

Hieremias

Verba Hieremie

Uerba Hieremie prophete filij helchie de sacerdotibus quae fuerunt in anathoth in terra beniamin. Quod factum est verbum domini ad eum in diebus iosie filij amon regis iuda in tertio decimo anno regni eius. et factum est in diebus ioachim filij iosie regis iuda. usque ad summationem undecimi anni sedechie filij iosie regis iuda. usque ad transmigrationem hierusalem in mense quarto. Et factum est verbum domini ad medicum. Priusquam te formaret in utero: non ui te. et antequam exires de uulua sanctificauit te. et prophetam in gentibus dedi te. Et dixit. Quia a domino mine deus. Ecce nescio loquor: quia puer ego sum. Et dixit dominus ad me. Noli dicere. quia puer sum. quoniam ad omnia quae mittam te: ibis. et uniuersa quae cunquam mandauiero tibi. loqueris. Ne timeas a facie eorum: quia tecum ego sum ut eruam te dicit dominus.

Et misit dominus manum suam: et tetigit os meum et dixit ad me. Ecce dedi uerba mea in ore tuo: ecce constitui te hodie super gentes et super regem ut euellas et destruas et dissipas et dissipet et edifices et plantes. Et factum est uerbum domini ad me dicens. Quid tu uides hieremia? Et dixi. Virga uigilans ego uideo. Et dixit dominus ad me. Non uidisti. quia uigilabo ego super uerbo meo ut faciam illum. Et factum est uerbum domini secundo ad me dicens. Quid tu uides? Et dixi. Omnia succentisam ego uideo. et faciem eius a facie aquilonis. Et dixit dominus ad me. Ab aquilone patietur ome malum super omnes habitatores terre. Quia ecce ego uocabo omnes cognatos regnorum aquilonis ait dominus: et ueniet et ponet uniuersos solium suum in introitu portarum hierusalem: et super omnes muros eius in circuitu: et super uniuersas urbes iuda. Et loquor iudicia mea cum eis super omnem malitiam eorum quae dereliquerunt me et liberauerunt deus alienis: et adorauerunt opus manuum suarum. Tu ergo accinge lumbos tuos et surge: et loquere ad eos omnia quae ego precipio tibi. Ne formides a facie eorum. nec enim timeo te faciam uultum eorum. Ego quippe dedi te hodie in ciuitatem munitam et in columnam ferream. et in murum erectum super omnem terram regibus iuda. principibus eius et sacerdotibus. et omni populo terre et bellauerunt aduersum te et non preualebunt quia ego tecum sum ait dominus ut liberem te.

Et factum est uerbum domini ad me dicens. Uade et clama in auribus hierusalem dicens. Hec dicit dominus. Recordatur super tuam miseriam ad adulescentiam tuam et charitatem de sponsationis tuae quam secuta es me in deserto: terra quam non seminasti. Sanctus israel domino promittit fructum eius. Omnes qui deuorant eum. deliquit. mala ueniet super eos dicit dominus. Audite uerbum domini domus iacob: et omnes cognatos domus israel.

Hec dicit dominus. Quid inuenerunt patres uel stri in me iniquitatis. quia longauerunt a me: et ambulauerunt post uanitatem. et uani facti sunt. Et non dixerunt. ubi est dominus qui ascendere nos fecit de terra egypti. qui traduxit nos per desertum per terram inhabitabilem et inuiam. per terram sitis. et imaginem mortis. per terram in qua non ambulauit uir neque habitauit homo. Et induxi uos in terram carmeli ut comederetis fructus eius et bona illius. Et ingressi contaminastis terram meam. et hereditatem meam posuistis in abominationem. Sacerdotes non dixerunt: ubi est dominus et tenentes legem nescierunt me. et pastores peruicacati sunt in me. Et prophete prophetauerunt in baal. et idola secuti sunt. Propterea adhuc iudicio ostendam uobiscum ait dominus. et cum filiis uestris disceptabo. Transite ad insulas cethim et uidete. et in cedar mittite et considerate uehementer. et uidete si factum est huiusmodi si mutauit gens deos suos. Et certe ipsi non sunt dii. Populus uero meum mutauit gloriam suam in idolum. Obstupefcite celi super hoc et porte eius de solami uehementer dicit dominus. Duo enim mala fecit plus me. Quae dereliquerunt fontem aquae uiuae et foderunt sibi cisternas dissipatas quae continere non ualent aquas. Numquid seruus est israel aut uernaculus? Quare ergo factum est in predam? Super eum rugierunt leones et dederunt uocem suam posuerunt terram eius in solitudinem. Ciuitates eius exuste sunt. et non est qui habitet in eis. Filij quoque memphicos et taphneos ostuprauerunt te usque ad uerticem. Numquid non istud factum est tibi quia dereliquisti dominum deum tuum et tempore quo ducebat te per uiam? Et nunc quid tibi uis in uia egypti: ut bibas aquam turbidam? Et quid tibi uis in uia assyriorum. ut bibas aquam flumis? Arguet te malicia tua: et auersio tua increpabit te. Scito et uide quia malum et amarum est reliquisse te dominum deum tuum: et non esse timorem eius apud te dicit dominus deus exercituum. Et seculo confregisti iugum meum: rupisti uincula mea et dixisti. Non sum in iugum. In omnibus enim colle sublimi et sub omni ligno frondoso tu prosternebaris meretrix. Ego autem plantaui te uineam electam: omne semine uerum. Quomodo ergo uersa es mihi in prauam uineam alienam. Si lauaueris te nitro: et multiplicaueris tibi herbas borsith. maculata es in iniquitate tua coram me dicit dominus deus. Quomodo dicis. non sum polluta: per baalim non ambulauit? Uide uias tuas in conualle: scito quid feceris. Cursor leuis explicas uias tuas: onager assuetus in solitudine: in desiderio aie sue attraxit uentum amoris sui. Nullus autem tet eam. Omnes qui circumstant eam non deficient: in menstruis eius inuenient eam. Prohibe pedes

mus iacob: et omnes cognatos domus israel. Hec dicit dominus. Quid inuenerunt patres uel stri in me iniquitatis. quia longauerunt a me: et ambulauerunt post uanitatem. et uani facti sunt. Et non dixerunt. ubi est dominus qui ascendere nos fecit de terra egypti. qui traduxit nos per desertum per terram inhabitabilem et inuiam. per terram sitis. et imaginem mortis. per terram in qua non ambulauit uir neque habitauit homo. Et induxi uos in terram carmeli ut comederetis fructus eius et bona illius. Et ingressi contaminastis terram meam. et hereditatem meam posuistis in abominationem. Sacerdotes non dixerunt: ubi est dominus et tenentes legem nescierunt me. et pastores peruicacati sunt in me. Et prophete prophetauerunt in baal. et idola secuti sunt. Propterea adhuc iudicio ostendam uobiscum ait dominus. et cum filiis uestris disceptabo. Transite ad insulas cethim et uidete. et in cedar mittite et considerate uehementer. et uidete si factum est huiusmodi si mutauit gens deos suos. Et certe ipsi non sunt dii. Populus uero meum mutauit gloriam suam in idolum. Obstupefcite celi super hoc et porte eius de solami uehementer dicit dominus. Duo enim mala fecit plus me. Quae dereliquerunt fontem aquae uiuae et foderunt sibi cisternas dissipatas quae continere non ualent aquas. Numquid seruus est israel aut uernaculus? Quare ergo factum est in predam? Super eum rugierunt leones et dederunt uocem suam posuerunt terram eius in solitudinem. Ciuitates eius exuste sunt. et non est qui habitet in eis. Filij quoque memphicos et taphneos ostuprauerunt te usque ad uerticem. Numquid non istud factum est tibi quia dereliquisti dominum deum tuum et tempore quo ducebat te per uiam? Et nunc quid tibi uis in uia egypti: ut bibas aquam turbidam? Et quid tibi uis in uia assyriorum. ut bibas aquam flumis? Arguet te malicia tua: et auersio tua increpabit te. Scito et uide quia malum et amarum est reliquisse te dominum deum tuum: et non esse timorem eius apud te dicit dominus deus exercituum. Et seculo confregisti iugum meum: rupisti uincula mea et dixisti. Non sum in iugum. In omnibus enim colle sublimi et sub omni ligno frondoso tu prosternebaris meretrix. Ego autem plantaui te uineam electam: omne semine uerum. Quomodo ergo uersa es mihi in prauam uineam alienam. Si lauaueris te nitro: et multiplicaueris tibi herbas borsith. maculata es in iniquitate tua coram me dicit dominus deus. Quomodo dicis. non sum polluta: per baalim non ambulauit? Uide uias tuas in conualle: scito quid feceris. Cursor leuis explicas uias tuas: onager assuetus in solitudine: in desiderio aie sue attraxit uentum amoris sui. Nullus autem tet eam. Omnes qui circumstant eam non deficient: in menstruis eius inuenient eam. Prohibe pedes

Et factum est uerbum domini ad me dicens. Uade et clama in auribus hierusalem dicens. Hec dicit dominus. Recordatur super tuam miseriam ad adulescentiam tuam et charitatem de sponsationis tuae quam secuta es me in deserto: terra quam non seminasti. Sanctus israel domino promittit fructum eius. Omnes qui deuorant eum. deliquit. mala ueniet super eos dicit dominus. Audite uerbum domini domus iacob: et omnes cognatos domus israel.

Hec dicit dominus. Quid inuenerunt patres uel stri in me iniquitatis. quia longauerunt a me: et ambulauerunt post uanitatem. et uani facti sunt. Et non dixerunt. ubi est dominus qui ascendere nos fecit de terra egypti. qui traduxit nos per desertum per terram inhabitabilem et inuiam. per terram sitis. et imaginem mortis. per terram in qua non ambulauit uir neque habitauit homo. Et induxi uos in terram carmeli ut comederetis fructus eius et bona illius. Et ingressi contaminastis terram meam. et hereditatem meam posuistis in abominationem. Sacerdotes non dixerunt: ubi est dominus et tenentes legem nescierunt me. et pastores peruicacati sunt in me. Et prophete prophetauerunt in baal. et idola secuti sunt. Propterea adhuc iudicio ostendam uobiscum ait dominus. et cum filiis uestris disceptabo. Transite ad insulas cethim et uidete. et in cedar mittite et considerate uehementer. et uidete si factum est huiusmodi si mutauit gens deos suos. Et certe ipsi non sunt dii. Populus uero meum mutauit gloriam suam in idolum. Obstupefcite celi super hoc et porte eius de solami uehementer dicit dominus. Duo enim mala fecit plus me. Quae dereliquerunt fontem aquae uiuae et foderunt sibi cisternas dissipatas quae continere non ualent aquas. Numquid seruus est israel aut uernaculus? Quare ergo factum est in predam? Super eum rugierunt leones et dederunt uocem suam posuerunt terram eius in solitudinem. Ciuitates eius exuste sunt. et non est qui habitet in eis. Filij quoque memphicos et taphneos ostuprauerunt te usque ad uerticem. Numquid non istud factum est tibi quia dereliquisti dominum deum tuum et tempore quo ducebat te per uiam? Et nunc quid tibi uis in uia egypti: ut bibas aquam turbidam? Et quid tibi uis in uia assyriorum. ut bibas aquam flumis? Arguet te malicia tua: et auersio tua increpabit te. Scito et uide quia malum et amarum est reliquisse te dominum deum tuum: et non esse timorem eius apud te dicit dominus deus exercituum. Et seculo confregisti iugum meum: rupisti uincula mea et dixisti. Non sum in iugum. In omnibus enim colle sublimi et sub omni ligno frondoso tu prosternebaris meretrix. Ego autem plantaui te uineam electam: omne semine uerum. Quomodo ergo uersa es mihi in prauam uineam alienam. Si lauaueris te nitro: et multiplicaueris tibi herbas borsith. maculata es in iniquitate tua coram me dicit dominus deus. Quomodo dicis. non sum polluta: per baalim non ambulauit? Uide uias tuas in conualle: scito quid feceris. Cursor leuis explicas uias tuas: onager assuetus in solitudine: in desiderio aie sue attraxit uentum amoris sui. Nullus autem tet eam. Omnes qui circumstant eam non deficient: in menstruis eius inuenient eam. Prohibe pedes

tuū a nuditate: et guttur tuū a siti. Et dixisti.
Desperavi: nequaquā faciā. Adamant quippe
alienos: et post eos ambulabo. Quō pfunditur
fur quā deprehendit: sic cōfusi sunt domus
isrl. ipsi et reges eorū pncipes et sacerdotes et
pphete eorū: dicētes ligno. pat̄ meus es tu:
et lapidi tu me genuisti. Verterūt ad me ter-
gum et nō faciē: et in tpe afflictōis sue dicent:
surge et libera nos. Ibi sunt dñi tui quos fe-
cisti tibi: Surgāt et liberēt te: in tpe afflictio-
nis tue. Scdm numerū qui pe ciuitatuz tua-
rum. erāt dñi tui iuda. Quid vultis mecū iu-
dicio ptendere? Oēs dereliq̄stis me dicit do-
min⁹. Frustra percussisti filios vestros: discipli-
nā nō receperūt. Deuorauit gladi⁹ v̄r ppheta-
tas v̄ros: q̄si leo vastator generatio v̄ra. Ci-
dete v̄bum dñi. Nunquā solitudo factus sum
israeli aut terra serotina: Quare ḡ dixit po-
pulus me⁹: recessim⁹. nō veniem⁹ vltra ad te.
Nunquā obliuiscet⁹ v̄go ornamēti sui aut spō-
sa fascie pectoral̄ sue. Populus v̄ro me⁹ obli-
tus est mei dieb⁹ innumeris. Quid niteri bo-
nam ostendere viā tuā: ad q̄rendā dilectionē
q̄ insup et malicias tuas docuisti vias tuas:
et in alis tuis inuētus est sanguis animarum
pauperū et innocentū: Nō in fossis iueni eos
sed in omnibus q̄ supra memorauit. Et dixisti.
Absq̄ peccato et innocens ego sum: et p̄p̄tea
auertat furor tuus a me. Ecce ego iudicio cō-
tendā tecū: eo q̄ dixeris. nō peccaui. Quam
vilis facta es nimis: iterās vias tuas. Et ab
egypto p̄fuderis: sicut p̄fusa es ab assur. Nā
et ab ista egredieris: et manus tue erūt super
caput tuum: quonīā obtriuuit dominus confi-
dentiam tuam: et nihil habebis p̄perū. III

Vlgo dicit. Si dimiserit vir vxorem
suā: et recedens ab eo duxerit virum
alterū: nunquā reuertet ad eam vltra:
Nunquā nō pollutata erit et ptamina m̄ler illa.
Tu aut fornicata es cū amatoribus mltis tñ
revertere ad me dicit dñs: et ego suscipiaz te.
Reua oculos tuos in directū: et vide vbi nūc
p̄strata sis. In vijs sedebas expectans eos:
q̄si latro insidiās in solitudine: et polluisti ter-
ram in fornicationib⁹ tuis et in malicijs tuis.
Quāobrē phibite sunt stille pluuiarū: et sero-
tinus imber nō fuit. Frons mulieris meretri-
cis facta est tibi: noluisti erubescē. Ergo sal-
tem amodo voca me. pat̄ me⁹: dux v̄ginitat̄
mee tu es. Nunquā irasceris i p̄petuū: aut pse-
uerab in finē: Ecce locuta es et fecisti mala: et
potuisti. Et dixit dñs ad me in diebus iosie
regis. Nunquid vidisti q̄ fecerit aūsatrix isrl?
Abijt sibi met sup oēm mōtē excelsuz: et s̄b oi
ligno frōdoso: et fornicata est ibi. Et dixi. cū
fecisset hec oia: ad me revertere: et nō est reūsa

Et vidit p̄uaricatrix soroz ei⁹ iuda. q̄ p̄ eo q̄
mechata eēt aūsatrix isrl d̄m̄issim eazet de/
dissem ei libellū repudiij: et nō timuit p̄uarica-
trix iuda soroz ei⁹. s̄ abijt et fornicata est etiā
sp̄a: et facilitate fornicationis sue ptaminauit
terraz: et mechata est cū lapide et ligno. Et in
oib⁹ his nō est reūsa ad me p̄uaricatrix soroz
eius iuda in toto corde suo: s̄ in mendacio ait
dñs. Et dixit dñs ad me. Iustificauit animā
suā aūsatrix isrl cōpatiōe p̄uaricatricis iuda
Glade et clama p̄mones istos p̄tra aq̄lonez et
dices. Reūtere aueratrix isrl ait dñs: et non
auertā faciē meā a vob. q̄ sanct⁹ ego suz dicit
dñs: et nō irascar in p̄petuū. Verūt scito ini-
q̄tatem tuā: q̄ in dñm deū tuū p̄uaricata es.
Et disp̄sisti vias tuas alienis sub omi ligno
frondoso: et vocē meā nō audisti ait dñs. Cō-
uertimi filij reuertentes dicit dñs. q̄ ego v̄r
v̄r. Et assumā vos. vnū de ciuitate et duos d
cognatōe: et introducā vos in syon. Et dabo
vob pastores iux cor meū: et pascent vos scia
et doctria. Cūq̄ multiplicati fuerit et creue-
ritis in fra in diebus ill̄ ait dñs. nō dicent vl-
tra arca testamēti dñi: neq̄ ascendet sup cor
neq̄ recordabūt illi. nec visitabif. nec fiet vl-
tra. In tpe illo vocabūt hierim solium dñi: et
p̄ḡregabunt ad eā oēs gētes in noīe dñi i hieri-
salem: et nō ambulabūt post prauitatē cordis
sui pessimi. In dieb⁹ illis ibit domus iuda ad
domū isrl: et veniēt s̄bde terra aq̄lonis ad ter-
ram quā dedi patrib⁹ v̄ris. Ego autē dixi.
Quō ponam te in filios et tribuā tibi terram
desiderabilē hereditatē p̄clarā exercitiū gē-
tium: Et dixi. Patrē vocab me: et post me i-
gredi nō cessab. Sed quō si ptēnat m̄ler ama-
tozem suū. sic ptēpsit me dom⁹ isrl dicit dñs.
Vox in vijs audita est. ploratus et viulatus
filioz israel. qm̄ iniquā fecerūt viam suā: ob-
liti sūt dñi dei sui. Conuertimi filij reuertē-
tes. et sanabo auersiones v̄ras. Ecce nos ve-
nimus ad te. Tu em es dñs deus noster. Ve-
re mendaces erāt colles et multitudo montū
Vere in dño deo nostro salus israel. Confu-
sio comedit laborē patrū nostrorū ab adole-
cētia n̄ra. greges eorū et armenta eorū filios
eorū et filias eorū. Dormiem⁹ in p̄fusione no-
stra. et opiet nos ignominia n̄ra: qm̄ dño deo
n̄ro peccaui⁹ nos et patres nostri ab adole-
scentia n̄ra vsq̄ ad diem hanc. et non audiui-
mus vocem domini dei nostri. III

Sreuerteris ad me israel ait domin⁹
ad me conuerrere. Si abstuleris of-
fendicula tua a facie mea non comol-
ueberis. Et iurabis viuū dñs in veritate et
in iudicio et in iusticia: et b̄ndicent eū gentes
ip̄m q̄ laudabūt. Hec ei dicit dñs viro iuda et

Hieremias

habitatori hierusalem. Nouate uobis noua
le: et nolite serere super spinas. Circūcidimini
dñō: et auferete spūtia cordiū uestrorum uiri
iuda et habitatores hierlm: ne forte egrediat̄
ut ignis indignatio mea et succendat̄: et non
sit q̄ extinguat. Omnia aut̄ hec mala uenient
ppter maliciā cogitationū uestrarū. Annun-
ciate in iuda: et i hierlm: auditū facite: loq̄mi-
ni: et canite tubā in terra. clamate fortiter et di-
cite. Cōgregamī et īgrediamur ciuitates mu-
nitas. leuate signū in syon. Confortamī noli-
te stare. qz malū ego adduco ab aq̄lone et con-
tritionē magnā. Ascendit leo de cubili suo: et
p̄do gētū se leuauit. Egressus est de loco suo
ut ponat terrā tuā in solitudinem. Ciuitates
tue vastabunt̄: remanētes absq̄ habitatore.
Sup̄ b accingite uos cilitis: plāgite et ulula-
te: quia nō est auersa ira furoris dñi a uobis.
Et erit in die illa dicit dñs. pibit cor regis et
cor p̄ncipiū: et obstupescēt sacerdotes: et p̄phe-
te p̄sternabunt̄. Et dixi. Heu. heu. heu. dñe
deus. Ergo ne decepisti p̄lm istū et hierusa-
lem dicēs. pax erit uobis. Et ecce puenit gla-
diū vsq̄ ad aiaz. In tpe illo dicit̄ p̄lo huic et
hierlm uentus yrēs in uis q̄ sunt in deserto
vie filie populi mei non ad uētilādū et ad pur-
gandū. Spūs plenus ex his ueniet mihi. Et
nūc ego: sed loquer iudicia mea cū eis. Ecce
q̄si nubes ascendet: et q̄si tēpestas curr⁹ eius.
Uelociores aq̄lis equi illius. Venobis: qm̄
vastati sum⁹. Laua a maliciā cor tuū hierlm
ut salua fias. Usq̄quo morabunt̄ in te cogi-
tationes noxie. Vox em̄ annūciantis a dan: et
notū facientis idolū de monte efrāim. Dicit̄
te gentibus. Ecce auditū est in hierlm. custo-
des uenire de terra longinq̄: et dare sup̄ ciui-
tates iuda uocē suā. Quasi custodes agroꝝ
facti sunt sup̄ eā in gyro: qz me ad iracundiā
puocauit dicit dñs. Cie tue et cogitationes
tue fecerūt hec tibi. Ista maliciā tua qz ama-
ra qz tetigit cor tuū. Ventrem meū ventrem
meū doleo: sensus cordis mei turbati sunt in
me. Non tacebo. qm̄ uocem buccine audiuit
aīma mea: clamorē plū. Cōtritio sup̄ p̄ritio-
nem uocata est: et vastata est omis terra. Re-
p̄te vastata sunt tabnacula mea: subito pel-
les mee. Usq̄quo uidebn fugientē. audiam
uocē buccie. Et stultus p̄ls me⁹ me non co-
gnouit. Filij insipientes sunt et uerordes. Sa-
pientes sunt ut faciāt mala: dñi aut̄ facere ne-
scierūt. Asperi terrā et ecce uacua erat et nihil
et celos et nō erat lux in eis. Uidi mōtes et ec-
ce mouebant̄: et omēs colles cōturbati sunt.
Intuitus sum et nō erat hō: et omne uolatile
celi recessit. Asperi et ecce carmelus desertus
et omēs urbes eius destructe sunt a facie dñi

et a facie ire furoris eius. Hec em̄ dicit domi-
nus. Deserta erit omis terra. sed tñ p̄summa-
tionē non faciā. Rugerit terra: et merebūt ce-
li desup̄ eo q̄ locutus sum. Cogitauit et nō pe-
nituit me: nec auisus sum ab eo. A uoce equi
et mittentis sagittā fugit omnis ciuitas. In-
gressi sunt ardua: et ascēderūt rupes. Cuiū-
se urbes derelictę sunt. et non habitat in eis
homo. Tu aut̄ vastata quid facies? Cū uest̄
eris te coccino: cū ornata fueris monili au-
reo: et pinxeris sibi oculos tuos. frustra cō-
poneris. Cōtempserūt te amatores tui: aiaz
tuā uerent. Uocē em̄ quasi parturientis uā
diuis angustias ut puerpere. Vox filie syon i
ter morietes exp̄dētēs qz man⁹ suas. Ueni-
bi qz defecit aīa mea p̄p̄ interfectos. V

Circūite uias hierlm et aspiciate et p̄si-
derate et q̄rite in plateis ei⁹ an uenia-
tis uirū facientē iudiciū: et querentē
fidē: et p̄p̄t̄ ero ei. Q̄ si etiā uenit dñs dire-
rint: et b̄ falso iurabunt. Dñe oculi tui respici-
unt fidem. Percussisti eos et non doluerunt
atruisti eos et rēuerūt accipe disciplinam
Indurauerūt facies suas supra petrā: et no-
luerūt reuerti. Ego aut̄ dixi. Forsitā paupe-
res sunt et stulti: ignorātes uia dñi et iudiciū
dei sui. Ibo ḡ ad optimates et loq̄r eis. Ipsi
em̄ cognouerūt uiam dñi et iudiciū dei sui.
Et ecce magis hi sunt cōfregērūt iugū. ruper-
runt uincula. Idcirco percussit eos leo d̄ silua
lupus ad uespam vastauit eos: pardus uigi-
lans sup̄ ciuitates eoz. Dis q̄ egressus fuit
ex eis capies: qz mltę sunt p̄uaricationes eoz
p̄fortate sunt auersiones eoz. Sup̄ q̄ propi-
cius tibi esse potero: Filij tui dereliquērūt me:
et iurant in his q̄ nō sunt dñi. Saturauit eos et
mechati sunt: et in domo meretricis luxuria-
bant̄. Equi amatores in femias: et emissarij
facti sunt: unusq̄sq̄ ad uxorē p̄xiui sui hīnē-
bat. Nunq̄d sup̄ his nō uisitabo dicit dñs:
et in gente tali nō uiscet̄ aīma mea: Ascendi
te muros eius et dissipate: p̄summationē aut̄
nolite facere. Auferete p̄pagines eius: qz non
sunt domi. P̄uaricationē em̄ p̄uaricata est i
me domus israel et domus iuda ait domin⁹.
Regauerūt dñm et dixerūt. Non est ipse: ne-
qz ueniet sup̄ nos malū: gladiū et famē nō ui-
debimus. Prophete fuerūt in uentū locuti:
et respōsum nō fuit in eis. Hec ḡ eueniet illis.
Hec dicit dñs deus exercituz. Quia locuti
estis x̄bum istud: Ecce ego do uerba mea in
ore tuo in ignem et populū istū in ligna: et uo-
rabit eos. Ecce ego adducā sup̄ uos gentem
de longinquo domus israel ait domin⁹. gen-
tem rob uistā. gentem antiquā. gentem cuius
ignō: ab linguā: nec intelliges quid loquat̄.

Pharetra ei⁹ q̄si sepulcrū patens vniūsi for-
tes. Et comedet segetes tuas: et panē tuū de
uorabit. filios tuos ⁊ filias tuas comedet. gre-
gem tuū et armēta tua et comedet vineā tuā
et ficū tuā: et cōteret vrbes munitas tuas in
quib⁹ tu habes fiduciā gladio. **V**erūtū i die
bus illis ait dñs non faciaz vos in p̄sumatio-
nem. Et si dixerit q̄refecit dñs de⁹ noster no-
bis hec oīa. dices ad eos. **S**icut dereliq̄stis
me ⁊ fuistis deo alieno in f̄ra v̄ra: sic f̄uier
dñs alienis in f̄ra non v̄stra. **A**nnūciate hec
domui iacob: ⁊ auditū facite in iuda dicētes
Audi ip̄e stulte q̄ nō habes cor q̄ h̄ntes oculo-
s nō videri: et aures ⁊ nō audiri. **N**e ḡ nō
timebitis ait dñs: et a facie mea non dolebit
Qui posui arenā terminū mari. p̄ceptū sem-
piternū qd̄ non p̄teribit: ⁊ cōmouebūt et nō
poterūt: et intumescēt fluct⁹ ei⁹ et nō trāsibūt
illud. **P**opulo aut̄ huic factū ē cor incredu-
lum et exaspans. **R**ecesserūt et abierūt et nō
dixerūt in corde suo. **N**betuam⁹ dñm deum
nr̄m. q̄ dat nob̄ pluuiā tēporaneā et serotinā
in tpe suo: plenitudinē annue messis custodi-
entē nob̄. **I**niq̄tates nr̄e declinauerunt hec
et peccata nr̄a p̄hibuerunt bona a nob̄: quia
inuēti sunt in p̄lo meo impij insidiātes quasi
aucupes: laq̄os ponētes ⁊ pedicas ad capiē-
dos viros. **S**icut decipula plena auib⁹: sic
dom⁹ eoz̄ plene dolo. **I**deo magnificati sunt
⁊ ditati: in crassati sunt ⁊ impinguati: et p̄ter-
ierūt s̄mones meos pessime. **C**ausam vidue
non iudicauerūt: causā pupilli nō direxerūt
⁊ iudiciū pauperū nō iudicauerūt. **N**ūqd̄ su-
per his nō visitabo dicit dñs. aut sup̄ gentes
huiusmodi nō vlciscef̄ aīa mea: **S**tupor et
mirabilia facta sunt in f̄ra. **P**rophete p̄p̄he-
tabāt mendaciū: et sacerdotes applaudebāt
manib⁹ suis: ⁊ populus meus dilexit talia.
Quid igit̄ fiet in nouissimo eius? **VI**

Confortami filij bentami i medio hie-
rusalē: ⁊ in thecua clāgite buccina: ⁊
sup̄ bethacaren leuate vexillum: q̄a
malū visum est ab aqlone ⁊ cōtritio magna.
Speciose et delicate assimilaui filiā syon: ad
eā veniēt pastores ⁊ greges eoz̄. **F**ixerūt in
ea tentoria in circūitu: pascet vnusquisq̄ eos
q̄ sub manu sua sunt. **S**anctificate sup̄ eā bel-
lum: p̄surgite ⁊ ascendamus in meridie. **T**e
nob̄ qz̄ declinavit dies: qz̄ longiores facte sūt
ymbre vespi. **S**urgite ⁊ ascēdam⁹ in nocte:
⁊ dissipem⁹ dom⁹ eius: qz̄ hec dicit dñs exer-
cituū **C**edite lignū ei⁹. **E**t fūdite circa hierl̄z̄
aggerē hec est ciuitas visitatōis: oīs calum-
nia i medio ei⁹. **S**ic frigidā facit cisterna aquā
suā sic frigidā fec̄ maliciā suā. **I**niq̄tas ⁊ va-
stitas audiet̄ i ea corā me sp̄: i firmitas ⁊ pia-

ga. **E**rudire hierlm̄ ne forte recedat aīa mea
a te: ne forte ponā te des̄ tam: f̄rā inhabitabi-
lem. **H**ec dicit dñs exercituū. **U**sq̄ ad race-
mum colligēt q̄si in vinea reliq̄as isrl̄. **S**ouer-
te manū tuā q̄si videmiatōr ad cartallū. **C**ui
loqr̄: ⁊ quē cōtestabor vt audiat. **E**cce incir-
cificise aures eoz̄: ⁊ audire non p̄nt. **E**cce x-
buz dñi factū ē eis in obprobriū: et non susci-
pient illud. **I**d circo furore dñi plen⁹ sum: la-
borauī sustinēs. **E**ffūde sup̄ paruulū furore:
⁊ sup̄ p̄ciliū iuuenū sil. **A**ir em̄ cū mlere capi-
etur senex cū pleno dieiū. **E**t trāsibūt dom⁹
eoz̄ ad alteros agri ⁊ vxores parit⁹: qz̄ extē-
dam manū meā sup̄ habitātes terrā die dñs.
A minore q̄ppe vsq̄ ad maiorē oīs auaricie
student: ⁊ a p̄p̄heta vsq̄ ad sacerdotes cūcti
faciūt dolū. **E**t curabūt p̄tritoz̄ filie p̄li mei
cū ignominia dicētes. pax. pax. ⁊ nō erat pax
Cōfusi sūt qz̄ abomiatōz̄ fecerūt: qn̄ poti⁹ cō-
fusione non sunt confusi: ⁊ erubescere nescie-
rūt. **Q**uāobrē cadēt inē ruētes: i tpe visitati-
onis sue corruēt die dñs. **H**ec dicit dñs. **S**ta-
te sup̄ vias ⁊ videte: ⁊ interrogate de semitif
antiq̄s q̄ sit via bona: ⁊ ambulate i ea: ⁊ inue-
nietis refrigeriū aiab⁹ v̄ris. **E**t dixerūt. **N**ō
ambulabim⁹. **E**t p̄stitui sup̄ vos speculato-
res. **E**t dixi. **A**udite vocē tube. **E**t dixerunt
Non audiem⁹. **N**ō audite gētes ⁊ coḡscite cō-
gregatio: q̄ta ego faciā eis. **A**udi f̄ra. **E**cce
ego adducā mala sup̄ p̄lm̄ istuz̄. fructū cogi-
tationū ei⁹: qz̄ p̄ba mea nō audierūt: ⁊ legem
meā p̄icerūt. **E**t qd̄ mihi thus de saba aser-
tis ⁊ calamū suauē olētē de f̄ra lōginā. **H**olo
caustomata v̄ra non sūt accepta ⁊ victie v̄re
nō placuerūt mihi. **P**ropterea hec dicit dñs
Ecce ego dabo in p̄lm̄ istū ruinas: ⁊ ruēt in
eis p̄res ⁊ filij sil: vicin⁹ ⁊ p̄rimus peribunt.
Hec dicit dñs. **E**cce p̄ls venit de terra aqlō-
nis: ⁊ gens magna p̄surgēt a finib⁹ terre. **S**a-
gittā ⁊ scutū arripiet: crudel̄ est ⁊ non misere-
bit. **V**ox ei⁹ q̄si mare sonabit: ⁊ sup̄ equos
ascendēt: p̄parati q̄si vir ad p̄liū adūsz̄ te fi-
lia syon. **A**udiuim⁹ famā ei⁹: dissolute sūt ma-
nus nr̄e. **T**ribulatio a p̄prehēdit nos: dolores
vt parturienti. **P**olite exire ad agros: ⁊ i vi-
neam ne ambuletis. qm̄ gladi⁹ inimici pauor
in circūitu. **F**ilia p̄li mei accigere cilitio ⁊ cō-
spergere cinere. **L**uctū vnigeni fac tibi plan-
ctuz̄ amarū: qz̄ repente veniet vastator super
vos. **P**robatōrē dedi te in p̄lo meo robustū
⁊ scies ⁊ p̄babis vias eoz̄. **O**īs isti p̄ncipes
declinātes: ābulātes fraudulent̄. **E**s ⁊ ferrū
vniūsi corrupti sūt. **D**efecit sufflatoriū i igne
p̄suptū est plūbū. **F**rustra p̄flauit confiator:
malicie em̄ eoz̄ non sūt cōsumpte. **A**rgenū
reprobū. **V**ocate eos: qz̄ dñs p̄ccit illos. **VII**

Jeremias

Uerbum quod factum est ad hieremiam a domino dicens. **S**tans in porta domus domini: et predica sibi verbum istud et dic. **A**udite verbum domini, ois iuda qui ingredimini per portas has, ut adoretis dominum. **H**ec dicit dominus exercituum deus israel. **B**onas facite vias vestras et studia vestra: et habitabo vobiscum in loco isto. **N**olite confidere in verbis mendacium dicentes: templum domini, templum domini est. **Q**uonia si benedixeritis vias vestras et studia vestra, si feceritis iudicium in te virum et primum eius: aduene et pupillo et vidue non feceritis calumniaz, nec sanguinem innocentem effuderitis in loco hoc: et post deos alienos non ambulaueritis in malum vobismetipsis: habitabo vobiscum in loco isto in terra quaz dedi patribus vestris a seculo et usque in seculum. **E**cce vos confiditis vobis in sermonibus mendacium quod non proderunt vobis, furari, occidere, adulterari, iurare mendacium, libare baalim, et ire post deos alienos quos ignoratis. **E**t venistis et stetitis coram me in domo hac in qua inuocatus est nomen meum, et dixistis, liberati sumus eo quod fecerimus omnes abominaciones istas. **N**unquid quod spelunca latronum facta est domus ista in qua inuocatum est nomen meum in oculis vestris. **E**go ego sum ego vidi, dicit dominus. **I**te ad locum meum in sylo vbi habitauit nomen meum a principio: et videte quod fecerim ei, propter maliciam populi mei israel. **E**t nunc quod fecistis oia opa hec dicit dominus et locutus sum ad vos, mane surgens et loquens et non audistis, et vocavi vos et non respondistis, faciam domui huic in qua inuocatum est nomen meum: et in qua vos habetis fiduciam et loco quem dedi vobis et patribus vestris, sicut feci sylo: et proieciam vos a facie mea sicut proieci omnes fratres vestros vniuersum semen effraim. **T**u ergo noli orare pro populo hoc ne assumas pro eis laudem et orationes et non obsistas mihi: quia non exaudiam te. **N**one vides quod isti faciunt in ciuitatibus iuda et in plateis hierusalem: filii colligunt ligna et pres succedunt ignem: et mulieres conspergunt adipem ut faciunt placentas regine celi: et libet dominus alienis et me ad iracundiam puocet. **N**unquid me ad iracundiam puocant dicit dominus: Nonne semetipsum in confusione vult sui? **I**deo hec dicit dominus deus. **E**cce furo: me et indignatio mea conflatur super locum istum super viros et super iumenta et super lignum regionis et super fruges terre: et succedet et non extinguet. **H**ec dicit dominus exercituum deus israel. **H**olocauit omnia vestra addite victimis vestris et comedite carnes: quia non sum locutus cum patribus vestris et non precepi eis in die quod eduxi eos de terra egypti de verbo holocaustorum et victimarum: sed verbum precepi eis dicens **A**udite vocem meam et ero vobis deus: et

vos eritis mihi populus. et ambulate in oia via quam mandavi vobis ut bene sit vobis. **E**t non audierunt nec inclinauerunt aurem suam. **S**ed abierunt in voluptatibus et in prauitate cordis sui mali facti: quod sunt retrosum et non in ante a die quod ingressi sunt patres eorum de terra egypti usque ad diem hanc. **E**t misi ad eos omnes seruos meos prophetas per diem: surgens diluculo: et mittens: et non audierunt me nec inclinauerunt aurem suam sed indurauerunt ceruicem suam: et peius operati sunt quam pres eorum. **E**t loquens ad eos oia verba hec et non audient te, et vocabis eos et non respondebunt tibi. **E**t dices ad eos. **H**ec est gens que non audiuit vocem domini dei sui nec recepit disciplinam. **P**erijt fides, et ablata est de ore eorum. **T**ibi de capillum tuum et proice: et sume in directum plantam, quia proiecit dominus et reliquit generationem furoris sui: quia fecerunt filii iuda malum in oculis meis dicit dominus. **P**osuerunt offendicula sua in domo in qua inuocatum est nomen meum ut polluerent eam, et edificauerunt excelsa tophet que est in valle filii ennon, ut incenderent filios suos et filias suas igni: quod non precepi nec cogitavi in corde meo. **I**deo ecce dies veniet dicit dominus: et non dices amplius tophet et vallis filii ennon sed vallis interfectionis et sepelient in tophet eo quod non sit locus. **E**t erit morticinum populi huic in cibos volucrum celi et bestiarum terre: et non erit qui abigat. **E**t descere facias de vrbibus iuda et de plateis hierusalem vocem gaudij et vocem leticie, vocem sponsi et vocem sponse. **I**n desolatone enim erit terra.

In illo tempore ait dominus, eiciet ossa viii regis iuda et ossa principum eius et ossa sacerdotum, et ossa prophetarum et ossa eorum que habitauerunt hierusalem de sepulcris suis et expandet ea ad solem et lunam et omnem militiam celi que dilexerunt: et quibus seruerunt: et post que ambulauerunt, et que quiescerunt et adorauerunt. **N**on colligent et non sepelient, in sterquilinum super faciem terre erunt. **E**t eligent magis mortem quam vitam omnes qui residui fuerint de cognatione hac pessima: in vniuersis locis que derelicta sunt: ad que eieci eos dicit dominus exercituum. **E**t dices ad eos. **H**ec dicit dominus. **N**unquid que cadit non resurget: et que ausus est non reuertet? **Q**uare gauersus est populus iste in hierusalem auersione contentiosa: **A**prehenderunt mendacium et noluerunt auerti. **A**tteni et auscultauit, nemo quod bonum est loquit. **N**ullus est qui agat penitentiam super peccato suo dicens. **Q**uid feci: **O**mes conuersi sunt ad cursum suum quasi equus impetu vadens in flumem. **A**biluus in celo cognouit tempus suum: turtur et hirundo et ciconia custodierunt tempus aduentus sui, populus autem meus non cognouit iudicium domini. **Q**uomodo dicitis sapientes nos

sumus. et lex dñi nobiscum est: Vere mēda-
cium opatus est stilus mēdar scribar. Con-
fusi sūt sapiētes. pteriti et capti sūt. Verbuz
em̄ dñi piccerūt. et sapia nulla est i eis. Pro-
pterea dabo mulieres eorū exteris. agros eo-
rum heredib⁹. Quia a minimo vsq; ad maxi-
mum oēs auariciā sequūt. a ppheta vsq; ad
sacerdotē cuncti faciūt mendacium. Et sana-
bāt p̄tritiones filie populi mei ad ignominiā
dicētes: pax. pax. cū nō esset pax. Confusi sūt
q; abominationē fecerūt. q̄nimmo p̄fusiōe nō
sunt cōfusi et rubescere nescierunt. Idcirco
cadent inter corruētes. in tpe visitatiōis sue
corruent dicit dñs. Congregans cōgregabo
eos ait dñs. Nō est vvia in vitibus. et nō sūt
ficus in ficulnea. foliū defluxit. et dedi eis q̄ p̄-
tergressa sunt. Quare sedemus? Cōuenite et
ingrediamur ciuitatē munitā. et sileam⁹ ibi.
q; dñs deus noster filere nos fecit. et potum
dedit nob̄ aquā fellis. Peccauimus em̄ dño
Expectauimus pacē et nō erat bonuz. temp⁹
medele. et ecce formido. Adan audit⁹ est fre-
mitus equorū ei⁹. a voce hinnituū pugnatō-
rum eius cōmota est ois terra. Et venerūt et
deuorauerūt terrā et plenitudinē eius yrbez
et habitatores eius. Quia ecce ego mittā vo-
bis serpētes regulos q̄bus nō est incatatio et
mordebunt vos ait dñs. Doloz me⁹ sup do-
lozem. in me cor meū merēs. Ecce vox clamo-
ris filie populi mei de terra longinq;. Nūquid
dñs nō est in syon. aut rex eius non est in ea?
Quare ḡ me ad iracundiā cōcitauerūt i scul-
ptilibus suis. et in vanitatibus alienis: Trā-
sūt messis finita est estas. et nos saluati non su-
mus. Sup cōtritione filie populi mei cōtrit⁹
sum et p̄stratus. stupor obtinuit me. Nūquid
resina nō est in galaad. aut medic⁹ nō est ibi?
Quare igif non est obducta cicatrix filie po-
puli mei.

Quis dabit capiti meo aquā. et oculis
meis fontē lachrymarū: Et plozabo
die ac nocte interfectos filie populi
mei. Quis dabit me in solitudine diuersorū
viatorū: Et derelinquā populum meū et re-
cedā ab eis. q; omnes adulteri sunt et cet⁹ p̄-
uaricatorū: et extenderunt linguam suā q̄si
arcū mendacij et nō veritatis. Cōfortati sunt
in terra. q; de malo ad malum egressi sunt. et
me nō cognouerunt dicit dñs. Unūq; se a
p̄ximo suo custodiat. et in omi fratri suo non
habeat fiducia. quia omnis frater supplantās
supplantabit. et omis amicus fraudulenti ce-
det. et vir fratrem suū deridebit et veritatem nō
loquent. Docuerūt em̄ linguā suā loq̄ mēda-
cium: vt inique agerent laborauerunt. Habi-
tatio tua in medio doli in dolo rēuerunt sci-

reme. dicit dñs. Propterea hec dicit dñs ex-
ercituum. Ecce ego conflabo et pbabo eos.
Quid em̄ aliud faciā a facie filij populi mei:
Sagitta vulnerās lingua eorū. dolū locuta
est. In ore suo pacē cū amico suo loquitur: et
occulte ponit ei insidias. Nunquid sup his vi-
sitabo dicit dñs: aut in gēte huiuscemodi nō
vlesceſ aīma mea. Sup mōtes assumā fletū
ac lamentū. et sup speciosa deserti planctum.
qm̄ incensa sunt eo q; nō sit vir p̄transiens. et
nō audierūt vocē possidentis. A volucre ce-
li vsq; ad pecora trāsmiḡuerūt et recesserūt.
Et dabo hierl̄ i acervos arene et cubilia dra-
conū et ciuitates iuda dabo i desolatōz eo q;
nō sit habitator. Quis ē vir sapiēs q̄ intelligat
hoc et ad quē verbū oris dñi fiat vt annūciat
istud: quare perierit terra et exusta sit quasi
desertū eo q; nō sit q̄ p̄transit: Et dixit dñs
Quia dereliquerūt legē meā quam dedi eis.
et nō audierūt vocē meā: et nō ambulauerūt
in ea: et abierūt post p̄auitatem cordis sui: et
post baalim qd̄ didicerūt a p̄rib⁹ suis idcir-
co hec dicit dñs exercituum de⁹ isrl̄. Ecce ego
cibabo plim istū absinthio et potuz dabo eis
aquā fellis: et dispgam eos in gentib⁹ quas
non nouerūt ipsi et patres eorū: et mittā post
eos gladiuz donec consummant. Hec dicit
dñs exercituum. Contēplamini et vocate la-
mentatrices vt veniant: et ad eas que sapien-
tes sunt mittite et p̄perent: festinēt et assumāt
super nos lamentū. Deducāt oculi nostri la-
chrymas: et palpebre nostre defluant aquis:
q; vox lamētationis audita ē de syon. Quō-
vastati sumus et cōfusi vehementē: Quia de-
reliquimus terraz. qm̄ deiecta sunt taberna-
cula nostra. Audite ergo mulieres vbuz dñi
et assumāt aures vestre sermonē oris eius: et
docete filias vestras lamentū et vnaq; p̄ri-
mam suā planctū. q; ascendit mors per fenē-
stras vestras. ingressa est domos v̄ras disp-
dere paruulos de foris. iuuenes de plateis.
Loquere. Hec dic̄ dñs. Et cadet morticinū
homis q̄si stercoſ sup faciē regionis: et qua-
si fenum post tergum metētis. et nō est q̄ collī-
gat. Hec dicit dñs. Non glorieſ sapiēs in sa-
pientia sua: et nō glorieſ fortis in fortitudine
sua: et nō glorieſ diues in diuitijs suis: sed in
hoc glorieſ q̄ gloriāſ. scire et nosse me q; ego
sum dñs qui facio misericordiā et iudiciuz et
iusticiā in terra. Hec em̄ placent mihi ait do-
min⁹. Ecce dies veniēt dicit dñs: et visitabo
sup omnē q̄ incircūcisum habet prepucium.
sup egyptū: et sup iudā: et sup edom: et sup fi-
lios ammō: et sup moab. et sup omēs qui at-
tonsi sunt in comā habitantes in deserto. q; a
omnes gentes habent p̄puciū. ois aut̄ dom⁹

Hieremias

israel in creūcisi sunt corde.

X

Audite vbum qđ locutus est dñs super vos domus isrl. **H**ec dicit dñs. **A**urta vias gentiū nolite discere: et a signis celi nolite metuerē q̄ timent gentes: q̄a leges populorū vane sunt. Quia lignum de saltu p̄cidit opus manū artificis in ascia. **A**rgento et auro decorauit illud: clauis et malle is cōpegit vt nō dissoluā. **I**n similitudinez palme fabricate sunt: et nō loquē: portata tollē: q̄z incedere nō valent. **N**olite q̄ time re ea: q̄z nec male possunt facere nec bñ. **N**on est simil tui dñe. magnus es tu: et magnū no men tuū in fortitudine. **Q**uis nō timebit te o rex gentiū? **T**uū est em̄ decus. **I**nter cūctos sapientes gentiū: et in vniūsis regnis eorum nullus est simil tui. **P**aris insipientes et fatui p̄badunt. **D**octrina vanitatis eorū lignū est. **A**rgentū inuolutū de tharsis afferē: et aurū de ophir opus artificis et manū erarij: hyacinthus et purpura indumentū eorū. **O**pus artificij vniuersa hec: dñs autē deus verus est. **I**pe deus viuēs et rex sempiternus. **A**b indignatione eius cōmouebit terra: et nō sustinebūt gētes cōminatōz eius. **S**ic q̄ dicetis eis. **V**ij q̄ celos et terrā nō fecerūt peant de terra: et d̄ his que sub celo sunt. **Q**ui facit terrā in fortitudine sua p̄parat orbem i sapientia sua et prudentia sua extendit celos. ad voces suam dat multitudinē aquarū in celo: et eleuat nebulas ab extremitatibz terre. **F**ulgura in pluuiā facit: et educit ventū de thesauris suis. **S**tultus factus est omis hō a sciētia sua: p̄fusus est artifex omis in sculptili: qm̄ falsum est qđ p̄flauit: et nō ē spūs in eis. **V**ana sunt et opus risu dignū. **I**n tpe visitationis sue peribūt. **N**ō est his simil pars iacob. **Q**ui enim formauit omia. ipse est: et isrl i yga hereditatis ei⁹: dñs exercitū nomen illi. **C**ōgrega de terra cōfusione tuam q̄ habitas in obsidione: q̄z hec dicit dñs. **E**cce ego longe p̄iciāz habitatores terre in hac vice: et tribulabo eos ita vt non inueniant. **E**le mibi sup p̄tritōe mea pessima plaga mea. **E**go autē dixi. **I**plane hec infirmitas mea est: et portabo illā. **T**abnaculū meū vastatū est: oēs funiculi mei dirupti sunt. **F**ilij mei exierūt a me: et nō subsistūt. **N**on est q̄ extendat vltra tentoriū meū et erigat pelles meas: q̄z stulte egerūt pastores et dñm nō q̄si erunt p̄pterea nō intellexerūt et ois grex eorum dispersus est. **E**lor auditōis ecce venit et cōmotio maḡ de terra a glōnis vt ponat ciuitates iuda solitudinē et habitacula draconū. **S**cio dñe q̄z nō est hōis via eius. nec viri est vt ambulet et dirigat gressus suos. **C**orripe me dñe. verūm̄ in iudicio et nō in furore tuo

ne forte ad nihilū redigas me. **E**ffunde indignationē tuā sup gētes q̄ nō cognouerūt te: et sup puincias q̄ nomē tuū nō inuocauerūt. q̄z comederūt iacob et deuorauerūt eū et consumpserūt illū. et decus eius dissipauerunt.

Verbū quod factū est a dño. **XI** **A**d hieremiā dicens. **A**udite vba pacti huius: et loq̄mi ad viros iuda et ad habitatores hierlm. et dices ad eos. **H**ec dicit dñs deus isrl. **M**aledictus vir q̄ nō audierit vba pacti huius: qđ p̄cepi patribz vris in die q̄ eduxi eos de terra egypti de fornace ferrea dicēs. **A**udite vocē meā et facite omia q̄ p̄cepi vobis: et eritis mihi in populū et ego ero vobis in deū. vt suscitē iuramentū qđ iuravi patribz vris daturūz me eis terram fluentē lacte et melle sicut est dies hec. **E**re/spōdi et dixi. **A**men dñe. **E**t dixit dñs ad me. **V**ociferare omia vba hec in ciuitatibz iuda et foris hierlm dicēs. **A**udite vba pacti huius et facite illa. q̄z p̄testās p̄testatū sum patres: vt stros in die q̄ eduxi eos de terra egypti vsqz ad diē hanc. **M**ane p̄surgēs p̄testatus sum et dixi. **A**udite vocē meā: et nō audierunt nec inclinauerūt aurē suā: sed abierūt vnusqzqz i prauitate cordis sui mali. **E**t induxi sup eos omia vba pacti huius: qđ p̄cepi vt facerent et nō fecerūt. **E**t dixit dñs ad me. **I**nūctā est p̄iuratio in viris iuda et in habitatoribz hierusalē. **R**eūsi sunt ad iniquitates patrū suoz p̄ozes. q̄ noluerūt audire vba mea. **E**t hi erant abierūt post deos alienos vt fuissent eis. **I**ritū fecerūt dom⁹ isrl et dom⁹ iuda pactūz meū: qđ pepigi cū patribz eorū. **Q**uāobrem hec dicit dñs. **E**cce ego inducā sup eos mala de q̄bus exire nō poterūt et clamabūt ad me et nō exaudia eos. **E**t ibunt ciuitates iuda et habitatores hierlm et clamabūt ad eos q̄bus libant. et nō saluabūt eos in tpe afflictōis eorum. **S**cđm numerū em̄ ciuitatū tuarū. crāt hij tui iuda et fm̄ numerū viarū tuarū hierusalem posuisti aras cōfusionis: aras ad libandum baalim. **T**u q̄ noli orare p̄ p̄lo hoc: et ne assumas p̄ eis laudē et oratōz: q̄z nō exaudiam in tpe clamoris eorū ad me: in tpe afflictōis eorū. **Q**uid est qđ dilect⁹ me⁹ in domo mea fecit scelera multa? **N**ūqđ carnes sancte auferēt a te malicias tuas in q̄bus glāta es? **A**liā vberē. pulchrā. fructiferā. speciosam vocauit dñs nomē tuū. **A**d vocē loq̄le grandis exarsit ignis in ca: et cōbusta sūt fruteta eius. **E**t dñs exercitūz q̄ plātauit te. locut⁹ est sup te malū. p̄ malis domus isrl et dom⁹ iuda q̄ fecerunt sibi ad irritandū me libanes baalim. **T**u autē dñe demonstraisti mihi et cognouisti: in ostendisti mihi studia eorū: et ego

6

*in nimbis p[ro]p[ter] d[omi]n[u]m
et sp[irit]u s[an]cto
in v[er]bo d[omi]ni
et in r[ati]o[n]e*

quasi agnus mansuetus qui portatur ad victimam. Et non cognoui quia cogitauerunt super me consilia dicentes. mittamus lignum in panem eius: et eradamus eum de terra viventium: et nomen eius non memorabitur amplius. Tu autem domine sabaoth qui iudicas iuste et probas renes et corda: videas ultionem tuam ex eis. Tibi enim reuelavi causam meam. Propterea hec dicit dominus ad viros anathoth qui querunt a facie tua et dicunt. Non prophetabis in nomine domini: et non morieris in manibus nostris. Propterea hec dicit dominus exercituum. Ecce ego visitabo super eos. Iuvenes morientur in gladio: filii eorum et filie eorum morientur in fame et reliquae non erunt ex eis. Inducam enim malum super viros anathoth: annum visitationis eorum. XII

Iustus quidem tu es domine si disputem tecum. verumtamen iusta loquar ad te. Quare via impiorum prosperat. bene est omnibus qui paruant et iniqui agunt? Plantasti eos et radicem miserunt: proficiunt et faciunt fructum. Prope es tu ori eorum et longe a renibus eorum. Et tu domine nosti me vidisti me: et probasti cor meum tecum. Congrega eos quasi gregem ad victimam et sanctifica eos in die occisionis. Usqueque lugebit terra: et herba omnis regionis siccabit. propter malitiam habitantium in ea. Consumptum est aial et volucres: quoniam dixerunt. non videbit nostrum iustitiam. Si cum peditibus currens laborasti: quomodo contendere poteris cum equis? Cum autem in terra pacis securus fueris. quid facies in superbia iordanis? Nam et fratres tui et domus patris tui. etiam ipsi pugnaverunt adversum te: et clamauerunt post te plena voce. Ne credas eis cum locuti fuerit tibi bona. Reliquae domus meae cum locuti fuerit tibi bona. Reliquae domus meae in manus inimicorum eius: facta est mihi hereditas mea quasi leo in silua. Dedit contra me vocem. ideo odium est. Numquid auis discolor hereditas mea mihi? Numquid auis tincta potum? Venite congregami omnes bestiae terrae: propter rate ad deuorandum. Pastores multi demolitii sunt vineam meam: calcauerunt pretem meam. Dederunt portionem meam desiderabilem in desertum solitudinis. posuerunt eam in dissipatores. luxitque super me. Desolatione desolata est omnis terra. quia nullus est qui recogitet corde. Super omnes vias deserti venerunt omnes vastatores terre. quia gladius domini deuorabit ab extremo terre usque ad extremum eius. Non est pax vniuersae carni. Seminauerunt triticum et spinas messuerunt. hereditatem acceperunt: et non eis perdit. Confunde mini a fructibus vestris. propter iram furoris domini. Hec dicit dominus adversum omnes vicinos meos pessimos qui tangunt hereditatem quam distribuit populo meo israel. Ecce ego euellam eos de terra sua: et domum iuda euellam de medio

eorum. Et cum euulsero eos conuertar et miserebor eorum: et reducā eos virum ad hereditatem suam: et virum in terram suam. Et erit si eruditi didicerint vias populi mei ut iurent in nomine meo viuunt dominus. sicut docuerunt populum meum iurare in baal: edificabunt in medio populi mei. Non si non audierint: euellam gentem illam euulsionem et pditionem ait dominus. XIII

Hec dicit dominus ad me. Vade et posside tibi lumbare lineum: et pones illud super lumbos tuos: et in aquam non inferes illud. Et possedi lumbare iuxta verbum domini et posui circa lumbos meos. Et factus est sermo domini ad me secundo dicens. Tolle lumbare quod possedisti quod est circa lumbos tuos: et surgens vade ad eufraten: et absconde ibi illud in foramina petre. Et abiit et abscondi illud in eufraten sicut preceperat mihi dominus. Et factum est post dies plurius dixit dominus ad me. Surge et vade ad eufraten et tolle inde lumbare quod precepit tibi ut absconderes illud ibi. Et abiit ad eufraten et fodit: et tulit lumbare de loco ubi absconderam illud. Et ecce coputruerat lumbare: ita ut nulli usus aptus esset. Et factus est verbum domini ad me dicens. Hec dicit dominus. Sic putrescere faciam superbiam iuda et superbiam hierusalem multasque populum istum pessimum. qui nolunt audire verba mea et ambulant in prauitate cordis sui: abieruntque post deos alienos ut fuissent eis et adorarent eos. Et erunt sicut lumbare istud. quod nulli usus aptus est. Sicut enim adheret lumbare ad lumbos viri: sic agglutinaui mihi omnem domum israel et omnem domum iuda dicit dominus ut essent mihi in populum et in nomen et in laudem: et non audierunt. Dices ergo ad eos sermonem istum. Hec dicit dominus deus israel. Omnis laguncula implebitur vino. Et dicet ad te. Numquid ignoram? quia omnis laguncula implebitur vino: Et dices ad eos. Hec dicit dominus. Ecce ego implebo omnes habitatores terre huius et regis qui sedent de stirpe dauid super thronum eius et sacerdotes et prophetas et omnes habitatores hierusalem ebrietate: et dissipam eos virum a fratre suo: et patres et filios pariter ait dominus. Non parciam et non contedam: neque miserebor ut non dissipem eos. Audite et auribus percipite nolite eleuari. quia dominus locutus est. Bate domino deo vestro gloriam antequam contenebretur: et antequam offendat pedes vestri ad montes caliginosos. Expectabit lucem et ponet eam in umbram mortis et in caligine. Quia si hoc non audieritis in abscondito plorabit anima mea a facie superbie. Plorans plorabit et deducet oculus meus lachrymam: quia captus est grex domus. Dic regi et domiatri. Humiliamini sedete in terra quoniam descendet de capite vestro corona glorie vestre. Ciuitates austri

*in nimbis p[ro]p[ter] d[omi]n[u]m
et sp[irit]u s[an]cto
in v[er]bo d[omi]ni
et in r[ati]o[n]e*

Hieremias

clausa sunt et non est qui aperiat. **T**ranslata est ois iuda transmigratione perfecta. **L**euate oculos vestros et videte. qui venitis ab aegypto. **U**bi est grex qui datus est tibi. pecus inclitum tuum. **Q**uid dices cum visitauerit te? **T**u enim docuisti eos aduersus te: et erudisti in caput tuum. **N**umquid non dolores apprehenderunt te quasi mulieres parturientes? **Q**ui si dixeris in corde tuo quare venerunt mihi hec? **P**ropter multitudinem iniquitatum tuarum reuelata sunt verediora tua: pollutae sunt plantae tuae. **S**icut mutare potest ethiops pellem suam aut pardus varietates suas: et vos poteritis benefacere cum didiceritis malum. **E**t disseminabo eos quasi stipulam quam vento raptatur in deserto. **H**ec fors tua parvas mensuras tue a me dicit dominus: quia oblita es mei et confisa es in mendacio. **U**bi ego nudavi femora tua contra faciem tuam: et apparuit ignominia tua. adultoria tua: et hinnitus tuus. scelus fornicationis tuae. **S**uper colles in agro vidi abominationes tuas. **S**cribi hierusalem. **N**on mundaberis post me. **U**sq; quo adhuc? **XIII**

Quod factum est verbum domini ad hieremiam de frumibus siccitatis. **L**uxuriant in iudea et porte eius corruerunt et obscuratae sunt in terra. et clamor hierusalem ascendit. **M**aiores miserunt minores suos ad aquam: venerunt ad hauriendum. **N**on inuenerunt aquam reportauerunt vasa sua vacua. **C**onfusi sunt et afflicti. et operuerunt capita sua propter vastitatem terre. quia non venit pluuia in terram. **C**onfusi sunt agricole. operuerunt capita sua. **N**am et cerua in agro peperit et reliquit. quia non erat herba. **E**t onagri steterunt in rupibus: traxerunt ventum quasi dracones: defecerunt oculi eorum quia non erat herba. **S**i iniquitates nostrae responderint nobis: domine fac propter nomen tuum: quoniam multe sunt auersiones nostrae. **T**ibi peccauimus? expectatio ista saluator noster in tempore tribulationis. **Q**uare quasi colonus futurus es in terra: et quasi viator declinans ad manendum? **Q**uare futurus es velut vir vagus et fortis. qui non potest saluare? **T**u autem in nobis es domine: et nomen tuum inuocatum est super nos: ne derelinquas nos. **H**ec dicit dominus populo huic qui dilexit mouere pedes suos. et non quieuit: et domino non placuit. **N**unc recordabitur iniquitatum eorum: et visitabit peccata eorum. **E**t dixit dominus ad me. **N**oli orare pro populo isto in bonum. **C**um ieiunauerit non exaudiam precem eorum: et si obtulerit holocausta et victimas non suscipiam ea: quoniam gladio et fame et peste ego consumam eos. **E**t dixi. **A**.a. domine deus. **P**rophete dicit eis. **N**on videbitis gladium: et fames non erit in vobis: sed pax verax dabit vobis in loco isto. **E**t dixit dominus ad me. **F**also prophete vaticinatur in nomine meo. **N**on misi eos: et non pre-

cepi eis. neque locutus sum ad eos. **V**isionem me dace et diuinationem fraudulenter et seductionem cordis sui prophetat vobis. **I**dcirco hec dicit dominus de prophetis qui prophetant in nomine meo quos ego non misi. dicentes: gladius et fames non erit in terra hac. **I**n gladio et fame consumentur prophete illi et populi quibus prophetat erunt peccati in vobis hierusalem pro fame et gladio. et non erit qui sepeliat eos: ipsi et uxores eorum. filii et filiae eorum: et effundam super eos malum suum. **E**t dices ad eos verbum istud. **R**educant oculi mei lachrymas noctes et dies et non taceant: quoniam perditione magis contrita est iugo filia populi mei. plaga pessima vehementer. **S**i egressus fuero ad agros ecce occisi gladio et si introiero in ciuitatem ecce attenuati fame. **P**ropheta quibus et sacerdos abierunt in terram quam ignorabant. **N**umquid prouidens abieciisti iudam aut syon abominata est anima tua? **Q**uare percussisti nos ita ut nulla sit sanitas? **E**xpectauimus pacem et non est bonum: et tempus curationis: et ecce turbatio. **C**ognouimus domine iniquitates nostras iniquitates patrum nostrorum quia peccauimus tibi. **N**e des nos in obprobrium propter nomen tuum: neque facias nobis nomen iniquitatis. **S**olus glorie tue recordare: ne irritum facias fedus tuum nobiscum. **N**umquid sunt in sculptilibus gentium qui pluunt: aut celi possunt dare imbres nisi si tu volueris? **N**one tu es dominus deus noster quem expectauimus? **T**u enim fecisti omnia hec. **XV**

Et dixit dominus ad me. **S**i steterint moyses et samuel coram me: non est anima mea ad populum istum. **E**ijce illos a facie mea et egrediantur. **Q**ui si dixerint ad. qui egrediamur? dices ad eos. **H**ec dicit dominus. **Q**ui ad mortem. ad mortem: et qui ad gladium ad gladium et qui ad famem ad famem: et qui ad captiuitatem ad captiuitatem. **E**t visitabo super eos quatuor species dicit dominus. **G**ladium ad occisiones et canes ad lacrandum. et volatilia celi et bestias terre ad deuorandum et dissipandum: et dabo eos in feruorem vniuersis regnis terre propter manassen filium ezechie regis iuda super omnibus que fecit in hierusalem. **Q**uis enim miserebitur tui hierusalem? **A**ut quis tristabitur pro te? **A**ut quis ibit ad rogandum pro pace tua? **T**u reliquisti me dicit dominus: retrosum abiisti: **E**t extendam manum meam super te: et infliciam te. **L**aboravi rogans. **E**t disperdaz eos ventulabro in portis terre. **I**n feci et disperdi populum meum et non a vobis suis non sunt reuersi. **M**ultiplicate sunt mihi viduae eius: super arenam maris. **I**nduxi eis super matrem adolescentis vastatorem meridie. misi super ciuitates repete terrorem. **I**nfirmata est que pepit septem: defecit anima eius. **O**ccidit ei sol cum adhuc esset dies: confusa est et erubuit. **E**t residuos eius in gladium dabo in spectum inimicorum eorum. ait dominus

Te mihi mal' mea. Quare genuisti me viru-
rixe: viru' discordie in vniuersa terra: **N**o fene-
raui: nec fenerauit mihi q'sq'. Omnes maledi-
cunt mihi dicit dñs. Si nō reliquie tue i bonū
si nō occurri tibi in tpe afflictōis: et in tpe tri-
bulatōis adūsum inimicū. **N**ūqd' federabit
ferrū ferro ab aqlone et es. Diuitias tuas et
thesauros tuos in direptōz dabo g'tis in om-
nib' peccati tuis: et in o'sbus termis tuis. Et
adducā inimicos tuas de terea quā nesci: qz
ignis succēsus est in furore meo: et visita me
et tuere me ab his q' p'sequunt me. **N**oli in pa-
tencia tua suscipe me. **S**cito qm' sustinui p-
te opprobriuz. Inuenti sunt s'mones tui et co-
medi eos. Et factū est michi x'bum tuum i gau-
diū et in leticiā cordis mei: qm' inuocatum est
nomē tuū sup me. dñs deus exercitūū. **N**on
sedi in cōcilio ludentiū: et gloriatus sum a fa-
cie man' tue. **S**olus sedebā qm' amaritudine
replesti me. **Q**uare factus est dolor meus p-
petuus. et plaga mea desperabil' rēnuat cura-
ri: **F**acta est michi q'si mēdaciuz aquarū infu-
deliū. **P**ropter hoc hec dicit dñs. **S**i cōuer-
teris p'uertāte: et añ faciē meaz stabis et si se-
paueris p'ciosuz a vili: q'si os meū eris. **C**on-
uertent' ipi ad te: et tu non cōverteris ad eos
Et dabo te p'plo huic in murū ereum fortē: et
bellabūt adūsum te. et nō p'ualebūt. qz ego te
cum sum vt saluez te et ruā te dicit dñs. **E**t li-
berabo te de manu pessimozū: et redimam te
de manu fortium.

XVI

Factū est x'bum dñi ad me dicens.
No accipies vxorez: et nō erūt tibi fi-
lij et filie in loco isto. **Q**uia hec dicit do-
minus sup filios et filias qui generāt in loco
isto: et sup matres eozū q' genuerūt eos: et su-
per patres eozū de quozuz stirpe sunt nati in
ēra hac. **M**ortibus egrotationū morientur
No plangent et non sepelient' in sterquiliniū
sup faciē terre erūt. **E**t gladio et fame p'sumē-
tur. et erit cadauer eozū in escā volatilib' celi
et bestijs ēre. **H**ec em' dicit dñs. **N**e ingredia-
ris domū cōsulū neq' vadas ad plangēduz
neq' consolers eos qz abstuli pacē meā a p'lo
isto dicit dñs misericordiā et miseratōes. **E**t
morient' grandes et parui in terra ista. nō se-
pelient' neq' plangent'. et nō se incident'. neq'
caluiciū fiet p' eis. **E**t nō frangent int' eos lu-
genti panē ad p'solandū sup mortuo et nō da-
bunt eis potū calicis ad p'solandū sup patre
suo et m're. **E**t domū p'uiū nō ingrediar'. vt
sedas cū eis et comedas et bibas: qz hec dicit
dñs exercitūū de' isrl'. **E**cce ego auferā delo-
co isto in ocul' v'ris et in dieb' v'ris vocē gau-
diū et vocē leticie vocem spōsi et vocem spōse.

Et cum anūciaueris p'plo huic oīa v'ba hec et
dixerint tibi. **Q**re locutus est dñs sup nos oē
malū grande istud: **Q**ue iniquitas n'ra. aut qd'
peccm' n'rm qd' peccauit' dño deo n'ro: dices ad
eos. **Q**uia dereliquunt me p'fes v'ri ait dñs:
et abierūt post deos alienos et fuerūt eis. et
adorauerūt eos et me dereliquūt et legez meā
nō custodierūt. **S**ed et vos peius opati est
q' p'fes v'stri. **E**cce em' ambulat vnusquisq'
post prauitatē cordis sui mali: vt me non au-
diat. **E**t eijciā vos d' ēra hac i ērā quā i'gratis
vos et p'fes v'ri: et fuietis ibi dñs alienis die
ac nocte q' non dabunt vobis requiem. **P**ro-
pterea ecce dies veniēt dicit dñs: et non dice-
tur vltra. viuit dñs q' eduxit filios isrl' d' ēra
egypti. sed viuit dñs q' eduxit filios isrl' d' ēra
aqlonis: et de vniūsis terris ad q's eieci eos:
et reducam eos in terrā suā quam dedi patri-
bus eoz'. **E**cce ego mittā piscatores mltos d' ē-
cit dñs: et piscabunt eos. **E**t post hec mittāz
eis mltos venatores et venabunt eos de om-
ni mōte et de omi colle et de cauinis petraruz.
qz oculi mei sup omēs vias eoz'. **N**on sunt
abscōdite a faciē meā: et non sunt occulta i ni-
qtas eoz' ab ocul' meis. **E**t reddāz p'mum du-
plices iniquitates et peccata eoz'. qz p'tamina
uerunt terrā meā in morticinis idolorū suoz'
et abominatōibus suis impleuerūt heredita-
tem meā. **D**ñe fortitudo mea et robur meum
et refugiū meū in die tribulatōis. **A**d te gen-
tes veniēt ab extremis ēre et dicēt. **V**ere men-
daciū possederūt patres n'ri: vanitatem q' eis
nō p'suit. **N**ūqd' faciet sibi hō deos: **E**t ipsi
non sūt dñj. **I**dcirco ecce ego ostendā eis per-
vicem hanc. ostendā eis manū meā et virtutez
meā: et scient qz nomen mihi dñs.

XVII

Peccatū iuda scriptū est stilo ferreo in
vngue adamantino: exarātū sup lati-
tudine cordis eoz'. et in comib' ararū
eoz'. **C**ū recordati fuerit filij eoz' araz suarū
et lucorū suoz'. lignozūq' frondentiū in mōti-
bus excelsis: sacrificātes in agro: fortitudinē
tuā et oēs thesauros tuos in direptōz dabo:
excelsa tua p'pter peccata in vniūsis finibus
tuis. **E**t relinq'ris sola ab hereditate tua. quā
dedi tibi. et seruire te faciā inimicis tuis i ēra
quaz ignoras. **Q**m' ignē succendisti in furore
meo vsq' in eternū ardebit. **H**ec dicit domi'.
Maledictus hō q' cōfidit in hoīe. et p'it car-
nem brachiū suū: et a t' nō recedit cor ei'. **E**rit
em' q'si mirice in deserto: et nō videbit cū vene-
rit bonū: sed habitabit in siccitate in deserto in
terra saluginis et inhabitabili. **B**enedictus
vir q' cōfidit in dño: et erit dñs fiducia ei'. **E**t
erit quasi lignuz qd' transplantat' sup aquas
quod ad humore m'ittit radices suas: et non

Hieremias

timebit cū venerit estus. Et erit foliū ei⁹ viri-
de: et in tpe siccitatē nō erit sollicitum: nec ali-
quā desinet facere fructū. **P**raui est cor hoīs
et inscrutabile. Quis cognoscet illud? Ego do-
min⁹ scrutās cor et pbans renes. q̄ do unicui
q̄ iuxta viā suā. et iuxta fructū adinventionū
suarū. **P**erdit fouit q̄ nō pepit. Fecit diuiti-
as et nō in iudicio. In dimidiō dierū suoz
derelinquet eas: et in nouissimo suo erit insi-
piens. **S**oliū gle altitudis a pncipio: loc⁹ san-
ctificatiōis nr̄e expectatio isrl̄. **D**ñe oēs q̄ te
derelinquūt cōfundent: recedētes a te in ter-
ra scribent: qm̄ dereliq̄runt venā aquarū vi-
uentiū dñm. **S**ana me dñe et sanabor. saluus
me fac et saluus ero: qm̄ laus mea es tu. **E**cce
ip̄i dicūt ad me. **U**bi est xbum domi? **V**eni-
at. **E**t ego nō sum turbatus te pastorē seq̄ns:
et diem hoīs nō desiderauī. tu scīs. **Q**uod egres-
sum est de labiis meis: rectus in p̄spectu tuo
fuit. **N**ō sis mihi tu formidini spes mea tu in
die afflictōis. **C**onfundant q̄ me p̄sequunt et
nō cōfundar ego: pauēat illi et nō pauēa ego.
Induc sup eos diē afflictōis et duplici cōtri-
tione p̄tere eos. **H**ec dicit dñs ad me. **V**ade
et sta in porta filiorū populi mei p̄ quā ingre-
diunt reges iuda et egrediunt: et in cūcti por-
tis hierlm̄: et dices ad eos. **A**udite x̄bz dñi
reges iuda. et oīs iuda. cunctiq̄ habitatores
hierlm̄ q̄ ingrediunt p̄ portas istas. **H**ec dicit
dñs. **C**ustodite aīas v̄ras: et nolite portare
pōdera in die sabbati. nec inferatis p̄ portas
hierlm̄: et nolite eicere onera de domib⁹ v̄ris
in die sabbati: et oē opus nō facietis. **S**ancti-
ficate diē sabbati sicut p̄cepi patribus v̄ris.
Et nō audierunt nec inclinauerūt aurē suam
sed indurauerunt ceruicē suā ne audirēt me
et ne acciperent disciplinā. **E**t erit: si audieritis
me dicit dñs: vt nō inferatis onera p̄ portas
ciuitat̄ hui⁹ in die sabbati. et si sanctificaueritis
diē sabbati ne faciatis in eo oē op⁹: ingredie-
tur p̄ portas ciuitat̄ hui⁹. reges et pncipes se-
dētes sup solū dauid: et ascēdētes in currib⁹
et eq̄s ip̄i et pncipes eoz viri iuda et habita-
tores hierlm̄: et habitabit ciuitas hec in sem-
piternū. **E**t veniēt de ciuitatib⁹ iuda i circū-
itu hierlm̄ et de fra beniamin et de cāpestrib⁹
et de motuosis et ab austro portātes holocau-
stum et victimā et sacrificiū et thus: et inferēt
oblatōz in domū dñi. **S**i autē nō audierit me
vt sanctificetis diē sabbati et ne portetis onus
et ne inferatis p̄ portas hierlm̄ in die sabbati
succendā ignem in portis ei⁹ et deuorabit do-
mos hierlm̄: et nō extinguet. **XVIII**

Urbū qd factū est ad hieremiā a do-
mino dicēs. Surge et descēde in do-
mum figuli. et ibi audies verba mea.

Et descēdi i domū figuli: et ecce ipse faciebat
opus sup rotā et dissipatus est vas qd ipse fa-
ciebat e luto manib⁹ suis. **C**ouerfus q̄ fecit
illud vas altez: sicut placuerat i oculis eius
vt faceret. **E**t factū est x̄bū dñi ad me dicēs.
Nunq̄d sicut figulus iste: nō potero vob fa-
cere dom⁹ isrl̄ ait dñs. **E**cce sicut lutū in ma-
nu figuli: sic vos dom⁹ isrl̄ in manu mea. **R**e-
pente loqr adūsū gentē et adūsū regnū: vt
eradice et destruā et dispdam illud. **S**i p̄niāz
egerit gens illa a malo suo qd locut⁹ sum ad-
ūsus eā. agam et ego p̄niā sup malo qd co-
gitauī vt facerē ei: et subito loqr de gēte et re-
gno vt edifice et plantē illud. **S**i fecerit malū
in oculis meis vt nō audiat vocē meā: peni-
tentia agā sup bono qd locutus suz vt facerē
ei. **N**unc q̄ dic viro iuda et habitatori hieru-
salem dicens. **H**ec dicit dñs. **E**cce ego fingō
p̄tra vos malū: et cogito p̄tra vos cogitatōz.
Revertat vnusq̄sq̄ a viā sua mala: et dirigite
vias v̄ras et studia v̄ra. **Q**ui dixerūt. **D**espe-
rauim⁹. **P**ost cogitatōes em̄ nr̄as ibimus: et
vnusq̄sq̄ p̄rauitatē cordis sui mali faciemus.
Nō hec dicit dñs. **I**nterrogate gētes. **Q**uis
audiuit talia horribilia: q̄ fecit nimis x̄go isrl̄.
Nunq̄d deficiet de petra agri nix libani: aut
euelli p̄nt aq̄ erūpentes frigide et defluentes.
Quia oblitus est mei p̄pls me⁹. frustra liban-
tes et impingentes in v̄s suis et in semitis se-
culi. vt ambularēt p̄ eas i itinere nō trito: vt
ficeret tra corū in desolatōez et in sibilū sempit̄-
num. **O**mnis q̄ p̄terierit p̄ eā. obstupescet: et
mouebit caput suū. **S**icut v̄t⁹ v̄res disper-
gam eos corā inimico: dor̄ suz et nō facie ostē-
dam eis in die pdiōis eoz. **E**t dixerūt. **V**e-
nite et cogitem⁹ p̄tra hieremiā cogitationes.
Nō em̄ p̄bit lex a sacerdote: neq̄ cōsiliū a sa-
piēte: nec s̄mo a p̄pha. **V**enite et pcutiamus
eū lingua: et nō attēdam⁹ ad vnūlos s̄mōes
ei⁹. **A**ttēde dñe ad me: et audi vocē adūsario-
rum meoz. **N**ūq̄d reddet p̄ bono maluz: qz
foderūt foueā aīe mee? **R**ecordare qz steteris
in p̄spectu tuo vt loquerer p̄ eis bonū et aūte-
rem indignōne tuā ab eis. **P**ropterea da fili-
os eoz in famē: et deduc eos in man⁹ gladii.
Fiat vxores eoz absq̄ liberis et vidue et vi-
ri eaz interficiant morte. **I**uuenes eoz cōfo-
diant gladio in p̄lio: audiat clamor d̄ domi-
bus eoz. adduces em̄ sup eos latronē repē-
te: qz foderūt foueā vt caperēt me: et laqueos
absconderunt pedib⁹ meis. **T**u autē dñe scīs
omne p̄siliū eoz adūsū me in mortē. **N**e p̄-
pitieris iniquitati eoz: et peccatū eoz a fa-
cie tua non deleatur. **F**iant corruentes in cō-
spectu tuo: in tēpore furoris tui abutere eis.

XIX

63

Hec dicit dñs. Uade et accipe laglicum
lam figuli testea a senioribus ppli et a
senioribus sacerdotum: et egredere ad vallē
filiorum ennon q̄ est iuxta introitū porte fictilis
et p̄dicab̄ ibi v̄ba q̄ ego loquor: ad te: et dices
Audite v̄bū dñi reges iuda et habitatores ierusa-
lēm. Hec dicit dñs exercituum deus israel. Ecce
ego inducā afflictōes sup locū istū. ita vt ois
q̄ audierit illā. tinniat aures ei⁹ eo q̄ dereliq̄-
rint me: et alienū fecerūt locū istū: et libauerint
in eo dñs alienis q̄s nescierūt ip̄i et p̄ces eorū
et reges iuda: et repleuerūt locū istū sanguine
innocentiū: et edificauerūt excelsa baali ad cō-
burēdos filios suos igni in holocaustū baali
q̄ nō p̄cepi: nec locut⁹ sum nec ascenderunt in
cor meū. Prop̄tea ecce dies veniet dicit dñs
et nō vocabit̄ amplius loc⁹ iste tophet et vallē
filiū ennō. s̄ vallē occisionis. Et dissipabo cō-
silium iuda et ierlm̄ in loco isto: et subuertā
eos gladio in cōspectu inimicorū suorū: et in
manu q̄rentiū aīas eorū: et dabo cadauē eorū
efcam volatilibus celi et bestijs t̄re: et ponam
ciuitatē hanc in stuporē et in sibilū. Ois q̄ p̄-
terterit p̄ eam obstupescet: et sibilabit sup vni-
uersā plagā eius. Et cibabo eos carnibus fi-
liorū suorū et carnibus filiarū suarū. et vn⁹ q̄
q̄ carnes amici sui comedet in obsidiōe et in-
angustia in q̄ p̄cludent eos inimici eorū. et q̄
querūt aīas eorū. Et p̄teres lagunculam in
ocul⁹ viroꝝ qui ibunt tecū: et dices ad eos
Hec dicit dñs exercituum. Sic p̄teram pplum
istū et ciuitatē istā: sic p̄terif vas figuli quod
nō p̄t vltra instaurari. Et in tophet sepeliē-
tur. eo q̄ nō sit alius loc⁹ ad sepeliendū. Sic
faciam loco huic ait dñs: et habitatorib⁹ ei⁹.
et ponā ciuitatē istā sicut tophet. Et erūt do-
mus ierlm̄ et domus regū iuda sicut loc⁹ to-
phet immūde: oēs domus in q̄rū domatib⁹
sacrificauerūt oī militie celi: et libauerunt liba-
mina dñs alienis. Venit autē hieremias d̄ to-
phet quo miserat eū dñs ad p̄phetandū et
stetit in atrio dom⁹ dñi: et dixit ad omnes po-
pulū. Hec dicit dñs exercituum deus israel. Ecce
ego inducā sup ciuitatē hanc et sup oēs vrbes
eius vniūsa mala q̄ locut⁹ sum aduersum eaz
quoniā indurauerūt ceruicē suam vt non au-
dirent sermones meos. XX

Audiuit phassur fili⁹ emmer sacer-
dos q̄ p̄stitutus erat p̄nceps i domo
domi hieremiā p̄phetantē sermones
istos et percussit phassur hieremiā p̄phetam: et
misit eum in neruūz qd̄ erat in porta beniamī
supiori in domo dñi. Cūq̄ illuxisset in crasti-
num eduxit phassur hieremiam de neruo: et
dixit ad eū hieremias. Nō phassur vocauit
dñs nomē tuū s̄ p̄p̄torē vndiq̄: qz hec dicit

dñs. Ecce ego dabo te in p̄p̄torē et oēs aīcos
tuos et corruēt gladio inimicorū suorū: et ocu-
li tui videbūt. Et oēs iudā dabo i manu regi
babylonis: et traducet eos in babilonē et p̄-
cutiet eos gladio. Et dabo vniūsam s̄bam ci-
uitatis h⁹: et oēm laborē ei⁹ oēsq̄ p̄ciuz et cun-
ctos thesauros regū iuda. dabo i manu iūni-
corū eorū et diripiēt eos et tollēt: et ducēt i ba-
bylonē. Tu autē phassur et oēs habitatores
dom⁹ tue ibitis in captiuitatē: et i babilonē
venies et ibi morieris ibiq̄ sepelieris tu et oēs
amici tui q̄b⁹ p̄phetasti mē dicit dñs. Seduxisti
me dñe et seduct⁹ sum: fortior me fuisti et inua-
luisti. Fact⁹ sum in derisum tota die. Oēs s̄-
sannāt me qz iam oli loq̄: vociferās iniquitatē
et vastitatē clamito. Et factus est mihi sermo
dñi in obprobriū et i derisum tota die. Et dixi
Nō recordabor ei⁹ neq̄ loq̄r vltra i noie illi⁹.
Et factus est in corde meo q̄si ignis exstual
claususq̄ in ossibus meis: et defeci ferre nō si-
stinēs. Audiui enī p̄tumelias multorū et t̄ro-
rem in circuitu. p̄sequimur et p̄sequimur euz: ab oī-
bus viris q̄ erāt pacifici mei et custodiētes la-
tus meū: si quo mō decipiat et p̄ualeam⁹ ad-
uersus eū: et p̄sequimur vltionē ex eo. Dñs autē
mecū est tāq̄ bellator fortis: idcirco q̄ p̄sequi-
tur me cadēt et infirmi erunt et p̄fundent ve-
hement. qz nō intellexerūt obprobriū sempit-
ternū qd̄ nūq̄ delebit. Et tu dñe exercituum
p̄bator iusti q̄ vides renes et cor: videam q̄so
vltionē tuā ex eis. Tibi enī reuelauī causam
meā. Cātate dño: laudate dñm: q̄a liberauit
aīam paup̄is de māu malorū. Maledicta di-
es in q̄ natus sum. dies in q̄ pepit me m̄r mea
nō sit b̄ndicta. Maledict⁹ vir q̄ annūciavit
p̄ri meo dicēs: natus est tibi puer masculus: et
q̄si gaudio letificauit eū. Sit hō ille vt sunt ci-
uitates q̄s subūtit dñs et nō penituit eū. Au-
diat clamorē mane: et vlulātū i t̄pe meridiano
qz nō me infecit a vulua vt fieret mihi mater
mea sepulcrum: et vulua ei⁹ p̄ceptus eternus
Quare de vulua egressus sum vt viderem la-
borē et dolorē et cōsumerent in confusione di-
es mei. XXI

Terbū qd̄ factū est ad hieremiā a do-
mino: qm̄ misit ad eum rex sedechias
phassur filiū melchie et sophoniā fili-
um maachie sacerdotē dicēs. Interoga p̄ nob̄
dñm. qz nabuchodonosor rex babilonis p̄li-
atur aduersum nos: si forte faciat dñs nobiscuz
fm̄ oīa mirabilia sua. et recedat a nob̄. Et di-
xit hieremias ad eos. Sic dicetis Sedechie
Hec dicit dñs deus israel. Ecce ego p̄ntam vasa
belli q̄ in māib⁹ v̄ris sunt et quib⁹ vos puḡtis
aduersum regē babilonis et chaldeos q̄ obfi-
dēt vos in circuitu muroꝝ: et p̄gregabo ea i

Hieremias

medio ciuitatis huius: et debellabo ego vos in manu extenta et in brachio forti et in furore et in indignatione et in ira grati: et percussio habitatores ciuitatis huius. **H**omines et bestie pestilentia magis morientur. **E**t post haec ait dominus. Dabo se dechiam regem iuda et suos eius et populum eius et qui derelicti sunt in ciuitate hac a peste et gladio et fame in manu Nabuchodonosor regis babilonis et in manu inimicorum eorum. et in manu quarentium animam eorum: et percussio eos in ore gladii: et non flectet. neque parcat nec miserebitur. **E**t ad populum hunc dices. **H**ec dicit dominus deus. **E**cce ego do coram vobis viam vite et viam mortis. **Q**ui habitauerit in urbe hac: morietur gladio et fame et peste. qui autem egressus fuerit et transierit ad chaldeos qui obsident vos. viuet: et erit ei anima sua quasi spoliu. **P**osui enim faciem meam super ciuitatem hanc in malum et non in bonum. ait dominus. **I**n manu regis babilonis dabitur: et exuret ea igni. **E**t domus regis iuda. **A**udite verbum domini domus dauid. **H**ec dicit dominus. **J**udicate mane iudicium: et eruite vi oppressum de manu calumniantis. ne forte egrediatur ut ignis indignatio mea et succendat: et non sit qui extinguat propter malitiam studiorum vestrorum. **E**cce ego ad te habitatricem vall' solide atque caepetri ait dominus. qui dicitis: quis percussio nos et quis ingredietur domus nostras. **E**t visitabo super vos iuxta fructus studiorum vestrorum dicit dominus: et succedat ignis in saltu eius et deuorabit omnia in circuitu eius.

Hec dicit dominus. **R**escende in domum regis iuda: et loquaris ibi verbum hoc et dices. **A**udi verbum domini rex iuda qui sedes super solium dauid tu et filii tui et populus tuus qui ingredimini per portas istas. **H**ec dicit dominus. **F**acite iudicium et iusticiam et liberate vi oppressum de manu calumniatoris: et adueniam et pupilum et viduam nolite tristare neque opprima: iniquam et sanguinem innocentem ne effundat in loco isto. **S**i enim factes feceritis verbum istud. ingredietur per portas domus huius reges sedentes de genere dauid super thronum eius et ascendentes currus et equos ipsi et filii et populus eorum. **S**i non audieritis verba haec: in memetipso iuravi dicit dominus. quia in solitudine erit domus haec. **Q**uia haec dicit dominus super domum regis iuda. **G**alaad tu mihi caput libani. **S**i non posuero te solitudinem: urbes inhabitabiles. **E**t sanctificabo super te interficientem virum et arma eius: et succidat electas cedros tuas et precipitabunt in ignem et praesumentes greges multe per ciuitatem hanc et dicet vnusquisque proximo suo. **Q**uare fecit dominus sic ciuitati huic grati: **E**t rindebunt. **E**o quia dereliquerunt pactum domini dei sui: et adorauerunt deos alienos et fuerint eis. **N**olite flere mortuum: neque lugeatis super eum fletu. **P**lagite eum qui egre-

dit: quia non reuertetur ultra. nec videbit terram natiuitatis sue. **Q**uia haec dicit dominus ad sellu filium iosie regem iuda qui regnavit pro iosia patre suo qui egressus est de loco isto. **N**on reuertetur huc amplius sed in loco ad quem transiit eum ibi morietur. et terram istam non videbit amplius. **E**cce qui edificat domum suam in iniusticia: et cenacula sua non in iudicio. **A**micum suum opprimet frustra: et mercedem non reddet ei. **Q**ui dicit. edificabo mihi domum latam et cenacula spaciose: qui aperit sibi fenestras: et facit laqaria cedrina: pingitque synopide. **N**unquam regnabit quoniam proferes te cedro? **P**ater tuus nunquam non comedit et bibit et fecit iudicium et iusticiam: tunc cum benigne erat ei: **J**udicauit causam pauperis et egeni in bonum suum. **N**unquam non ideo quia cognouit me dicit dominus: **T**ui vero oculi et cor ad auariciam et ad sanguinem innocentem fundendum et ad calumniam: et ad cursum malitiosum. **P**rophetia haec dicit dominus ad ioachim filium iosie regem iuda. **N**on plangetur eum ve frater et ve soror: non concupiebunt eum ve dominus et ve inclite. **S**epultura asini sepelietur. putrefactus et percussus extra portas hierusalem. **A**scende libanum et clama: et in basan da vocem tuam et clama ad transeuntes: quia peritii sunt omnes amatores tui. **L**ocus sum ad te in abundantia tua. dixisti. non audiam. **H**ec est via tua ab adolescentia tua quam non audisti vocem meam. **S**es pastores tuos pascet vetus: et amatores tui in captiuitate ibunt. **E**t tunc confunderis et erubesces ab omni malicia tua que sedes in libano et nidificas in cedris. **Q**uomodo cogemisti cum venissent tibi dolores quasi dolores parturientis? **V**iuo ego dicit dominus quia si fuit sechonias filius ioachim regis iuda annulus in manu mea dextera: inde euellam eum. **E**t dabo te in manu quarentium animam tuam: et in manu quorum tu formidas faciem: et in manu nabuchodonosor regis babilonis. et in manu chaldeorum. **E**t mitte te et matrem tuam quam genuit te in terram alienam in qua nati non estis: ibique moriemini. **E**t in terram ad quam ipsi leuauerunt animam suam ve reuertantur illuc. et non reuertentur. **N**unquam videtis atque peritum virum iste sechonias? **N**unquam vas absque omni voluptate? **Q**uare abiecti sunt ipsi et semine eius et perieci in terram quam ignorauerunt. **T**erra fra terra audi sermonem domini. **H**ec dicit dominus. **S**cribe virum istum sterilem virum qui in diebus suis non prosperabit. **N**ec enim erit de semine eius vir qui sedeat super solium dauid: et potestatem habeat ultra in iuda.

Uerba pastoribus qui dispergunt et dilacerant gregem pascueme dicit dominus. **I**o haec dicit dominus deus israel ad pastores qui pascunt populum meum. **V**os dispersistis gregem meum et eiecistis eos et non visitastis eos. **E**cce ego visitabo super vos malitiam studiorum vestrorum

sit dñs. Et ego cōgregabo reliq̄as greḡi mei
de omnibus terris ad quas eiecerō eos illuc :
et cōuertam eos ad rura sua et crescēt et multi
plicabunt. et suscitabo sup̄ eos pastores et pa
scent eos. Non formidabūt vltra: et nō pauē
bunt. et nullus q̄rēt ex numero dicit domin⁹
Ecce dies veniunt dicit dñs: et suscitabo da
uid germen iustū et reḡbit rex et sapiēs erit. et
faciet iudiciū et iusticiā in t̄ra. In diebus il
lis saluabit iuda: et isrl̄ habitabit p̄fident̄. Et
hoc est nomē qd̄ vocabūt eum. dñs iust⁹ nr̄.
Propt̄ hoc ecce dies veniūt dicit dñs: et nō
dicent vltra viuit dñs q̄ eduxit filios isrl̄ de
terra egypti: s̄ viuit dñs q̄ eduxit et addu
xit semen domus isrl̄ de terra aq̄lonis. e. t̄oe
cunctis terris ad q̄s eiecerā eos illuc: et habi
tabūt in terra sua. Ad pphetas. Contritum
est cor meū in medio mei: et tremuerunt om̄ia
ossa mea. Factus sum q̄si vir ebrius: et quasi
hō madidus a v̄ino. a facie dñi et a facie ver
borū sanctorū eius: q̄ adulterijs repleta est
terra q̄a facie maledictōis luxit terra: arefa
cta sunt arua deserti. Factus est cursus eorū
malus: et fortitudo eorū dissimil̄. Propheta
nāq̄ et sacerdos polluti sunt. et in domo mea
inuent malū eorū ait dñs. Idcirco via eorū
erit q̄si lubricum in tenebris. impellent̄ em̄ et
corruent in ea. Afferam em̄ sup̄ eos mala: an
num visitatōis eorum ait dñs. Et in pphet̄
samarie vidi fatuitatē: et pphetabāt in baali.
et decipiebāt populū meū isrl̄. Et in pphet̄
hierl̄m vidi similitudinē adulterantiū et iter
mendaciū. Et cōfortauerunt manus pessimo
rum vt nō querteref vnusq̄sq̄ a malicia sua
Facti sunt mihi oēs vt sodomā: et habitato
res eius quasi gomorra Propterea hec dicit
dominus exercituū ad pphetas. Ecce ego
cibabo eos absinthio: et potabo eos felle. A
prophetis enim hierusalem egressa est pollu
tio super omnē terrā. Hec dicit dominus ex
ercituū. Nolite audire v̄ba pphetarū q̄ p
phetāt vob̄ et decipiunt vos. Visionem cor
dis sui loquunt̄: nō de ore dñi. Dicunt his q̄
blasphemant me. locut⁹ est dñs. Pax erit vob̄
et oibus q̄ ambulāt in prauitate cordis sui d̄
xerūt: nō veniet sup̄ vos malū. Quis em̄ af
fuit in p̄silio dñi et vidit et audiuit s̄monē ei⁹
Quis p̄siderauit v̄bum illi⁹ et audiuit. Ecce
turbo dñice indignatōis egrediet̄ et tēpestas
erumpens sup̄ caput impiorū veniet. Nō re
uertet̄ furor domi vsq̄ dum faciat et vsq̄ dū
cōpleat cogitationē cordis sui. In nouissimis
diebus intelligetis consiliū eius. Non mitte
bam pphetas: et ip̄i currebant: nō loq̄bar ad
eos: et ip̄i pphetabāt. Si steterissent in consilio
meo et nota fecissent v̄ba mea p̄lo meo auer

tissem vtq̄ eos a via sua mala et cogitationi
bus suis pessimis Putas ne de e vicino ego
sum dicit dñs: et nō deus delonge. Si oculi
tabit̄ vir in absconditis: et ego nō videbo eū
dicit dñs. Nunq̄d nō celū et terrā ego imple
bo dicit dñs: Audiui q̄ dixerit pphete pphete
tantes in noie meo mendaciū atq̄ dicentes.
Somniani: somniani. Vsq̄q̄ istud est in cor
de pphetarum vaticinantium mendaciū et
pphetantiū seductōes cordis sui. Qui volūt
facere vt obliuiscat̄ p̄ls meus nominis mei
ppter somnia eorū q̄ narrant vnusq̄sq̄ ad p̄ri
mum suū: sicut oblitū sūt p̄res eorū nois mei
ppter baal. Prop̄eta qui habet somnium
narret somniū. et q̄ habet sermonē meū. loq̄t̄
s̄monē meū vere. Quid paleis ad triticū dicit
dñs: Nunq̄d nō v̄ba mea sūt q̄si ignis dicit
dñs: et quasi malleus p̄terēs petrā: Propter
ea ecce ego ad pphas ait dñs q̄ furāt v̄ba
mea vnusq̄sq̄ a p̄ximo suo. Ecce ego ad p
phetas ait dñs q̄ assumunt linguas suas: et
aiunt. dicit dñs. Ecce ego ad pphetas som
niantes mendaciū dicit dñs: qui narrauerūt
ea et seduxerunt p̄lm meū in mendacio suo et
in miraculis suis cū ego nō misissem eos: nec
mandassem eis q̄ nihil p̄fuerūt p̄lo huic di
cit dñs. Si iḡit interrogauerit te p̄ls iste: v̄l
p̄pheta aut sacerdos dicēs. qd̄ est onus dñi
dices ad eos. Vos estis onus. Proiciā q̄p
pe vos dicit dñs. Et p̄pheta et sacerdos et po
pulus q̄ dicit onus dñi: visitabo sup̄ virum
illū et sup̄ domū ei⁹. Hec dicitis vnusq̄sq̄
ad p̄ximū et ad frat̄e suū. Quid r̄ndit dñs: et
qd̄ locutus est dñs: Et onus dñi. vltra nō me
morabit̄. q̄ onus erit vniciq̄q̄ s̄mo su⁹. Et
quertistis v̄ba dei viuētis: dñi exercituū
dei nr̄i. Hec dices ad p̄pham. Quid respon
dit tibi dñs: et qd̄ locut⁹ est dñs: Si aut̄ onus
dñi dixeritis: ppter h̄ hec dicit dñs. Q̄ d̄ dix
istis s̄monē istū onus dñi. et misi ad vos di
cens. olite dicere onus dñi: p̄p̄ea ecce ego
tollā vos portās et derelinquā vos et ciuita
tem quā dedi vob̄ et patribus vestris a facie
mea: et dabo vos in obprobrium sempiternū
et in ignominiam eternam q̄ nunq̄ obliuione
delebitur. XXIII

Ostendit mihi dominus: et ecce duo
calathi pleni ficis positi ante tēplum
dñi postq̄ transtulit nabuchodonol
sor rex babilonis iechoniā filiū ioachi reges
iuda et p̄ncipes eius et fabrū et inclusorem de
hierl̄m et adduxit eos in babilonem. Calath⁹
vn⁹ ficus bonas habebat nimis: vt solēt fic⁹
esse p̄mi t̄pis. Et calath⁹ vn⁹ fic⁹ habebat ma
las nimis. q̄ comedi n̄ poterāt eo: q̄ essent ma
le. Et dixit dñs ad me. Quid tu vides hierl̄

mia: Et dixi. Ficus: sic bonas. bonas valde.
 et malas. malas valde: quia comedi non possunt
 eo quod sint male. Et factum est verbum domini ad me: di-
 cens. Hec dicit dominus deus israel. Sicut ficus he-
 bone: sic cognoscam transmigrationem iuda-
 quam emisi de loco isto in terram chaldeorum in
 bonum: et ponam oculos meos super eos ad pla-
 candum. Et reducam eos in terram hanc: et edifi-
 cabo eos et non destruam: et plantabo eos et non
 euellam. et dabo eis cor ut sciant me quia ego sum
 dominus. Et erunt mihi in populum: et ego ero eis in
 deum: quia reuertentur ad me in toto corde suo. Et
 sicut ficus pessime quam comedi non possunt eo quod
 sint male. hec dicit dominus: sic dabo sedechiam re-
 gem iuda et principes eius et reliquos de hierusalem qui re-
 manserunt in urbe hac et qui habitabant in ter-
 ra egypti. Et dabo eos in vexationem afflictio-
 nemque omnibus regnis terre: iob probum et i-
 parabolam et in puerbum et in maledictum in vni-
 versis locis ad quem eieci eos: et mittam in eis gladium
 et famem et pestem donec consumantur de terra
 quam dedi eis et patribus eorum. XXV

V
 Erbum quod factum est ad hieremiam de omni
 populo iude in anno quarto ioachim
 filij iosie regis iuda: ipse est annus pri-
 mus nabuchodonosor regi babilonis. Et lo-
 cutus est hieremias propheta ad omnes populum iuda
 et ad vniuersos habitatores hierusalem dicens. A
 tertio decimo anno iosie filij ammon regis iu-
 da usque ad diem hanc. ipse est tertius et vicimus
 annus: factum est verbum domini ad me: et locutus sum
 ad vos de nocte surgens et loquens: et non au-
 distis. Et misit dominus ad vos omnes suos suos
 prophetas conuersus diluculo mittentes et non
 audistis: neque inclinastis aureas vestras ut audi-
 retis cum diceret. Reuertimini vnusquisque a
 via sua mala. et a pessimis cogitationibus vestris
 et habitabitis in terra quam dedi dominus vobis
 et patribus vestris a seculo et usque in seculum. Et
 nolite ire post deos alienos ut seruiatis eis:
 adoretisque eos: neque me ad iracundiam puo-
 cetis in operibus manuum vestrarum. et non affli-
 gam vos. Et non audistis me dicit dominus
 ut me ad iracundiam puocaretis in operibus
 manuum vestrarum in malum vestrum. Propterea
 hec dicit dominus exercituum. Pro eo quod non au-
 distis verba mea: ecce ego mittam et assumam
 vniuersas cognationes aethiopes ait dominus et na-
 buchodonosor regem babilonis seruum meum: et
 adducam eos super terram istam et super habitatores
 eius et super omnes nationes que in circuitu illius sunt
 et infliciam eos. et ponam eos in stuporem et in sibi-
 lum et in solitudinem sempiternas. Perdantque ex
 eis vocem gaudij et vocem leticie: vocem sponsi et
 vocem sponse. vocem mole et lumen lucerne. Et
 erit vniuersa terra eius in solitudinem et in stuporem

et seruient omnes gentes iste regi babilonis se-
 ptuaginta annis. Cumque impleti fuerint septua-
 ginta anni. visitabo super regem babilonis et su-
 per gentem illam dicit dominus iniquitatem eorum
 et super terram chaldeorum: et ponam illam in so-
 litudinem sempiternas. Et adducam super ter-
 ram illam omnia verba mea que locutus sum
 contra eam. omne quod scriptum est in libro isto
 quecumque prophetavit hieremias aduersus om-
 nes gentes: quia seruerunt eis cum essent gen-
 tes multe et reges magni. Et reddam eis vni-
 opa eorum: et secundum facta manuum suarum. Quia
 sic dicit dominus exercituum deus israel. Sume cali-
 cem vini furoris huius de manu mea: et propin-
 abis de illo cunctis gentibus ad quas ego mittam
 te et bibent: et turbabunt et insaniet a facie gla-
 dii quem ego mittam inter eos. Et accipi cali-
 cem de manu domini: et propinavi cunctis genti-
 bus ad quas misit me dominus: hierusalem et ciuitate
 bus iuda et regibus eius et principibus eius: ut
 darem eos in solitudinem et in stuporem et in sibi-
 lum et in maledictum sicut est dies ista. Pharaoni
 regi egypti et suis eius et principibus eius: et
 omni populo eius: et vniuersis generaliter cun-
 ctis regibus terre aethiops: et cunctis regibus
 terre philistinum et aethiops et gaze et accaroni
 azoti et reliquis idumee et moab et filiis am-
 mon et cunctis regibus tyri et vniuersis regibus
 sidonis et regibus terre insularum que sunt trans
 mare: et dedan et theman et bux et vniuersis que
 attonsi sunt in comam et cunctis regibus arabie
 et cunctis regibus occidentis que habitant in des-
 to: et cunctis regibus zambri et cunctis regibus
 elam et cunctis regibus medorum: cunctis que re-
 gibus aethiops de parte et deloge: vnusquisque con-
 tra fratrem suum: et omnibus regnis terre que super
 faciem eius sunt. Et rex sesach bibit post eos.
 Et dices ad eos. Hec dicit dominus exercituum de-
 us israel. Bibite et inebriamini et vomite et cadite: ne-
 que surgatis a facie gladii quem ego mittam inter
 vos. Cumque noluerit accipere calicem de manu tua
 ut bibat: dices ad eos. Hec dicit dominus exerci-
 tum. Bibentes bibetis. Quia ecce in ciuitate
 qua inuocatum est nomen meum ego incipio affli-
 gere: et vos quasi innocentes immunes eritis.
 Non eritis immunes. Gladium enim ego voco su-
 per omnes habitatores terre: dicit dominus exercituum. Et
 tu prophabis ad eos omnia verba hec: et dices ad il-
 los. Dominus de excelso rugiet. et de habitaculo
 sancto suo dabit vocem suam. Rugies rugiet super
 decorem suum. Celeuma quasi calcetum pines adu-
 sus omnes habitatores terre. Peruenit sonitus usque ad
 extrema terre. quia iudicium domino cum gentibus. Iudi-
 cas ipse cum omni carne. Impios tradidi gladio
 dicit dominus. Hec dicit dominus exercituum. Ecce af-
 flicto egredietur de gente in gentem: et turbo

magn' egrediet a summitatib' tre: et erunt in
terfecti dñi i die illa a sumo tre vsq; ad sumū
ei'. **N**ō plāgent' r nō colligēt neq; sepelient'
i sterq;linio sup facie tre iacebūt. **U**lulate pa-
stozes r clamate: r aspgite vos cinere optia/
tes gregis: qz cōpleti sunt dies vři vt interfi-
ciam: r dissipatōes vestre r cadet' quasi va-
sa sciosa. **E**t pibit fuga a pastoribus: r salua-
tio ab optimatib' gregis. **V**ox clamoris pa-
storū r ululatus optimatū gregis: qz vasa-
uit dñs pascua eoz. r p̄ticerūt arua pacis a
facie ire furoris dñi. **R**ereliq̄t q̄si leo tabna-
culum suū: facta est terra eoz in desolationez
a facie ire columbe r a facie ire furoris domi.

In principio regni ioachim XXVI
filij ioseph regis iuda factū est verbum
istud a dño dicēs. **H**ec dic' dñs. **S**ta-
i atrio dom' domi: r loq̄ris ad oēs ciuitates
iuda. d' q̄bus veniūt vt adorēt i domo domi
vniūsos f̄mōes. q̄s ego mādauī tibi vt loq̄ri
ad eos. **N**oli s̄trahere v̄bū: si forte audiāt r
p̄uertāt vnusq; s̄q; a via sua mala. et peniteat
me mali qd cogitauī facere eis p̄p̄ maliciaz
studior eoz. **E**t dices ad eos. **H**ec dic' dñs.
Si non audierit' me. vt ambulet' in lege mea
quā dedi vob. vt audiat' f̄monē fuoz meo/
rum p̄phetarū q̄s ego misi ad vos de nocte
p̄urgēs r dirigēs r nō audistis: dabo domū
istā sicut sylo: r vrbē hāc dabo in maledictōz
cūctis gētib' tre. **E**t audierunt sacerdotes et
p̄p̄be r oīs p̄ls hieremiā loquentē v̄ba hec
i do mo dñi. **C**ūq; cōplesset hieremias loq̄ns
oia q̄ p̄cep̄at ei dñs vt loq̄ret' ad vniūsum p̄lm
app̄hēderūt eū sacerdotes r p̄p̄be et omnis
p̄ls dicēs. **M**orte moriat'. **Q**uare p̄p̄heta-
uit in noie dñi dicēs: sicut sylo erit dom' hec
r vrbis ista desolabit' eo q̄ non sit habitator:
Et p̄gregat' est oīs p̄ls aduersus hieremiā i
domo domi. **E**t audierūt p̄ncipes iuda v̄ba
hec: r ascēderunt de domo regi i domū domi
r sederūt in introitu porte dom' domi noue.
Et locuti sunt sacerdotes r p̄p̄be ad p̄ncipes
r ad oēm p̄lm dicētes. **J**udiciū mortis est vi-
ro huic: qz p̄p̄hetauit adūsus ciuitatē istā si-
cut audistis aurib' v̄ris. **E**t ait hieremias ad
oēs p̄ncipes r ad vniūsum p̄lm dicēs. **D**ñs
misi me vt p̄p̄hetarē ad domū istā r ad ciui-
tatē hanc oia v̄ba q̄ audistis. **N**ūc ḡ bōas fa-
cite vias v̄ras. r studia v̄ra. et audite vocez
dñi dei vři: r penitebit dominū mali qd locu-
tus ē adūsū vos. **E**go aut' ecce i manib' v̄ris
sum: facite mihi qd bonū r rectū est in oculis
v̄ris. **V**erūtū scitote r cognoscite: q̄a si occi-
deritis me. sanguinē innocentē trader' cōtra
vosmetip̄os et p̄tra ciuitatē istā et habitato-
res ei'. **I**n veritate em' misit me dñs ad vos

vt loq̄rer in aurib' v̄ris oia v̄ba hec. **E**t dice-
runt p̄ncipes r oīs p̄lm ad sacerdotes et ad
p̄phetas. **N**ō est viro huic iudiciū mortis qz i
noie domi dei n̄ri locutus est ad nos. **S**urre-
xerūt ḡ viri de sentozib' tre r dixerunt ad oēs
cetū p̄lm loquentes. **N**icheas de mozastrim
fuit p̄p̄ha in diebus ezechie regis iuda r ait
ad omnē p̄lm iude dicēs. **H**ec dicit dñs ex-
ercituū. **S**yo q̄si ager arabis. r hierlm i acer-
uum lapidum erit. r mōs dom' dñi in excelsa
siluarū. **N**ūq̄d morte cōdemnauit eū ezechi-
as rex iuda r oīs iuda: **N**ūq̄d nō timuerunt
dñm r de p̄cati sunt facie dñi. et penituit do/
minū mali qd locut' fuerat adūsū eos. **I**taq;
nos facimus malū grāde p̄tra aias n̄ras. **F**u-
it q̄ vir p̄p̄hetans in noie domi **O**rias filius
semei d' cariathiarim: r p̄p̄hetauit aduersus
ciuitatē istam r aduersus terrā hāc iux' omia
v̄ba hieremie. **E**t audiuit rex **J**oachiz r oēs
potentes r p̄ncipes eius v̄ba hec: r quesuit
rex interficere eū. **E**t audiuit **O**rias r timuit
fugit' r ingressus est egyptum. **E**t misit rex
ioachim viros in egyptum helnathan filium
achoboz et viros cum eo in egyptū. **E**t edu-
xerunt viā de egypto: et adduxerūt eū ad re-
gem ioachim. et percussit eum gladio. r p̄iecit
cadauer ei' i sepulchris vulgi ignobil'. **I**ḡ
manus achian filij saphan fuit cum hieremia
vt nō traderet' in man' p̄li r interficeret' euz.

In principio regni ioachim XXVII
filij ioseph regis iuda factum est v̄bum
istud ad hieremiā a dño dicens. **H**ec
dicit dñs ad me. **F**ac tibi vincula r catenas.
et pones eas in collo tuo et mittes eas ad re/
gem edom r ad regem moab et ad reges filio-
rum ammon r ad regem tyri r ad regem sidō-
nis in manu nūnciorū qui venerunt hierusa/
lem ad sedechiā regem iuda. et p̄cipies eis
vt ad domios suos loquant'. **H**ec dicit dñs
exercituū deus isrl'. **H**ec dicetis ad dominos
vestros. **E**go feci terrā et homies r iumenta
q̄ sunt sup faciem terre in fortitudine mea ma-
gna. et in brachio meo extento. r dedi eam ei
q̄ placuit in oculis meis. **E**t nūc itaq; ego de-
di omēs terras istas in manu nabuchodono-
sor regis babylonis fui mei. **I**nsup r bestias
agri dedi ei: vt seruiant illi. **E**t fuerūt ei omēs
gentes. r filio eius et filio filij eius donec ve-
niat temp' terre ei' r ip̄ius. **E**t fuerūt ei gen-
tes multe r reges magni. **S**ens aut' r regnuz
qd nō fuerit i nabuchodonosor regi babylō-
nis. r q̄cūq; nō curauerit collū suū s̄ iugo
regis babylonis: in gladio r i fame r in peste
visitabo sup gētē illā. ait dñs. donec p̄sumaz
eos in manu ei'. **E**os ḡ nolite audire p̄phas
v̄ros r diuinos r s̄oniatōres r augures r male

Hieremias

ficos q̄ dicunt vob. non fuierit regi babilonis: q̄ mēdaciū pphetāt vob vt lōge faciāt vos de terra v̄ra: et eiciant vos ⁊ peretatis. Porro gens q̄ subiecerit ceruicē suā s̄b iugo regi babilonis ⁊ fuierit ei. dimittā eā in terra sua dīc̄ dñs: ⁊ colet eā ⁊ habitabit i ea. Et ad sedechiā regē iuda locut⁹ sum omīa verba hec dicēs. Subijcite colla v̄ra sub iugo regis babilonis: et seruite ei ⁊ p̄lo et viuēt. Quare moriemini tu et p̄ls tu ⁊ gladio et fame et peste: sic locutus est dñs ad gentē q̄ fuire noluerit regi babilonis: Nolite audire v̄ba p̄phetarū dicētū vob. non fuierit regi babilonis: q̄ mēdaciū ip̄i loquunt vobis. Quō nō misit eos ait dñs: ⁊ ip̄i pphetant in noīe meo mēdaci: vt eiciāt vos ⁊ peatis tā vos q̄ p̄phete q̄ vaticinant vob. Et ad sacerdotes et ad p̄lm istū locut⁹ sum dicēs. Hec dicit dñs. Nolite audire v̄ba p̄phaz v̄roz q̄ pphetāt vob dicēs: ecce vasa dñi reuertēt de babilone nūc cito. Mēdaciū eīm pphetāt vobis. Nolite q̄ audire eos s̄ seruite regi babilonis vt viuāt. Quare daf hec ciuitas i solitudine. Et si p̄phē sunt. ⁊ est v̄bus dñi in eis: occurrat dño exercitū vt nō veniāt vasa q̄ derelicta fuerāt in domo dñi ⁊ in domo regis iuda ⁊ in hierlm̄ in babilonē. Quare dicit dñs exercitū ad colinas. ⁊ ad mare ⁊ ad basē ⁊ ad reliq̄ v̄roz q̄ remāserūt i ciuitate hac: q̄ non tulit nabuchodonosor rex babilonis cū trāferret iechonias filium ioachim regē iuda de hierlm̄ i babilonē ⁊ oēs optiātes iuda ⁊ hierusalē. Quia dicit dñs exercitūz de⁹ isrl. ad vasa q̄ derelicta sunt in domo dñi ⁊ in domo regi iuda ⁊ hierlm̄. In babilonē transferent ⁊ ibi erūt vsq̄ ad diē visitatōis sue dicit dñs. Et afferi faciā ea: et restitui in loco isto.

Factū est in anno illo. in XXVII principio regni sedechie regis iuda. in anno q̄rto. in mēse q̄nto: dixit ad me ananias filius azur p̄pha de gabaon in domo dñi corā sacerdotib⁹ et oī p̄lo dicēs. Hec dicit dñs exercitū de⁹ isrl. Cōtrini iugū regis babilonis. Adhuc duo anni diez et ego referri faciā ad locū istū oīa vasa dñi q̄ tulit nabuchodonosor rex babilonis de loco isto et trāstulit ea in babilonē. Et iechoniā filiū ioachim regē iuda ⁊ oēm trāsmiḡtionē iude q̄ in gressi sunt in babilonē ego p̄uertā ad locum istū ait dñs. Cōterā eīm iugū regis babilōis. Et dixit hieremias p̄pha ad ananiā p̄pham in ocul⁹ sacerdotū ⁊ in ocul⁹ oīs p̄li qui stabat i domo domini: et ait hieremias p̄pha. Amē. Sic faciet dñs. Suscitet dñs v̄ba tua q̄ p̄phetaasti vt referāt vasa in domū dñi: ⁊ oīs trāsmiḡratio de babilone ad locū istūz. Ac si n̄

audi v̄bus s̄ qd̄ ego loquor in aurib⁹ tuis: et in auribus vniūsi p̄li. Prophete q̄ fuerunt an̄ me ⁊ an̄ te ab initio. et pphetauerunt sup̄ terras mltas ⁊ sup̄ regna maḡ d̄ p̄lio et de afflictōe. ⁊ de fame. p̄pha q̄ vaticinatus est pacem: cū venerit v̄bū ei⁹ tunc sciet p̄pha quez misit dñs in x̄itate. Et tulit ananias p̄pheta catenā de colle hieremie p̄phete: et confregit eā. Et ait ananias in cōspectu oīs p̄li dicēs. Hec dicit dñs. Sic p̄fringā iugum nabuchodonosor regi babilōis post duos ānos diez d̄ collo oīm gētū. Et abiit hieremias p̄pheta in viā suā. Et factū est v̄bū dñi ad hieremiā post q̄ cōfregit ananias p̄pha catenā d̄ collo hieremie p̄phete dicēs. Vade ⁊ dices. Ananie. Hec dicit dñs. Catenas ligneas cōtriniasti: et facies p̄eis catenas ferreas. q̄ hec dicit dñs exercitū deus isrl. Iugū ferreuz posuit sup̄ collū cunctarū gentū istaz: vt fuīat nabuchodonosor regi babilonis. ⁊ seruiēt ei: i sup̄ et bestias terre dedi ei. Et dixit hieremias p̄pheta ad ananiā p̄pheta. Audi anania. Nū misit te dñs: et tu p̄fidere fecisti p̄lm istū in mendacio. Idcirco hac diē dñs. Ecce ego mittā te a facie terre. Hoc anno morieris. Aduersum eīm dñm locutus es. Et mortuus est ananias p̄pha i āno illo. mēse septio. XXIX. **H**ec sunt v̄ba libri que misit hieremias p̄pheta de hierlm̄ ad reliquias seniorū trāsmiḡratōis ⁊ ad sacerdotes et p̄phetas et ad oēm p̄lm que traduxerat nabuchodonosor de hierusalē in babilonem: post egressus est iecoonias rex et domina et eunuchi ⁊ p̄ncipes iuda et hierusalē ⁊ faber ⁊ inclusor de hierlm̄ in manu elasa filij saphan et gamalie filij helchie q̄s misit Sedechias rex iuda ad nabuchodonosor regē babilonis in babilonez dicens. Hec dicit dñs exercituum deus israel. omni trāsmiḡrationi quā trāstuli de hierlm̄ in babilonē. Edificate domos ⁊ habitate: et plantate hortos et comedite fructum eorūz. Accipite vxores ⁊ generate filios ⁊ filias: et date filiis v̄ris vxores ⁊ filias vestras date viris. vt pariāt filios ⁊ filias. et multiplicabimini ibi: ⁊ nolite cēpauci numero ⁊ querite pacē ciuitati ad quā trāsmigrare vos feci ⁊ orate pro ea ad dom̄ num. q̄ in pace illius erit vobis pax. Hec dicit dñs exercituum deus isrl. Non vos seducant p̄phete vestri qui sunt in medio vestroz ⁊ diuini vestri: ⁊ ne attēdatis ad somnia v̄ra q̄ vos somniatis. q̄ falso ip̄i pphetāt vob in noīe meo: ⁊ nō misit eos dicit dñs. Quia hec dicit dñs. Cū ceperit impleri in babilone septuagita anni: visitabo vos ⁊ suscitabo sup̄ vos v̄bū meū bonū: vt reducā vos ad locūz.

istū. Ego em scio cogitationes q̄s cogito sup
vos dicit dñs. cogitationes paci et nō afflictio
nis. vt dem vob finē et patiētā: riuocabitis
me et viuetis. et orabit me et ego exaudia vob
q̄retis me et inueniet. Cū q̄seritis me in toto
corde v̄ro inueniat a vob ait dñs. Et reducā
captiuitatē v̄ram et p̄gregabo vos de vniūf
gētib⁹ et de cūcti locis ad q̄ expulsi vos dic̄ do
min⁹. Et reūti vos faciā de loco ad quē trāf
migrare vos feci: q̄ dixistis. Suscitabit nob̄
domin⁹ p̄phas in babylone. Quia hec dicit
dñs ad regē q̄ sedet sup solliū dauid et ad oēm
p̄lm habitatorē v̄b hui⁹: ad fratres v̄ros q̄
nō sunt egressi vobiscū in trāsmigratōz. Hec
dicit dñs exercitū. Ecce mittā i eos gladiū
et famē et pestē: et ponā eos q̄si fic⁹ malas que
comedi nō p̄nt eo q̄ pessime sūt: et p̄seq̄r eos
i gladio et in fame et i pestilētia. Et dabo eos
in vexationē vniūf regnis terre. in maledi
ctionē et in stuporē et i sibilū et in obprobriūz
cuncti gētib⁹ ad q̄s ego eieci eos: eo q̄ nō au
dierūt v̄ba mea dicit dñs. q̄ misi ad eos p̄ ser
uos meos p̄phetas de nocte p̄surgēs et mit
tens: et nō audistis dicit dñs. Vos q̄ audite
v̄bū dñi oīs trāsmigratio quā emisi d̄ hierlm
in babylonē. Hec dicit dñs exercitū de isrl
ad achab filiū chulie et ad sedechiā filiū ma
sie q̄ p̄phetat vob in noie meo mēdacif. Ec
ce ego tradaz eos in manu nabuchodonosor
regis babylonis: et p̄cutiet eos i oculis v̄ris
Et assumet ex eis maledictio oī trāsmigratiōi
iude q̄ est in babylone dicētū. Ponat te dñs
sicut sedechiā et sic achab q̄s fr̄xit rex baby
lonis in igne: p̄ eo q̄ fecerint stulticiā in isrl.
et mechati sunt in v̄rores amicoz suoz: et lo
cuti sunt v̄bū in noie meo mēdacif. quod nō
mādaui eis. Ego sum iudex et testis dic̄ dñs.
Et ad semetiam neelamitem dices. Hec dicit
dñs exercitū de isrl. Pro eo q̄ misisti in no
mine meo libros ad oēm p̄lm q̄ est in hierlm
et ad sophoniā filiū maasie sacerdotem. et ad
vniūf sacerdotes dices: dñs dedit te sacer
dotez p̄ ioiade sacerdote vt sis dux in domo
dñi sup oēm virū arrepticū et p̄phetatez vt
mittas eū in neruū et in carcerē. Et nūc q̄re n̄
increpasti hieremiaz anathotiten q̄ p̄phetat
vob: Quia sup h̄ misit in babylonem ad nos
dices. Longū est: edificate domos et habita
te: et plātate hortos et comedite fructus eozū.
Legit q̄ sophonias sacerdos libzū istū in au
ribus hieremie p̄phete. Et factū est verbum
dñi ad hieremiā dices. Mitte ad oēs trāsmi
grationē dices. Hec dic̄ dñs ad semeciā neela
mitē. Pro eo q̄ p̄phetavit vob semecias. et
ego nō misi eū. et fecit vos cōfidere in menda
cio. idcirco hec dicit dñs. Ecce ego visitabo

sup semeciā neelamitem et sup semen eius. Nō
erit ei vir sedēs in medio p̄li hui⁹: et nō vide
bit bonū qd̄ ego faciam p̄lo meo ait dñs: q̄a
p̄uaricatōz locut⁹ est adūsus dñm. XXX
Hec v̄bū qd̄ factū est ad hieremiam a
dño dices. Hec dic̄ dñs de isrl dices
Scribe tibi oīa v̄ba q̄ locut⁹ sum ad
te in libro. Ecce em̄ dies veniūt dic̄ dñs et cō
ūta:z p̄sionē p̄li mei isrl et iuda ait dñs: et cō
uertat eos ad terrā quā dedi patrib⁹ eozum et
possidebūt eā. Et hec v̄ba q̄ locut⁹ ē dñs ad
isrl et ad iudā. Quā hec dic̄ dñs. Vocē terro
ris audiuim⁹. formido et non est pax. Inro
gate et videte si generat mascul⁹. Quare q̄ vi
di oīs viri manū sup lumbū suū q̄si parturi
entis: et p̄uerse sunt vniūf facies i auruginē.
Vt q̄ maḡ dies illa. nec est simil⁹ eius: t̄p̄sq̄
tribulationis est iacob. et ex ip̄o saluabit. Et
erit in die illa ait dñs exercitū p̄terā iugum
ei⁹ de collo tuo: et vincula ei⁹ dirūpā. Et non
dñabunt ei ampli⁹ alieni: s̄ seruient dño deo
suo: et dauid regi suo quē suscitabo eis. Tu q̄
ne timeas fue me⁹ iacob ait dñs: neq̄ pau
as isrl. q̄ ecce ego saluabo te de tra lōginā. et
semen tuū d̄ tra captiuitatē eoz. Et reuertet
iacob et q̄scet. et cūctis affluet bonis. et non
erit quē formidet: qm̄ tecū ego suz ait dñs vt
saluete. Faciā em̄ cōsummatōz in cūctis gen
tibus in q̄b⁹ disp̄si te: te aut̄ nō faciā in p̄sum
matōz: s̄ castigabo te in iudicio vt nō tibi vi
dearis inori⁹: q̄ hec dicit dñs. Infanabilis
fractura tua: pessima plaga tua. Non est q̄iu
dicet iudiciū tuū. ad alligandā curatōem tuā
vtilitas nō est tibi. Oēs amatores tui obliti
sunt tui: teq̄ nō q̄rēt. Plaga em̄ inimici p̄cul
si te: castigatione crudeli. Prop̄ multitudi
nem iniquitatis tue dura facta sunt p̄ctā tua.
Quid clamas sup p̄ritōe tua: Infanabilis est
dolor tu⁹. Prop̄ multitudinē iniquitatis tue et p̄
pter dura peccata tua feci hec tibi. Prop̄ ea
oēs q̄ comedūt te deuorabūt. et vniuersi ho
stes tui in captiuitatē ducent. Et oēs q̄ te va
stāt vastabūt. cūctosq̄ p̄datores tuos dabo
i p̄dā. Abducā em̄ cicatricē tibi. et a vulcri
bus tuis sanabo te dic̄ dñs. Quia eiectā voi
cauerūt te syō. hec est q̄ nō habebat req̄rentē
Hec dic̄ dñs. Ecce ego p̄urā p̄sionē tabna
culoz iacob et tecti eius miserebor. Et edifica
bit ciuitas in excelso suo et tēplū iuxta ordinē
suū fundabit. Et egrediet de eis laus voroz
ludētium. et multiplicabo eos et nō minuent
et glorificabo eos et nō attenuabūt. et erūt filij
ei⁹ sic a p̄ncipio. et cet⁹ ei⁹ corā me p̄manebit.
Et visitabo aduersū oēs q̄ tribulāt eū. et erit
dux ei⁹ ex eo. et p̄nceps d̄ medio ei⁹ p̄ducet. Et
applicabo eū. et accedet ad me. q̄s em̄ iste ē: q̄

Hieremias

applicet cor suū vt appropinquet mihi. ait dominus. Et eritis mihi in populum et ego ero vobis in deū. Ecce turbo dñi furor egrediens: pcella ruens in capite impiorū conq̄scet. Nō autē irā indignationis dñs donec faciat et cōpleat cogitationem cordis sui. In nouissimo diez intelligētis ea.

XXXI

In illo tpe dicit dñs ero deus vniuersis cognatōibus isrl: et ipi erunt mihi in populum. Hec dicit dñs. Inueit grām in deserto ip̄s qui remāserat gladio. Gadet ad req̄m suā isrl. Longe dñs apparuit mihi. Et in caritate perpetua dilexi te. ideo attraxi te miserās. Rursūq̄ edificabo te. et edificaberis ygo isrl. Adhuc ornaberis tympanis tuis et egredieris in choro ludentium. Adhuc plātabis vineas in montib⁹ samarie. Planta bunt plantantes. et donec tps veniat nō vin/demiabūt: qz erit dies in q̄ clamabūt custo/des in mōte effraim. Surgite et ascendam⁹ in syon ad dñm deuz nrm: qz hec dicit dñs. Exultate in leticia iacob et hinite p̄tra caput gētium. p̄sonate et canite et dicite. Salua domine populum tuuz reliq̄as isrl. Ecce ego adducam eos de terra aq̄lonis. et p̄gregabo eos ab extremis terre: inter q̄s erūt cecus et claudus p̄gnans et pariens sil. cer⁹ magnus reuertētū huc. In fletu venient et in misericordia reducam eos. Et adducā eos p̄ torrētes aquaz in via recta et nō impingent in ea: qz factus sum israel p̄r: et effraim p̄mogenit⁹ me⁹ est. Audite v̄bū dñi gētes: et annūciate in insul que p̄cul sunt. et dicite. Qui disp̄sit isrl p̄gregabit eū: et custodiet eū sicut pastor gregem suum. Redimet eū dñs iacob et libabit eū de māu potētior. Et veniēt et laudabūt i mōte syon et cōfluēt ad bona dñi sup frumento. vino et oleo et fetu pecorū et armentorū: eritq̄ amia eorū q̄si hortus irriguus. et vltra nō esuriēt. Tūc letabit⁹ ygo in choro. iuuenes et senes simul. Et cōuertā luctū eorū in gaudiū: et cōsō labor eos. et letificabo a dolore suo. Et iebria bo aiā sacerdotū pinguedine. et ip̄s meus bonis adimplebit⁹ ait dñs. Hec dicit domin⁹. Vox in excelsō audita est lamētatōis luctus et fletus. rachel plorātis filios suos. et nolētis p̄solari sup eis. qz nō sunt. Hec diē dominus. Quiescat vox tua a ploratu et oculi tui a lachrymis. qz est merces opi tuo ait dñs. Et reuertē de fra inimici et est spes nouissimis tuis ait dñs. et reuertent filij tui ad fmios suos. Audiēs audiui effraim trāsmigrantē. Castigasti me dñe. et erudit⁹ sum q̄si iuuēcul⁹ indomitus. Cōuerte me et p̄tā: qz tu dñs de⁹ meus. Postq̄ eū cōuertisti me egi penitētā. et postq̄ ostendisti mihi p̄cussifemur meū. Cō-

fusus sum et erubui. qm̄ sustinui obprobriuz adolescentie mee. Si filius honorabilis mihi effraim: si puer delicatus: q̄a ex quo locutus sum de eo adhuc recordabor ei⁹. Idcirco cōturbata sunt viscera mea sup eū miserās miserebor ei⁹ ait dñs. Statue tibi speculā. pone tibi amaritudies. Strige cor tuū in viam rectam. i q̄ ambulasti. Reūtere ygo isrl: reūte ad ciuitates tuas istas. Usq̄q̄ delitū dissolueris filia vaga: Quia creauit dñs nouū sup frā: semia circūdabit virū. Hec dicit dñs exercitū de⁹ isrl. Adhuc dicēt v̄bū istud i fra iudalet i v̄bib⁹ ei⁹ cū p̄tāro captiuitatē eorum. Indicat tibi dñs pulchritudo iusticie: mōs sanct⁹. Et habitabūt in eo iudas et oēs ciuitates eius sil agricolē et minātes greges: qz inebriauit aiaz lassaz. et oēm aiaz esurientes saturauit. Sō q̄si de somno suscitatus sum. et vidi. et somn⁹ me⁹ dulcis mihi. Ecce dies veniūt diē dñs: et seminabo domū isrl et domū iuda semie hoim et semie iumētōrū. Et sic vigilauit sup eos vt euellerēt et demolirēt et dissiparent et disperderem et affligerēt: sic vigilabo sup eos vt edificēt et plantēt ait dñs. In dieb⁹ illis nō dicēt vltra: p̄res comederūt v̄uā acerbā. et dē res filiorū obstupuerūt. s̄ vnusq̄sq̄ in iniquitate sua moriet⁹. Omnis hō q̄ comederit v̄uā acerbā. obstupescēt dētes ei⁹. Ecce dies veniunt dicit dñs et feriā domui isrl et domui iuda fedus nouū. Nō fm pactū qd pepigi cuz p̄rib⁹ v̄ris in die q̄ apprehēdi manū eorum vt educerē eos de fra egypti. pactū qd irritū fecerūt. et ego domiatus sum eorū dicit dñs: s̄ h̄ erit pactū qd feriā cum domo isrl. Post dē es illos dicit dñs: dabo legē meā in viscerib⁹ eorū. et in corde eorū scribam eaz. et ero eis in deū. et ipi erunt mihi in populum. Et nō docebit vltra vir primum suum. et vir fratrem suuz dicens: cognosce dñm. Omnes eū cognoscēt me a minimo eorū vsq̄ ad maximū ait dñs: qz p̄pitiabor iniquitatē eorū. et peccatū eorū nō memorabor ampli⁹. Hec dicit dñs q̄ dat solē in lumie diei. ordinē lune et stellaz in lumine nocti. q̄ turbat mare et sonāt fluctus ei⁹ domi⁹ mus exercitū nōmē illi. Si defecerint leges iste corā me diē dñs: tunc et semen isrl deficiet vt nō sit gēs corā me cūcti dieb⁹. Hec diē domi⁹. Si mēsurari potēt celi sursum et iuestigari fundamēta t̄re deorsuz. et ego abijciā vniū sum semē isrl p̄p̄ oia q̄ fecerūt dicit domin⁹. Ecce dies venient diē dñs. et edificabit⁹ ciuitas dñi a turre ananahel vsq̄ ad portā anguli. Et exibit vltra normā mensure in p̄spectu ei⁹ sup collē gareb. et circūibit goatha et oēm vallē cadauerū et cinēs et vniūsa regiōz mortis vsq̄ ad torrētē cedron et vsq̄ ad angulū

porteequorum orientalis. Sanctum domini non euellatur. et non destruetur ultra in perpetuum. XXXII

Uerbū quod factū est ad hieremiā a domino in anno decimo sedechie regis iuda: ipse est annus octauusdecimus nabuchodonosor. Tūc exercit⁹ regis babilonis obsidebat hierlm et hieremias ppheta erat clausus in atrio carceris quod erat in domo regis iuda. Clauserat enim eū sedechias rex iuda dicens. Quare uaticinaris dices. hec dicit dominus: ecce ego dabo ciuitatē istā in man⁹ regi babilonis et capiet eaz. et sedechias rex iuda non effugiet de manu chaldeorum sed tradet in manus regis babilonis. et loquetur os eius cum ore illius et oculus eius oculos illius uidebunt. et in babilonē ducet sedechiā. et ibi erit donec uisitem euz ait dominus. si autē dimicaueritis aduersum chaldeos nihil prosperum habebitis. Et dixit hieremias. Factū ē uerbum domini ad me dicens. Ecce ananahel filius selluz patruel tui ueniet ad te dicens. Eme tibi agrum meū quod est in anathot. Tibi enim cōpetit ex p̄p̄tate ut emas. Et uenit ad me ananahel filius patruel mei secundum uerbum domini ad uestibulum carceris. et ait ad me. Posside agrum meū quod est in anathot in fra beniamin: quia tibi cōpetit hereditas et tu p̄p̄tate quous es ut possideas. Intellexi autē quod uerbum domini esset. Et emi agrum ab ananahel filio patruel mei quod est in anathot. Et appendit ei argentum septem stateres et decem argenteos. et scripsi in libro et signi et adhibui testes. Et appendi argentum in statera et accepi librum possessionis signatū et stipulationes et rata et signum forissecus. Et dedi librum possessionis baruch filio neri filij maasie in oculis ananahel patruel mei et in oculis testium quod scripti erāt in libro emptionis: et in oculis omnium iudeorum quod sedebāt in atrio carceris. Et p̄cepit baruch corā eis dicens. Hec dicit dominus exercituum deus israel. Sumite liberos istos librum emptionis hūc signatū et librum hunc quod apertus est. et pones illos in uase fictili ut permanere possint diebus multis. Hec enim dicit dominus exercituum deus israel. Adhuc possidebunt dom⁹ et agri et vinee in terra ista. Et orauit ad dominum postquam tradidi librum possessionis baruch filio neri dicens. Heu heu heu domine deus. Ecce tu fecisti celum et terram in fortitudine tua magna et in brachio tuo extēto. Non erit tibi difficile omne uerbum quod facis misericordiam in milibus. et reddis iniquitatē patrum in sinu filiorum eorum post eos. Fortissime magne et potēs. dominus exercituum: nomen tibi: magn⁹ consilio et incōphensibil cogitatu. cuius oculi aperti sunt super omnes uias filiorum adam ut reddas unicuique secundum uias suas et secundum fructum aduentionū eius. Qui posuisti signum et portenta in terra egypti usque ad diē hanc. et in israel

et in hominibus et tibi fecisti nomen sicut est des hoc. Et eduxisti populum tuum israel de terra egypti in signis et portentis et in manu robusta et in brachio extēto et in terrore magno. et dedisti eis terram hanc quam iurasti patribus eorum ut dares eis fructum fluētē lacte et melle. et ingressi sunt et possiderunt eā. Et non obediuerunt uoci tue. et in lege tua non ambulauerunt: omnia quae mandasti eis ut facerent non fecerunt. et uenerunt eis omnia mala hec. Ecce munitōes extructe sunt aduersum ciuitatem ut capiat. et uerbs data ē in man⁹ chaldeorum et in man⁹ regis babilonis quod pliant aduersus eaz a facie gladii et famis et pestilētie. et quicūque locutus es acciderunt ut tuipse cernis. Et tu dicis mihi domine deus: eme agrum argēto et adhibe testes: cuius uerbs data sit in man⁹ chaldeorum. Et factū est uerbum domini ad hieremiā dicens. Ecce ego dominus deus uniuerse carnis. Nūquid mihi difficile erit omne uerbum: Prop̄tea hec dicit dominus. Ecce ego tradam ciuitatē istā in man⁹ chaldeorum et in man⁹ regis babilonis et capiet eā. et ueniēt chaldei pliantes aduersum urbem hanc: et succendēt eā igni. et uerberēt eā. et domos iniquorum domatibus sacrificabāt baal et libabāt dijs alienis libamia ad irritandum me. Erāt enim filij israel et filij iuda iugiter facientes malū in oculis meis ab adolescentia sua: filij israel quod uos nunc exacerbat me in ope manuum suarum dicit dominus: quia in furore et in indignatione mea facta est mihi ciuitas hec a die quae edificauerunt eā usque ad diē istam quae auferet de conspectu meo propter maliciā filiorum israel et filiorum iuda quam fecerunt ad iracundiam me uocantes. ipsi et reges eorum et principes eorum et sacerdotes et pphete eorum uiri iuda et habitatores hierlm. Et uerūt ad me terga et non facies: cui docerē eos et erudirē discipulū. Et posuerunt idola sua in domo in qua inuocatum est nomen meum ut polluerēt eā: et edificauerunt excelsa baal quae sunt in ualle filij ennō ut inuocaret filios suos et filias suas moloch quod non mandauit eis. nec ascendit in cor meum ut facerēt abominationē hanc. et in partem deducerēt iudā. Et nunc propter ista hec dicit dominus deus israel ad ciuitatē hanc. de qua uos dicitis quod tradat in man⁹ regis babilonis in gladio et in fame et in peste. Ecce ego congregabo eos de uniuersis terris ad quas eieci eos in furore meo et in ira mea et in indignatione gradī. et reducā eos ad locum istum. et habitare eos faciam confidenter. et erunt mihi in populum et ego ero eis in deum. Et dabo eis cor unum et uiam unam ut timeant me uniuersis diebus et bene sit eis et filijs eorum propter eos. Et feriam eis pactum sepulchri. et non desinam eis benefacere. et timorē meum dabo in corde eorum ut non recedāt a me. et letabor super eis cum bene fecero. Et plātabo eos in terra ista in ve-

Hieremias

ritate in toto corde meo et in tota anima mea. quia hec dicit dominus. Sicut adduxi super populum istum omne malum hoc gratie: sic adducam super eos omne bonum quod ego loquor ad eos. Et possidebunt agrum in terra ista de qua vos dicitis quod deserta sit. eo quod non remanserit homo et iumentum et datus sit in manus chaldeorum. Agri ementur pecunia et scribentur in libro. et imprimetur signum. et testis adhibebitur in terra beniamin et in circuitu hierusalem in ciuitatibus iuda et in ciuitatibus montanis et in ciuitatibus capestribus et in ciuitatibus que ad austrum sunt: quia uertam captiuitatem eorum ait dominus.

XXXIII

Factum est uerbis domini ad hieremiam secundo. cum adhuc clausus esset in atrio carceris dicens. Hec dicit dominus. qui facturus est et formaturus illud et paraturus dominus nomen eius. Clama ad me: et exaudiam te. et annuntiabo tibi gratiam et firmam quam nescis. Quia hec dicit dominus deus israel ad domos uestris huius et ad domos regis iuda que destructe sunt et ad munitiones et ad gladium uenturum ut dimicent cum chaldeis et impleant eas cadaueribus hominum que percussit in furore meo: et in indignatione mea abscondens faciem meam a ciuitate hac propter omnem malitiam eorum. Ecce ego obducam eis cicatricem et sanitatem et curabo eos. et reuelabo eis deprecationem pacis et ueritatis. Et conuertam uersionem iuda et uersionem hierusalem. et edificabo eos sicut a principio. et emundabo illos ab omni iniquitate sua in qua peccauerunt mihi et propitius ero cunctis iniquitatibus eorum in quibus deliquerunt mihi et spreuerunt me. Et erit mihi in nomen et in gaudium et in laudem et in exultationem cunctis gentibus terre que audierint omnia bona que ego facturus sum eis: et pauebunt et turbabunt in uniuersis locis et in omni pace quam ego faciam eis. Hec dicit dominus. Adhuc audiet in loco isto quem uos dicitis esse desertum eo quod non sit homo nec iumentum in ciuitatibus iuda et foris hierusalem que desolate sunt absque homine et absque habitatore et absque pecore. uox gaudij et uox leticie uox sponsi et uox sponse. uox dicentium: Confitemini domino exercituum quoniam bonus dominus: quoniam in eternum misericordia eius. et portatiuus uota in domo domini. Reducam enim uersionem terre sicut a principio dicit dominus. Hec dicit dominus exercituum. Adhuc erit in loco isto deserto absque homine et absque iumento. et in cunctis ciuitatibus eius: habitaculum pastorum et accubitorium gregum in ciuitatibus montuosis eius in ciuitatibus capestribus. et in ciuitatibus que ad austrum sunt et in terra beniamin et in circuitu hierusalem et in ciuitatibus iuda adhuc transibunt greges ad manum numeratis ait dominus. Ecce dies ueniet dicit dominus: et suscitabo uerbum bonum quod locutus sum

ad domum israel et ad domum iuda. In diebus illis et in tempore illo germinare faciam dauid germine iusticie et faciet iudicium et iusticiam in terra. In diebus illis saul dabitur iuda: et israel habitabit confidenter. Et hoc est nomen quod uocabunt eum dominus iustus noster. Quia hec dicit dominus. Non interibit de dauid uir qui sedeat super thronum domus israel. et de sacerdotibus et de leuitis non interibit uir a facie mea qui offerat holocaustum et incedat sacrificium et bedat uictimas omnibus diebus. Et factum est uerbum domini ad hieremiam dicens. Hec dicit dominus. Si uultum potest fieri pactum meum cum die et pactum meum cum nocte ut non sit dies et nox in tempore suo et pactum meum irritum esse poterit cum dauid fratre meo ut non sit ex eo filius qui regnet in throno eius. et leuite et sacerdotes ministri mei. Sicut enumerari non possunt stelle celi et metiri harenam maris: sic multiplicabo semine dauid serui mei. et leuitas ministros meos. Et factum est uerbum domini ad hieremiam dicens. Nunquid non uidisti quod plus hic locutus sit dicens: due cognationes quas elegerat dominus abiecte sunt: et populum meum despererunt. eo quod non sit ultra gens coram eis. Hec dicit dominus. Si pactum meum inter diem et noctem. et leges celo et terre non posui. equidem et semen in a coram dauid serui mei propiciam ut non assumam de semine eius principes seminis abraam et ysaac et iacob. Reducam enim uersionem eorum et miserebor eis.

Uerbum quod factum est ad hieremiam a domino quando nabuchodonosor rex babilonis et omnes exercitus eius uniuersa facies regis terre que erant sub potestate manue eius. et omnes populi bellabant contra hierusalem et contra omnes urbes eius dicens. Hec dicit dominus deus israel. Uade et loquere ad sedechiam regem iuda et dices ad eum. Hec dicit dominus. Ecce ego tradam ciuitatem hanc in manum regis babilonis et succedet eam igni. Et tu non effugies de manu eius: neque comprehensio capieris. et in manu eius traderis. et oculi tui oculos regis babilonis uidebunt. et os eius cum ore tuo loquetur et babilonem introibit. Atque audi uerbum domini sedechia rex iuda. Hec dicit dominus ad te. Non morieris in gladio sed in pace morieris. et in funibus combustiones patrum tuorum regum primorum que fuerunt ante te sic comburent te. et uerbum domini plagem te: quia uerbum hoc ego locutus sum dicit dominus. Et locutus est hieremias propheta ad sedechiam regem iuda uniuersa uerba hec in hierusalem. et exercitus regis babilonis pugnat contra hierusalem. et contra omnes ciuitates iuda que relique erant contra lachis et contra azecha. Hec enim superant de ciuitatibus iuda uerbes munitie. Uerbum quod factum est ad hieremiam a domino postquam percussit rex sedechias fratre suo cum omni populo hierusalem. predicans ut dimitteret uniuersos fratre suum et uniuersas ancillas suas. hebreum et hebream li-

beros. ⁊ nequaquam dominarent eis. id est. i iudeos ⁊ fratre suo. Audierunt ergo omnes principes ⁊ unusquisque seruum suum ⁊ ancillam suam liberos ⁊ ultra non dominarent eis. Audierunt igitur ⁊ dimiserunt. Et pueri sunt deinceps ⁊ retraxerunt suos suos ⁊ ancillas suas quas dimiserunt liberos ⁊ subiugauerunt in famulos ⁊ famulas. Et factus est verbum ad hieremiam a domino dicens. Hec dicit dominus deus israel. Ego percussifedus cum patribus vestris: in die qua eduxi eos de terra egypti de domo fuitur dices. Cum completi fuerit septem anni dimittat unusquisque fratrem suum hebreum quem venditus est ei: ⁊ seruet tibi sex annis. et dimittes eum a te liberum. Et non audierunt patres vestri me: nec inclinauerunt aurem suam. Et conuersi estis vos hodie et fecistis quod rectum est in oculis meis vt predicaret libertatem unusquisque ad amicum suum ⁊ in istis pactum in conspectu meo in domo in qua inuocatum est nomen meum super eam. Et reuersi estis ⁊ commaculastis nomen meum. ⁊ reduxistis vnusquisque seruum suum ⁊ vnusquisque ancillam suam quos dimiseratis vt essent liberi ⁊ sue partem ⁊ subiugastis eos vt sint vobis serui et ancille. Propterea hec dicit dominus. Vos non audistis me vt predicaretis libertatem vnusquisque fratri suo ⁊ vnusquisque amico suo. Ecce ego predicabo libertatem ait dominus ad gladium. ad pestem ⁊ ad famem ⁊ dabo vos in commotionem cunctis regionibus terre. Et dabo viros quem parauerunt fedus meum. ⁊ non obseruauerunt verba federis quibus assensum sunt in conspectu meo. vitulum quem conciderunt in duas partes ⁊ transferunt inter diuisiones eius. principes iuda ⁊ principes hierusalem eunuchi ⁊ sacerdotes et omnis populus terre qui transferunt inter diuisiones vituli ⁊ dabo eos in manus inimicorum suorum ⁊ in manus querentium animam eorum. ⁊ erit morticinum eorum in escam volatilibus celi et bestiis terre. Et sedechias rex iuda ⁊ principes eius dabo in manus inimicorum suorum. ⁊ in manus querentium animas eorum. ⁊ in manus exercituum regis babilonis qui recesserunt a vobis. Ecce ego precipio dicit dominus. ⁊ reducam eos in ciuitatem hanc ⁊ plantabunt aduersum eam. ⁊ capient eam. et incendunt igni. Et ciuitates iuda dabo in solitudinem: eo quod non sit habitator.

XXXV

Verbum quod factum est ad hieremiam a domino in diebus ioachim filij iosie regis iuda dices. Vade ad domum rechabitarum ⁊ loquere eis: ⁊ introduce eos in domum domi in vinea exedra thesaurorum et dabis eis bibere vinum. Et assumpsit iecontiam filium hieremie filij absame ⁊ fratres eius et omnes filios eius ⁊ vnusquam domum rechabitarum: et

introduxit eos in domum domi ad gazophylatum filiorum ananiam filij iezedelle hois dei quod erat iuxta gazophylatum principum super thesaurum manse filij sellu. qui erat custos vestibuli. Et posuit coram filiis domus rechabitarum ciphos plenos vino ⁊ calices: ⁊ dixi ad eos. Bibite vinum. Qui responderunt. Non bibemus vinum quia ionadab filius rechab pater noster precepit nobis dicens. Non bibetis vinum vos ⁊ filij vestri vsque in sempiternum. Et domum non edificabitis. et selementem non sereris. ⁊ vineas non plantabitis nec habebitis: sed in tabernaculis habitabitis cunctis diebus vestris. vt viuatis diebus multis super faciem terre in qua vos peregrinamini. Obediui ergo voci ionadab filij rechab patris nostri omnibus que precepit nobis. ita vt non biberemus vinum cunctis diebus nostris nos ⁊ mulieres nostre filij ⁊ filie nostre. ⁊ non edificaremus domos ad habitandum. ⁊ vineam ⁊ agrum et sementem non habuimus. sed habitauimus in tabernaculis et obedientes fuimus iuxta omnia que precepit nobis ionadab pater noster. Cum autem ascendisset nabuchodonosor rex babilonis ad terram nostram diximus. Venite ⁊ ingrediamur in hierusalem a facie exercitus chaldeorum et a facie exercitus syrie ⁊ mansimus in hierusalem. Et factum est verbum domini ad hieremiam dicens. Hec dicit dominus exercituum deus israel. Vade ⁊ dic viris iuda ⁊ habitatoribus hierusalem. Nunquam non recipietis disciplinam vt obediatis verbis meis dicit dominus. Reualuerunt sermones ionadab filij rechab quos precepit filiis suis vt non biberent vinum ⁊ non biberunt vsque ad diem hanc: quia obedierunt precepto patris sui. Ego autem locutus sum ad vos de mane consurgens ⁊ loquens. ⁊ non obedistis mihi. Misistis ad vos omnes suos meos prophetas consurgens diluculo mittensque et dicens. Couertimini vnusquisque a via sua peccata: ⁊ bona facite studia vestra. ⁊ nolite sequi deos alienos neque colatis eos. ⁊ habitabitis in terra quam dedi vobis et patribus vestris. Et non inclinastis aurem vestram. neque audistis me. Firmauerunt igitur filij ionadab filij rechab preceptum patris sui quod precepit eis. plus sunt iste non obediuit mihi. Idcirco hec dicit dominus exercituum deus israel. Ecce ego adducam super iudam ⁊ super omnes habitatores hierusalem vnusquam afflictorum quam locutus sum aduersus illos eo quod locutus sum ad illos: ⁊ non audierunt vocaui illos. ⁊ non responderunt mihi. Domus autem rechabitarum dixit hieremias. Hec dicit dominus exercituum deus israel. Pro eo quod obedistis precepto ionadab patris vestri et custodistis omnia mandata eius ⁊ fecistis vnusquam que precepit vobis: propterea hec dicit dominus exercituum deus israel. Non deficiet vir de stirpe ionadab filij rechab stans

Hieremias

In cōspectu meo cūctis diebus. XXXVI

Et factus est in anno quarto ioachim filij iosie regis iuda: factū est verbuz hoc ad hieremiā a dño dicens. **T**olle volumē libri ⁊ scribes in eo oia vba q̄ locutus sum tibi aduersum isrl̄ ⁊ iudā ⁊ aduersuz oēs gentes a diē q̄ locutus sum ad te ex diebus iosie vsq; ad diē hanc: si forte audiēte domo iuda. vniūsa mala q̄ ego cogito facere eis. reuertat̄ vnusq; a via sua pessima ⁊ ppitius ero iniq̄tati ⁊ peccato eorū. **V**ocauit ḡ hieremias baruch filiū nerie. et scripsit baruch ex ore hieremie oēs sermones dñi q̄s locutus est ad eū in volumine libri. **E**t p̄cepit hieremias baruch dicēs. **E**go clausus sum: nec valeo ingredi domū dñi. **I**ngredere ḡ tu ⁊ lege de volumine in quo scripsisti ex ore meo vba domi audiēte p̄lo in domo dñi in die ieiunij in sup̄ et audiente vniuerso iuda q̄ veniūt de ciuitatibus suis. **L**eges eis. si forte cadat oīo eorū in p̄spectu dñi. et reuertat̄ vnusq; a via sua pessima. qm̄ magn⁹ furor ⁊ indignatio est quam locutus est dñs adūsus pplm̄ hunc. **E**t fecit baruch filius nerie iux̄ oia q̄ p̄cepit ei hieremias p̄pha: legēs ex volumine s̄mōes dñi i domo dñi. **F**actū ē autē i āno q̄nto ioachi filij iosie regi iuda. i mēse nono p̄dicauerūt ieiunij in p̄spectu dñi oī p̄lo in hierlm̄ ⁊ vniūse multitudine q̄ p̄fluxerat de ciuitatibus iuda in hierusalē. **L**egitq; baruch ex volumine s̄mōes hieremie i domo dñi i gazophilatio gamarie filij saphan scribe i vestibulo sup̄iori i introitu porte noue domus dñi. audiēte omi populo. **C**ūq; audisset micheas filius gamarie filij saphan oēs s̄mōes dñi ex libro. descendit in domū regis ad gazophilatiuz scribe. **E**t ecce ibi oēs p̄ncipes sedebāt. elisama scribe et dalaias filius semeie et helnathan filij achoboz ⁊ gamarias filius saphan et sedechias filius anante et vniūsi p̄ncipes. **E**t nūciauit eis micheas oia vba que audiuit legentem baruch ex volumine in auribus populi. **M**iserunt itaq; oēs p̄ncipes ad baruch iudij filiū nathanie filij selemie filij chusi dicentes. **V**olumen ex quo legisti audiente p̄lo sime i manu tua et veni. **T**ulit ergo baruch filius nerie volumē in manu sua. et venit ad eos. **E**t dixerūt ad eū. **S**ede: ⁊ lege hec in auribus nr̄is. **E**t legit baruch in auribus eorū. **I**git̄ cū audisset oia vba obstupuerūt vnusquisq; ad p̄ximū suū. ⁊ dixerūt ad baruch. **N**ūciare debemus regi oēs s̄mōes istos? **E**t interrogauit eū dicentes. **I**ndica nob: quō scripsisti oēs sermones istos ex ore ei? **D**ixit autē eis baruch **E**x ore suo loquebat̄ q̄si legis ad me omēs s̄mōes istos. ⁊ ego scribebā in volumine at-

ramento. **E**t dixerunt p̄ncipes ad Baruch **V**ade ⁊ abscondere tu ⁊ hieremias ⁊ nēo scias vbi sitis. **E**t ingressi sunt ad regem in atrium. **P**orro volumē cōmendauerūt in gazophilatio elisame scribe ⁊ nunciauerūt audiēte rege oēs s̄mōes. **M**isitq; rex iudi vt sumeret volumē: q̄ tollens illud de gazophilatio elisame scribe legit audiēte rege. ⁊ vniūsis p̄ncipibus q̄ stabant circa regē. **R**ex autē sedebat in domo hyemali in mēse nono: et posita erat arula corā eo plena prunis. **C**ūq; legisset iudi tres pagellas vel q̄ttuor. scidit illud scapello scribe et piccit in igne q̄ erat sup̄ arulā donec cōsumeret̄ omne volumē igni q̄ erat in arula. **E**t nō timuerunt neq; sciderunt vestimenta sua rex ⁊ omnes serui eius q̄ audierunt vniūsos s̄mōes istos. **V**erūt̄ helnathan ⁊ dalaias ⁊ gamarias cōtradixerunt regi ne cōbureret librum ⁊ nō audiuit eos. **E**t p̄cepit rex hieremiel filio amelech ⁊ saraiē filio ezriel ⁊ selemie filio abdebel vt cōp̄benderēt baruch scribā ⁊ hieremiā p̄phētā. **A**bscondit autē eos dñs. **E**t factū est v̄buz dñi ad hieremiam p̄phētā: postq; p̄buserat rex volumē ⁊ sermones q̄s scripserat baruch ex ore hieremie. dicens. **R**ursum tolle volumē aliud. ⁊ scribe in eo oēs sermones p̄ores q̄ erāt in p̄mo volumine qd̄ cōbussit ioachim rex iuda. **E**t ad ioachim regē iuda dices. **H**ec dicit dominus. **T**u cōbussisti volumē istud dicens. **Q**uare scripsisti in eo annuncians. festinus veniet rex babilonis. et vastabit terrā hanc. ⁊ cessare faciet ex illa hoīem ⁊ iumentū. **P**ropterea hec dicit dñs deus p̄tra ioachim regē iuda. **N**ō erit ex eo q̄ sedeat sup̄ solij dāuid. ⁊ cadauer ei⁹ p̄iciet̄ ad estuz p̄ diem ⁊ ad gelu p̄ noctem. **E**t visitabo p̄tra eū ⁊ p̄tra semē ei⁹ ⁊ p̄tra seruos eius iniq̄tates suas. ⁊ adducam sup̄ eos ⁊ sup̄ habitatores hierlm̄ et sup̄ viros iuda omne malū qd̄ locutus sum ad eos ⁊ nō audierūt. **H**ieremias autē tulit volumē aliud ⁊ dedit illud baruch filio nerie scribe q̄ scripsit in eo ex ore hieremie oēs sermones libri: que cōbuserat ioachim rex iuda igni ⁊ in sup̄ additi sunt sermones multo plures q̄ antea fuerant. **XXXVII**

Et rogauit rex sedechias filius iosie p̄iechonia filio ioachim quem p̄stituit regem nabuchodonosor rex babilonis in terra iuda. ⁊ nō obediuit ipse ⁊ serui eius et pls̄ terre v̄bis domi q̄ locutus est in manu hieremie p̄phe. **E**t misit rex sedechias iuchal filij selemie ⁊ sophonij filijz maaſie sacerdotē ad hieremiā p̄pham dicēs. **O**ra p̄ nob dñm deū nr̄m hieremias autē libeambulabat in medio populi. **N**on em̄ miserant

et in custodia carceris. Igitur exercitus pharaonis egressus est de egypto. et audientes chaldei quod obsidebant hierosolimam huiuscemodi nuntius recesserunt ab hierosolima. Et factum est verbum domini ad hieremiam prophetam dicens. **Hec dicit dominus deus israel.** Sic dicetis regi iuda qui misit vos ad me interrogandum. Ecce exercitus pharaonis qui egressus est vobis in auxilium reuertetur in terram suam in egyptum et rediet chaldei et bellabunt contra civitatem hanc: et capient eam et succedent igni. **Hec dicit dominus.** Nolite decipere animas vestras dicentes: euntes abibunt et recedent a nobis chaldei. quia non abibunt. Sed et si percusseritis omnes exercitus chaldeorum qui prestant aduersus vos et derelicti fuerint ex eis aliquid vulnerati. singuli de tentorio suo surgent. et incendunt civitatem hanc igni. Ergo cum recessisset exercitus chaldeorum ab hierosolima propter exercitum pharaonis egressus est hieremias de hierosolima ut iret in terram beniamin et divideret ibi possessionem in conspectu civium. Cumque pervenisset ad portam beniamin erat ibi custos porte per vices nomine hieremias filius selemie filij ananie. et apprehendit hieremiam prophetam dicens. Ad chaldeos profugis. Et respondit hieremias. Falsus est: non fugio ad chaldeos. Et non audiuit eum sed comprehendit hieremiam et adduxit eum ad principes. Quia ob iram principum contra hieremiam. cesum eum miserunt in carcerem qui erat in domo ionathan scribe. Ipse enim propositus erat super carcerem. Itaque ingressus est hieremias in domum lacu et in ergastulum. et sedit ibi hieremias diebus multis. Mittens autem sedechias rex tulit eum. et interrogavit eum in domo sua abscondite: et dixit. Putas ne est homo a domo dei? Et dixit hieremias. Est. Et ait. In manu regis babilonis traderis. Et dixit hieremias ad regem sedechiam. Quid peccavi tibi et servis tuis et populo tuo: quia misisti me in domum carceris? Ubi sunt prophete vestri qui prophetabant vobis et dicebant: non veniet rex babilonis super vos et super terram hanc? Nunc ergo audi obsecro domine mi rex. Valeat deprecatio mea in conspectu tuo. et ne me remittas in domum ionathe scribe ne moriar ibi. Precepit ergo rex sedechias ut traderet hieremias in vestibulum carceris et daretur ei tota quotidie panis. excepto pulmento: donec consumerent omnes panes de civitate. Et mansit hieremias in vestibulo carceris.

Audiuit autem saphacias XXXVIII filius madian et hiedelias filius phasur et iuchel filius selemie. et phasur filius melchie sermones quos hieremias loquebatur ad omnem populum dicens. **Hec dicit dominus.** Quicumque manserit in civitate hac moziel gladio et fame et peste: qui autem profugerit ad chaldeos vivet

et erit anima eius sorsus et vivens. **Hec dicit dominus.** Tradedo tradet civitas hec in manu exercitus regis babilonis. et capiet eam. Et dixerunt principes regi. Rogamus ut occidat homo iste. De industria enim dissolvit manus viro bellantium qui remanserunt in civitate hac. et manus unius populi loquens ad eos unius verba hec. **Sedechias** homo iste non querit pacem populo huic: sed malus. Et dixit rex sedechias. Ecce ipse in manibus vestris est. **Hec enim fas est vobis** negare. Tulerunt ergo hieremiam et pecerunt eum in lacum helchie filij amelech qui erat in vestibulo carceris et submiserunt hieremiam in funibus in lacum in quo non erat aqua super lutum. Descendit itaque hieremias in cenum. Audiuit autem abdemelech ethiops vir eunuchus qui erat in domo regis. qui misissent hieremiam in lacum. Porro rex sedebat in porta beniamin. Et egressus est abdemelech de domo regis et locutus est ad regem dicens. Domine mi rex male fecerunt viri isti omnia quecumque perpetravit contra hieremiam prophetam. mittentes eum in lacum ut moriatur ibi fame. Non sunt enim panes ultra in civitate. Precepit itaque rex abdemelech ethiopi dicens. Tolle tecum hinc triginta viros: et leua hieremiam prophetam de lacu antequam moriatur. Assumpsit ergo abdemelech secum viros ingressus est domum regis qui erat sub cellario et tulit inde veteres pannos et statera vestimenta que computruerant: et misit ea ad hieremiam in lacum per funiculos. Dixit ergo abdemelech ethiops ad hieremiam prophetam. Donec veteres pannos et hec scissa et putrida sub cubito manuum tuarum: et super funes. Fecit ergo hieremias sic. Et extraxerunt hieremiam funibus et eduxerunt eum de lacu. Mansit autem hieremias in vestibulo carceris. Et misit rex sedechias. et tulit ad se hieremiam prophetam ad ostium tertium. quod erat in domo domini. Et dixit rex ad hieremiam. Interrogo ego te homo ne abscondas a me aliquid. Dixit autem hieremias ad sedechiam. Si annunciauero tibi: numquam non interficiet me? Et si consilium dederero tibi: non me audies. Iuravit ergo rex sedechias hieremie clam dicens. **Qui dicit dominus** qui fecit nobis auxilium hanc. si occidero te et si tradidero te in manus viroorum istorum qui querunt animam tuam. Et dixit hieremias ad sedechiam. **Hec dicit dominus exercituum deus israel.** Si profectus exieris ad principes regis babilonis vivet anima tua et civitas hec non succedet igni. et saluus eris tu et domus tua. Si autem non exieris ad principes regis babilonis. tradet civitas hec in manu chaldeorum: et succedet eam igni et tu non effugies de manu eorum. Et dixit rex sedechias ad hieremiam. Sollicitus sum pro iudeos qui transfugerunt ad chaldeos ne forte tradar in manus eorum: et illudat michi. Respondit autem hieremias et dixit ei. Non te tradet. Audi quod

Hieremias

vocē domi quā ego loquor ad te. et bene tibi erit. et viuet aīa tua. **Q**uod si nolueris egredi: iste est s̄mo quē ostendit̄ m̄hi dñs. **E**cce oēs mulieres q̄ remāserunt in domo regis iuda. educēnt ad p̄ncipes regis babylonis et ip̄e dicēt. **S**eduxerūt te. et p̄ualuerunt adūsūm te viri pacifici tui. demerserūt te in ceno et i lubrico pedes tuos. et recesserūt a te. **E**t oēs vxores tue et filij tui educēnt ad chaldeos. et nō effugies manus eorū. sed in manu regis babylonis capieris. et ciuitatē hāc cōburet igni. **S**ixit ergo sedechias ad hieremias. **N**ullus sciat yba hec. et non morieris. **S**i autē audierint p̄ncipes q̄ locutus sum tecuz. et venerit ad te et dixerint tibi iudica nobis qd locutus es cuz rege ne celes et nō ote interficiemus et qd locutus est tecū rex. dices ad eos. **P**rostrauit̄ ego p̄ces meas corā rege ne me reduci iuberet in domū ionathan et ibi morerer. **V**enerūt ḡ oēs p̄ncipes ad hieremiā et interrogauerunt eum. **E**t locutus est eis iuxta oīa yba que p̄ceperat ei rex. **E**t cessauerūt ab eo. **N**ihil em fuerat auditiū. **M**āsit yō hieremias in vestibulo carceris vsq̄ ad diē quo capta est hierlm. **E**t factū est vt caperet hierlm. **XXXIX**

Anno nono sedechie regis iuda mensē decimo veit nabuchodonosor rex babylonis et omīs exercitus eius ad hierlm et obidebāt eā. **U**ndecimo autē anno sedechie mense q̄rto q̄nta mēsis. apta est ciuitas. et ingressi sunt oēs p̄ncipes regis babylonis et sederunt in porta media. neregel serefer semegar nabufar sachim rapsaces neregel serefer rebmag. et oēs reliqui p̄ncipes regis babylonis. **C**ūq̄ vidisset eos sedechias rex iuda. et oēs viri bellatores: fugerūt et egressi sūt nocte de ciuitate p̄ viam horti regis et p̄ portam q̄erat inter duos muros. et egressi sūt ad viam destri. **P**ersecutus est autē eos exercitus chaldeorū et cōphenderunt sedechiā in cāpo solitudinis hierichontine. et captū adduxerūt ad nabuchodonosor regē babylonis in reblata q̄ est in terra emath. et locutus est ad eū iudicia. **E**t occidit rex babylōis filios sedechie in reblatha in ocul̄ eius. et oēs nobiles iuda occidit rex babylonis. **O**culos q̄ sedechie eruit. et vinxit euz cōpedibus vt duceret i babylonē. **D**omū q̄ regis et domū vulgi succederūt chaldei igni. et murū hierlm subūterūt. **E**t reliq̄as p̄ti q̄ remāserāt in ciuitate. et profugos q̄ trāsfugerāt ad euz. et supfluos vulgi q̄ remāserant trāstulit nabuzardan mḡ militum in babylonē. et de plebe pauperū q̄ nihil penit̄ habebāt. dimisit nabuzardan mḡ militie i tra iuda. et dedit eis vineas et cisternas in die illa. **P**recepit autē nabuchodonosor

rex babylonis de hieremia. nabuzardan magistro militū dicēs. **T**olle illū. et pone sup eū oculos tuos. nihilq̄ ei mali facias. s̄ vt voluerit sic facies ei. **M**isit ḡ nabuzardan p̄nceps militie et nabu et seshan et rapsaces et neregel et serefer et rebmag et oēs optimates regis babylonis miserūt et tulerunt hieremiam de vestibulo carceris. et tradiderūt eū godolie filio aicham filij saphan vt intraret in domuz et habitaret in p̄lo. **A**d hieremias autē factus fuerat s̄mo dñi cuz clausus esset in vestibulo carceris dicēs. **V**ade et dic abdemelech ethiopi dicēs. **H**ec dicit dñs exercitū deus isrl̄. **E**cce ego inducā s̄mones meos sup ciuitatē hāc in malū et nō bonū. et erūt in p̄spectu tuo in die illa. et liberabo te in die illa ait dñs. **E**t nō traderis in manū virozū q̄s tu formidas s̄ eruēs liberabo te gladio et nō cades. sed erit tibi anima tua in salutem. quia in me habuisti fiduciam. ait dominus. **XL**

Sermo q̄ factus est ad hieremiā a dño postq̄ dimissus est a nabuzardan magistro militie de rama q̄ tulit eū vinctuz catenis in medio oīm q̄ miḡbāt d̄ hierlm et iuda. et ducebant in babylonē. **T**ollens ierog p̄nceps militie hieremiā dixit ad eū. **D**ñs deus tuus locutus est maluz sup locū istū. et ad duxit et fecit dñs sic locutus est. qz peccasti dño et nō audistis vocē ei. et factus est vob s̄mo h. **N**unc ḡ ecce solui te hodie de catenis que sunt in manib̄ tuis. **S**i placet tibi vt venias mecum in babylonē veni et ponā oculos meos sup te. **S**i autē displicet tibi venire mecum i babylonē. reside. **E**cce oīs fra i p̄spectu tuo est. **A**d elegeris et quo placuerit tibi vt vadas. illuc p̄ge. et mecum noli venire. s̄ habita apud godoliā filiū aichā filij saphan quez p̄posuit rex babylōis ciuitatib̄ iude. **H**abita ḡ cū eo i medio p̄li. vt q̄cūq̄ placuerit tibi vt vadas. vade. **D**edit q̄s ei mḡ militie cibaria et munuscula. et dimisit euz. **V**enit autē hieremias ad godoliam filiū aicham in masphath. et habitauit cū eo in medio p̄li q̄ relictus fuerat in tra. **C**ūq̄ audissent oēs p̄ncipes exercitū q̄ dispsit fuerāt p̄ regiōes. ip̄i et socij eoz q̄ prefecisset rex babylonis godoliam filiū aicham fr̄e. et q̄ cōmendasset ei viros et mulieres et puulos et de paupibus fr̄e q̄ nō fuerāt translati in babylonē: venerūt ad godolias in masphath et hisnabel filiū nathanie et iohannan filiū carec et ionathan et sareas filius thenoemeth et filij offi q̄ crāt de nethophati et iechonias filij maachati. ip̄i et viri eoz. **E**t iurauit eis godolias filij aicham filij saphan et comitib̄ eorum dicēs. **N**olite timere p̄uire chaldeis. **H**abitare i tra et p̄uite regi babylonis. et bñ erit vobis. **lib 2**

Ecce ego habito in masphath: vt respondeā
pcepto chaldeoz q̄ mittūt ad nos. Vos autē
colligite vindemiā et messem ⁊ oleū et cōdite
in vasīs vestris. ⁊ manete in vrbibus vestris
q̄s tenetis. Sed et oēs iudei q̄ erāt in moab.
⁊ in finibus ammon ⁊ in idumea ⁊ in vniuersis
regionib⁹: audito q̄ dedisset rex babilōis
reliq̄as in iudea ⁊ q̄ p̄posuisset sup eos godoliam
filiū aicham filij saphan: reuēsi sūt in quā
oēs iudei de vniuersis locis ad q̄ pfugerāt ⁊
venerūt in terram iuda ad godoliam in masphath
et collegerūt vinū ⁊ messem multaz nī
mīs. Johānan autē filius caree ⁊ oēs p̄ncipes
exercit⁹ q̄ dispsi fuerāt in regionib⁹. vene
runt ad godoliam in masphath. ⁊ dixerūt ei.
Scito q̄ baalis rex filiozū ammon misit his
mael filiū nathanie pcutere aīam tuā. Et non
credidit eis godolias filius aicham. Johā
nan autē filius caree dixit ad godoliam leoruz i
masphath loquēs. Ibo et pcutiā hismael fili
um nathanie nullo sciēte ne inficiat animam
tuā ⁊ dissipent oēs iudei q̄ cōgregati sunt ad
te. ⁊ pibūt reliquie iuda. Et ait godolias fili⁹
aicham ad iohānā filiū caree. Noli facē ver
bū h̄. **F**alsum em̄ tu loq̄ris de hismael. **XLII**
Factū est in mense septio: venit his
mael fili⁹ nathanie filij elisama d̄ semi
ne regali et optimates regis: et decez
viri cū eo ad godoliā filiū aichā i masphath
⁊ comederūt ibi panes sil in masphath. **S**ur
rēxit autē hismael fili⁹ nathanie et decem viri
q̄ cū eo erāt ⁊ pcesserūt godoliā filiū aicham
filij saphan gladio. ⁊ interfecerūt eū quē p̄fece
rat rex babilonis t̄re. **O**ēs q̄z iudeos q̄ erāt
cū godoliā i masphath ⁊ chaldeos qui reper
ti sunt ibi et viros bellatores pculsit hismael.
Secūdo autē die postq̄ occiderat godoliā n̄
lo adhuc sciēte. venerūt viri de sychem et de
sylo ⁊ de samaria octoginta viri rasi barba et
scissis vestibibus ⁊ squalētes ⁊ munera ⁊ thus
habebāt in manu vt offerret in domo domi.
Egressus ḡ hismael filius nathanie in occur
suz eozū de masphath. incedēs et plorās ibat
Cū autē occurrisset eis: dixit ad eos. **V**eite ad
godoliā filiū aichā. **Q**ui cū venissent ad me
diū ciuitatis. infecit eos hismael fili⁹ nathanie
circa mediū laci ipe ⁊ viri q̄ erāt cum eo.
Decez autē viri reperi sunt in eis. q̄ dixerunt
ad hismael. **N**oli occidere nos q̄a habemus
thesauros in agro frumēti et hordei ⁊ olei et
melli. **E**t cessauit ⁊ nō infecit eos cū fratrib⁹
suis. **N**ac⁹ autē in quē p̄cecerat hismael omia
cadaua virozū q̄s pculsit ppter godoliā. ipe
est quē fecit rex asa ppter baasa regem israel.
Ipm repleuit hismael filius nathanie occis.
Et captiuas duxit hismael oēs reliq̄as ppli q̄

erant in masphath filias regis et vniuersum
pplm q̄ remanserāt in masphath: q̄s cōmenda
uerat nabuzardan p̄nceps militie godolie fi
lio aicham. **E**t cepit eos hismael filius nathanie
⁊ abijt vt trāsiret ad filios ammon. **A**udi
uit autē iohānan fili⁹ caree et oēs p̄ncipes bel
latorū q̄ erant cū eo omne malū qd̄ fecerat his
mael fili⁹ nathanie. ⁊ assumptis vniuersis viri
p̄fecti sunt vt bellaret adūsuz hismaelē filij
nathanie. et inuenerūt eū ad aq̄s mltas q̄ sūt i
gabaon. **C**ūq̄ vidisset omis pls q̄ erat cum
hismael. iohānan filiū caree et vniuersos p̄n
cipes ballatorū q̄ erāt cū eo. letati sūt. **E**t reuē
sus ē ois pls quez cepat hismael i masphath
reuisusq̄ abijt ad iohānan filiū caree. **H**isma
el autē fili⁹ nathanie fugit cū octo viris a facie
iohānan. ⁊ abijt ad filios ammon. **L**ulit ḡ iohā
nan fili⁹ caree ⁊ oēs p̄ncipes bellatorū qui
erāt cū eo vniuersas reliq̄as vulgi q̄s reduce
rant ab hismael filio nathanie de masphath
postq̄ pculsit godoliā filiū aicham fortes vi
ros ad plū. ⁊ mulieres ⁊ pueros ⁊ eunuchos
q̄s reducerat de gabaon. ⁊ abierūt ⁊ sederūt
pegrinātes in ebanaan q̄ est iux̄ bethlem vt
pgerent ⁊ introirēt egyptū a facie chaldeoz.
Timebāt em̄ eos: q̄ pculserat hismael filius
nathanie godoliā filiū aicham quez p̄posue
rat rex babilonis in terra iuda. **XLIII**

Et accesserūt oēs p̄ncipes bellatorū
⁊ iohānā filius caree ⁊ iezonias filius
ozie ⁊ reliquū vulg⁹ a paruo vsq̄ ad
magnum dixerūtq̄ ad hieremiā p̄pham. **L**a
dat oratio n̄ra in p̄spectu tuo et ora p̄ nob ad
dñm deū tuū p vniuersis reliquis istis q̄ de
relicti sum⁹ pauci de plurib⁹ sic oculi tui nos
intuent. ⁊ annūciet nob dñs de⁹ tu⁹ viāz per
quā p̄gam⁹. ⁊ q̄bū qd̄ faciamus. **D**ixit autē
ad eos hieremias p̄pha. **A**udiui. **E**cce ego
oro ad dñm deū v̄m fm̄ q̄ba v̄ra omne q̄bū
qd̄cūq̄ r̄nderit mihi indicabo vob neccela
bo vos q̄cūq̄. **E**t illi dixerūt ad hieremiā. **S**it
dñs in̄ nos testis v̄itatis ⁊ fidei: si nō iux̄ oē
q̄bū in q̄ miserit te dñs de⁹ tu⁹ ad nos. sic fa
ciem⁹ siue bonū est siue malū. **V**oci domi dei
n̄ri ad quē mittim⁹ te obediem⁹. vt bñ sit nob
cum audierim⁹ vocē dñi dei n̄ri. **C**ū autē com
pleti essent decē dies: factū ē q̄bū dñi ad hier
emiā. **V**ocauitq̄ iohānā filiū caree ⁊ oēs p̄n
cipes bellatorū q̄ erāt cū eo ⁊ vniuersum pplm
a mīmo vsq̄ ad magnū. et dixit ad eos. **H**ec
dic dñs deus isrl̄ ad quē misistis me vt p̄ter
nerem p̄ces v̄ras in cōspectu ei⁹. **S**i q̄scētes
māseritis in t̄ra hac: edificabo vos ⁊ non des
truā plātabo ⁊ nō euellā. **I**ā em̄ placat⁹ sum
sup malo qd̄ feci vob. **N**olite timere a facie
regis babilonis quē vos pauidi formidatis

Hieremias

Nolite metiere eū dicit dñs. qz vobiscū sum ego vt saluos vos faciā z eruā de manu eius z dabo vob misericordias z miserebor vři : et habitare vos faciā in t̄ra vřa . Si aut dixeritis vos: nō habitabim⁹ in t̄ra ista: nec audiemus vocē domi dei nři dicentes. neq̄q̄: s̄ ad terrā egypti p̄gem⁹ vbi nō videbim⁹ bellum z clangorē tube nō audiem⁹ . z famē nō sustinebimus. z ibi habitabim⁹ . p̄pter h̄ nunc audite vbum dñi reliquie iuda . **H**ec dicit dñs exercitū deus isrl̄ . Si posuerit faciez vřam vt ingrediamī egyptū z intrauerit vt ibi habitetis. gladius quē vos formidatis. ibi cōp̄hendet vos in t̄ra egypti: et fames p̄ q̄ estis solliciti adherabit vob in egypto z ibi moriemini . **O**ēs q̄ viri q̄ posuerūt facie suam vt ingrediant egyptū vt habitent ibi: moriet̄ gladio z fame z peste . Nullus de eis remanebit nec effugiet a facie mali qd̄ ego asserā sup̄ eos qz hec dicit dñs exercitū de⁹ isrl̄ . Sic cōflatus est furoz me⁹ z indignō meo sup̄ habitatores hierlm̄: sic cōflabit indignatio mea sup̄ vos cū ingressi fueritis egyptū z erit in iusturandū z in supozē z in maledictū z in obprobriū: z neq̄q̄ vltra videbitis locū istum . **V**erbū dñi sup̄ vos relidē iuda . Nolite intrare egyptū . **S**cientes sciet̄ qz obtestatus sum vob hodie: qz decepistis aīas vřas . **V**os ei misistis me ad dñm deū nřm dicentes . **O**ra p̄ nob ad dñm deū nřm: z iux̄ oīa q̄cūq̄ dixerit tibi dñs deus nř: sic annūcia nob z facie⁹ . **E**t annūciaui vob hodie: z nō audistis vocem dñi dei vři sup̄ vniūsis p̄q̄bus misit me ad vos . nunc q̄ scientes sciet̄: qz gladio z fame z peste moriemini in loco ad quem voluistis intrare vt habitaretis ibi . **XLIII**

Actū est autē cū p̄p̄lesset hieremias loquēs ad p̄lm̄ vniūsos s̄mōes domini dei eoz p̄ q̄b⁹ miserat euz dñs de⁹ eoz ad illos . oīa v̄ba hec dixit azarias filius ozie z iohānan filius caree z oēs viri sup̄bi dicētes ad hieremiā . **A**bendaciū tu loq̄r . **N**ō misit te dñs deus nř dicēs: ne ingrediamini egyptū vt habet̄ illi . s̄ baruch filius ne rie incitat te adūsuz nos vt tradat nos in manus chaldeoz z inficiat nos et traduci faciat in babylonē . **E**t nō audiuit iohānan filius caree . z oēs p̄ncipes bellatorū et vniūsus populus vocē dñi vt manerēt in t̄ra iuda . s̄ tollens iohānan filius caree z vniūsi p̄ncipes bellatorū . vniūsos reliq̄arū iuda q̄ reūsi fuerant de cūctis gētib⁹ ad q̄s fuerant añ disp̄si vt habitaret̄ in t̄ra iuda . viros z mulieres z paruulos et filios regis et oēm aīaz quā reliq̄rat nabuzardan p̄nceps militie euz godolia filio aicham filij saphan . et hieremiā p̄phaz z ba-

ruch filiū nerie . et ingressi sunt in terrā egypti qz nō obedierūt voci dñi . **E**t venerūt vsq̄ ad taphnis . **E**t fact⁹ est s̄mo dñi ad hieremiā in taphnis dicēs . **S**ume tibi lapides grandes in manu tua z abscondes eos in crypta que est s̄ muro latericio in porta domus pharaonis in taphnis cernētibus viris iudcis . z dices ad eos . **H**ec dicit dñs exercitūz deus isrl̄ . **E**cce ego mittā et assumā nabuchodonosor regem babilonis seruū meum . et ponā thronū ei⁹ sup̄ lapides istos q̄s abscondi et statuet solium suū sup̄ eos . **V**eniensq̄ p̄cutiet fram egypti: q̄s in morte in morte . z quos in captiuitate in captiuitate . et quos in gladio in gladio . **E**t succendet ignem in delubris deozū egypti et cōburet ea et captiuos ducet illos . **E**t amicie t̄ terra egypti sicut amicie pastor pallio suo . et egrediet̄ inde in pace . **E**t cōteret statuas domus solis q̄ sunt in t̄ra egypti . z delubra deorum egypti cōburet igni . **XLIII**

Verbū qd̄ factum est ad hieremiam et ad oēs iudeos q̄ habitabant in terra egypti habitates in magdalo z in taphnis z in mēphis z in t̄ra phatures dicēs . **H**ec dicit dñs exercitū deus isrl̄ . **V**os vidistis oē malū istud qd̄ adduxi sup̄ hierlm̄ z super oēs v̄bes iuda . et ecce des̄tel sūt hodie . z nō est in eis habitator p̄pter maliciā quaz fecerunt . vt me ad iracundiā puocarēt . z irent z sacrificarēt z colerēt deos alienos q̄s nesciebant z illi et vos z patres vestri . **E**t misi ad vos oēs suos meos p̄phetas de nocte p̄surgens mittēsq̄ z dicēs . **N**olite facere verbuz abominatōis huiuscemōi . **E**t nō audierunt nec inclinauerūt aurē suā vt p̄uerterēt a malis suis et nō sacrificarēt dijs alienis . **E**t cōflata est indignatio mea z furoz me⁹ . z successa est in ciuitatib⁹ iuda z in plateis hierlm̄ . z p̄se sunt in solitudinē z vastitatē s̄m diē hāc . **E**t nūc hec dicit dñs exercitūz de⁹ isrl̄ . **Q**uare vos facit̄ malū grāde s̄ p̄tra aīas vřas: vt inleat ex vob vir z mulier puul⁹ et lactēs de medio iude: nec reliquat vob q̄cūq̄ residuū . puocātes me in opibus manuum vřaz sacrificādo dijs alienis in t̄ra egypti in quā ingressi estis vt habitetis ibi . et dispeatis . z sitis in maledictionez z in obprobriū cūctis gentibus terre . **N**unq̄d oblit̄ estis mala patrū vřoz z mala regū iuda z mala vroz eoz z mala vřa z mala vroz vřaz q̄ fecerunt in terra iuda z in regionibus hierlm̄ ? **N**ō sūt mūdati vsq̄ ad diē hāc et nō timuerūt z non ambulauerunt in lege dñi z in p̄ceptis meis q̄ dedi corā vob et coram patrib⁹ vřis . **I**deo hec dicit dñs exercitū de⁹ isrl̄ . **E**cce ego ponā facie meam in vobis in malū . z disp̄dam oēm iudā . **E**t af-

sumam reliquias inde: quod posuerunt facies suas
ut ingredere[n]t terram egypti et habitarent ibi.
et consumen[t] o[mn]es in terra egypti: et cadent in gla-
dio et in fame. Consumen[t] a minimo usque ad ma-
ximam: in fame et gladio morientur. et erunt in ius-
iurandum et in miraculum et in maledictionem et in
obprobrium. Et visitabo super habitatores terre
egypti. sicut visitavi super hierusalem in gladio et fame
et peste et non erit quod effugiat et sit residuum dereli-
quias iudeorum quod vadunt ut peregrinent in ter-
ra egypti et reuertantur in terram iuda: ad quam
ipsi eleuauit manus suas ut reuertantur et habitent
ibi. Non reuertentur nisi quod iugerint. Responde-
runt autem hieremie omnes viri dicentes quod sacrificia-
rent uxores eorum dijs alienis et uniuersum mul-
eres quas stabat multitudo gradis. et o[mn]is po-
pulus habitantium in terra egypti in phaturos
dicentes. Sermonem quem locutus es ad nos in no-
mine d[omi]ni non audiemus ex te. sed facietes faciemus
omne quod egredietur de ore n[ost]ro ut sacrifi-
cemus regine celi et libemus ei libamina. sicut feci-
mus nos et patres n[ost]ri reges n[ost]ri et principes no-
stri in uerbis iuda et in plateis hierusalem. et satu-
rati sumus panibus et bene nobis erat. malum quod non vi-
dimus. Ex eo autem tempore quo cessauimus sacrificia-
re regine celi et libare ei libamina: indignum
o[mn]ibus. et gladio et fame consumpti sumus. Quod si non
sacrificamus regine celi. et libamus ei libamina: num-
quid sine uiris n[ost]ris faciemus ei placetas ad co-
lendum eam et libamina ad libandum? Et dixit
hieremias ad o[mn]em populum. aduersum uiros et ad-
uersum mulieres et aduersum uniuersam plebem
quod responderant ei quod dicitur. Nunquid non sa-
crificium quod sacrificastis in ciuitatibus iuda et in
plateis hierusalem. uos et principes u[ost]ri reges u[ost]ri et
principes u[ost]ri et populus terre: horum recordatus est
d[omi]nus et ascendit super cor eius? Et non poterat
d[omi]nus ultra portare propter malitiam studiorum
uestro[rum]. et propter abominaciones quas fecistis. et
facta est terra u[est]ra in desolatam et in stuporem et
in maledictum eo quod non sit habitator. sicut est
dies hec. Propterea quod sacrificauerit idolis
et peccauerit d[omi]no. et non audieritis uoces d[omi]ni
et in lege et in preceptis et in testimonijs eius non
ambulaueritis. idcirco euenerunt uobis mala
hec. sicut est dies hec. Dixit autem hieremias
ad o[mn]em populum: et ad uniuersas mulieres. Audite
u[er]bum d[omi]ni o[mn]es iuda quod estis in terra egypti.
Hec inquit d[omi]nus exercituum deus israel dicens. Vos
et uxores u[est]re locuti estis ore u[ost]ro. et manibus
u[ost]ris implestis dicentes. Faciamus uota n[ost]ra quod uo-
uimus ut sacrificemus regine celi et libemus
ei libamina. Implestis opera u[est]ra. et ope perpe-
trastis ea. Non audite u[er]bum d[omi]ni o[mn]es iuda quod ha-
bitatis in terra egypti. Ecce ego iuravi in no-
mine meo magno. ait d[omi]nus. quod nequam ultra uo-
cabit nomen meum ex ore o[mn]is uiri iudei dicentis

u[er]bum d[omi]ni deus israel terra egypti. Ecce ego u[er]-
gilabo super eos in malum et non in bonum. et consu-
men[t] omnes uiri iuda quod sunt in terra egypti gla-
dio et fame donec penitent et sumant. Et quod fugerint
gladium. reuertentur de terra egypti in terram
iuda uiri pauci. et scient omnes reliquias iuda ingre-
dientium terram egypti ut habitent ibi: cuius primo
compleat. me. an illorum? Et hoc uobis signum ait
d[omi]nus quod uisite ego super uos in loco isto. ut scia-
tis quod uere complebuntur sermones mei contra uos in
malum. Hec dicit d[omi]nus. Ecce ego tradam phara-
onem egypti regem egypti in manum inimicorum
eius et in manum quiritium aiam illius: sicut tradi-
di sedechiam regem iuda in manu nabuchodonosor
regis babilonis inimici sui. et quiritium
animam eius. XLV

Uerbum quod locutus est hieremia
propheta ad baruch filium nerie cum scri-
pisset u[er]ba hec in libro ex ore hie-
mie anno quarto ioachim filij iosse regis iuda di-
cens. Hec dicit d[omi]nus deus israel ad te baruch. Bi-
xisti. Me misero mihi quoniam addidit d[omi]nus dolo-
rem dolori meo. Laboraui in gemitu meo et
requiem non inueni. Hec dicit d[omi]nus. Sic dices
ad eum. Ecce quod edificauit ego destruo. et quos
plantauit ego euello. et uniuersam terram hanc. Et
tu quis tibi grandia. Noli quere: quod ecce ego
adducam malum super omnem carnem ait dominus.
et dabo tibi animam tuam in salutem in omnibus
locis ad quecumque perreperis.

XLVI
Quod factum est u[er]bum d[omi]ni ad hieremiam
propheta[m] contra gentes. Ad egyptum ad-
uersum exercitum pharaonis necho regis
egypti: quod erat iuxta fluuium eufraten in charcha-
mis quem percussit nabuchodonosor rex baby-
lonis in quarto anno ioachim filij iosse regis iu-
da. Preparate scutum et clipeum et procedite ad bel-
lum. Iungite equos: et ascendite equos: state in ga-
leis. polite lanceas. induite uos lorice[m]. Quid
igitur? Audi ipsos pauidos et terga u[est]ras. fotes
corum celos. Fugerunt periti. nec respexerunt
Terrorem uindictam ait d[omi]nus. Non fugiet uelox: nec
saluari se putet fortis. Ad adlonem iuxta flumen
eufraten uicti sunt et ruerunt. Quis est iste qui
si flumen ascendit. et uelut fluuiorum intumescit
gurgites eius? Egyptus flumis instar ascendit
et uelut flamma mouebunt fluctus eius. et dicit.
Ascendens operiam terram: perdat ciuitatem et habi-
tatores eius. Ascendite equos et exultate in curri-
bus. et procedat fortis ethiopic et libie tenentes
scutum. et lidij arripientes et iacentes sagittas.
Dies autem ille quoniam dei exercituum dies ultionis
ut sumat uindictam de inimicis suis. Deuorabit
gladium et saturabit: et inebriabit sanguine
corum. Victimam enim d[omi]ni exercituum in terra adlonis
iuxta flumen eufraten Ascende in galaad. et

Hieremias

tolle resinā & gō filia egypti. Frustra mltipli/
cas medicamina: sanitas nō erit tibi. Audie-
rūt gentes ignominia tuā & vlulatus tu⁹ re/
pleuit terrā. Quia fortis impēgit in fortēz. &
ambo piter p̄ciderūt. Verbū qđ locutus est
dñs ad hieremiā ppham sup eo qđ venturus
esset nabuchodonosor rex babylonis & p̄cuss-
urus terrā egypti. Annūciate egypto. & au-
ditum facite in magdalo & resone i mēphis
& in taphnis dicite. Sta & p̄para te. qz deuo-
rabit gladi⁹ ea qđ p̄cūritum tuū sunt. Quia/
re cōputruit fortis tuus. Non stetit: quoniā
dñs subitit eū. Multiplicauit ruentes. ceci-
ditq; vir ad p̄ximū suū. Et dicēt. Surge: et
reuertamur ad p̄lim n̄m et ad terrā natiuita-
tis n̄re a facie gladij colūbe. Vocate nomen
pharaōis regi egypti: tumultū adduxit tps
uiuo ego inq̄t rex dñs exercitū nomē eius
qm̄ sicut thabor in montib⁹ et sicut carmelus
i mari veniet. Vasa trāsmigrōis fac tibi habi-
bitarij filia egypti. qz memphis in solitudine
erit et deseret & inhabitabil erit. Titula ele-
gans atq; formosa egypt⁹: stimulator ab aq̄/
lone veniet ei. Percenarij q̄s eius qđ v̄labā-
tur in medio eius q̄si vituli faginati v̄si sūt &
fugerūt sil. nec stare potuerūt. qz dies interfe-
ctionis eorū venit sup eos. tps visitatōis eo-
rum. Vox eius q̄si eris senabit. quoniā cum
exercitu p̄perabunt et cum securibus veniet
ei. Quasi cedētes ligna succiderūt saltū eius
ait dñs qđ supputari nō pōt. Multiplicati sūt
sup locustas. et nō est eis numerus. Confusa
est filia egypti. & tradita in manus populi a/
quilonis dicit dñs exercitū. deus israel. Ec-
ce ego visitabo sup tumultū alexandrie & sup
egyptū & sup deos eius et sup reges ei⁹ & sup
pharaonē & sup oēs qđ p̄fidunt in eo. & dabo
eos in manus q̄rētū aīam eorū. & in man⁹ na-
buchodonosor: regis babylonis et in manus
suoz ei⁹. Et post hec habitabit sicut diebus
p̄tinis ait dñs. Et tu ne timeas sue meus ia-
cob. & ne paueas isrl. Quia ecce ego saluū te
faciā de lōginq; & semen tuū de fra captiuita-
tis tue. Et reuertet iacob & req̄scet et p̄spera-
bitur. & nō erit qđ exte: reat eū. Et tu noli time-
re sue me⁹ iacob ait dñs: qz tecū ego sum: q̄a
ego p̄sumam cūctas gentes ad quas eieci te.
Te nō p̄sumam: s̄ castigabo te in iudicio
nec quasi innocenti parcam tibi. XLVII

Quod factū est v̄bū dñi ad hieremias
ppham p̄tra palestinos. añq̄ p̄cute-
ret pharao gazam. Hec diē dominus
Ecce aq; delcedent ab aqlone. & erunt q̄si toz/
rens inundans. & operient terrā et plenitudi-
nem ei⁹. v̄bē et habitatores ei⁹. Clamabunt
hoies & vlulabūt oēs habitatores fr̄e a strepi-
tu p̄pe armatoz & bellatoz ei⁹ a cōmotōe qđ

dirigaz ei⁹: & mltitudine rotaz illi⁹. Nō r̄spere-
rūt p̄res filios manib⁹ dissolut. p̄ aduētū di-
ei in qđ vastabūt oēs philistij. & dissipabūt ti-
rus & sidō cū oibus reliq̄s auxilijs suis. Del-
p̄lat⁹ est em̄ dñs palestios: reliq̄s isule cap-
p̄ adocie. Veit caluiciū sup gazā: p̄ticuit asca-
lon. & reliq̄e vallēaz. Alq̄q; p̄ciderūt. Om̄
cro dñi vsq; qđ nō q̄scēs: Ingrede in vaginā
tuā refrigerare & sile. Quō q̄scet cū dñs pre-
cepit ei adūsus ascalonē et aduersum mariti-
mas ei⁹ regioes: ibiq; p̄dixerit illi. XLVIII

Hec diē dñs exercitū de⁹
isrl. De sup nabo: qm̄ vastata ē & cō-
fusa. Capta est cariathtari. cōfusa est
forti & tremuit. Nō ē vltra exultatio i moab:
p̄tra esebō cogitauerūt malū. Veite & disp̄dā
eā de gēte. Ergo silēs p̄ticescēs seq̄t qđ te gla-
di⁹. Vox clamorū d̄ oronai vastitas & p̄tritio
maḡ. Cōtrita ē moab: annūciate clamorē puul-
ei⁹. Per ascēsuz ei luith plozāl ascēdet i fletu
qm̄ in descēsū oronai hostes vlulātū p̄tritōis
audierūt. Fugite saluate aīas v̄ras: & erit q̄si
mirice i deserto. Pro eo ei qđ habuisti fiduciā i
munitōib⁹ tuis & i thesaur⁹ tuis. tu qđ capierūt
Et ibit chamos i trāsmigrōez: sacerdotes ei⁹
& p̄ncipes ei⁹ sil. Et v̄ciēt p̄do ad oēs v̄bē. &
v̄b̄s n̄llā saluabit. Et p̄ibūt valles & dissipa-
būt cāpestria. qm̄ dixit dñs. Date florē mo-
ab: qz florēs egrediet: et ciuitates eius des̄te-
erūt & inhabitabiles. Maledict⁹ qđ fac̄ op⁹ dñi
fraudulēt. & maledict⁹ qđ phibet gladiū suū a
sanguie. Fertil fuit moab ab adolescētia sua &
req̄ruit i fecib⁹ suis. Nec trāssusus ē de vase i
vas: et i trāsmigrōez n̄ abūt. Idcirco p̄māsit
gust⁹ ei⁹ i eo: & odor ei⁹ nō ē imutat⁹. Propt̄
ea ecce dies veniūt diē dñs & mittā ei ordina-
tores & stratores lagūculaz & sternēt eū: & va-
sa ei⁹ exhauriēt & lagūclas eorū collidēt. Et cō-
fūdet moab a chamos. sic p̄fusa ē dom⁹ isrl a
berhel in qđ hēbat fiduciāz. Quō dicit. fortes
sumus & viri robusti ad p̄iādū: Vastata est
moab & ciuitates illi⁹ succēdēt: et electi iuue-
nes ei⁹ descēdēt i occisiōz ait rex: dñs exerci-
tū nomē ei⁹. Prope ē interit⁹ moab vt veiat
et malū ei⁹ velocit̄ accurret nimis. Cōsolamī
eū oēs qđ est i circuitu ei⁹. et v̄nūti qđ scit no-
mē ei⁹ dicite. Quō p̄fracta ē v̄ga fortis: bacu-
lus glōsus: Descēde d̄ glā & sede i siti hitatio
sile dybon: qm̄ vastator moab ascēdet ad te:
dissipabit mūtōes tuas. In via sta & p̄spice
hitatio aroer. In̄roga fugientē. et ei qđ equalit
dic qđ accidit Cōsul⁹ ē moab qm̄ vici⁹ ē. U-
late et clamate. annūciate i arnō: qm̄ vastata ē
moab: & iudiciū veit ad frā cāpestrē sup elō &
sup iasa et super mepath. et super dybon et
super nabo et super domū deblathaim & sup
cariathtaim et super bethgamul et super beth

maon ⁊ sup carioth ⁊ sup bosra. ⁊ sup oēs ciuitates tre moab q̄ lōge ⁊ ppe sunt. **A**bscisū est cornu moab ⁊ brachiū ei⁹ ⁊ trisiū. ait dñs. **I**nebriate eū: qm̄ ⁊ tra dñm erect⁹ est. **E**t alidit manū moab in vomitu suo. ⁊ erit i derisum etiā ipe. **F**uit em̄ in derisum tibi isrl: q̄st inē fures reperisses euz. **P**rop⁹ ⁊ ba ḡ tua q̄ adūsum illū locur⁹ es. captiu⁹ ducer. **R**eliq̄ te ciuitates et habitate in petra habitatores moab. ⁊ estote q̄si colūba nidificās in summo ore foramis. **A**udiui⁹ supbia moab. **S**upbia est valde. **S**ublimitatē ei⁹ ⁊ arrogatiā ⁊ supbiā ⁊ altitudinē cordis eius ego scio ait dñs. **F**actatiā ei⁹ eo q̄ nō sit iux eam ⁊ ei⁹ eius nec iux qd poterat conata sit facē. **I**o sup moab eiulabo ⁊ ad moab vniūsam clamabo: ad viros muri fictil lamentātes. **D**e planctu iazer plorabo tibi vinea sabama. **P**ropagines tue trāsierūt mare. vsq; ad mare iazer puenerunt **S**up messem tuā et sup vindemiā tuā p̄do irruit. **A**blata ēleticia. et exultatio de carmelo ⁊ de fra moab. ⁊ vinū de torcularib⁹ sustuli. **R**eḡq̄ calcator vne solituz celeuma cātabit. **D**e clamore efebōn vsq; eleale ⁊ iasa dederūt vocē suā a segoz vsq; ad ozonaim vitulā consternatē. aq̄ nō nemrim pessime erunt. **E**t auferā de moab ait dñs offerentē in excels. ⁊ sacrificantē dñs ei⁹. **P**rop̄tea cor meū ad moab q̄si tibia eris resonabit. ⁊ cor meum ad viros muri fictil dabit sonitū tibiarū: qz pl⁹ fec̄ q̄ potuit idcirco pierūt. **D**e em̄ caput caluiciū ⁊ ois barba rafa erit. **I**n cūctis manibus colligatio. ⁊ sup oē dorzuz ciliciū. **E**t sup oia tecta moab ⁊ in plateis ei⁹ ois plactus: q̄niaz ⁊ triū moab sic vas inutile ait dñs. **Q**uō vicia est ⁊ vlulauerūt: **Q**uō deiecit ceruicē moab ⁊ ⁊ sulus est: **E**ritq; moab in derisuz. et in exempluz oibus i circuitu suo. **H**ec diē dñs. **E**cce q̄si aqla volabit ⁊ extēdet alas suas ad moab. **C**apta est carioth et munitōes comp̄hēse sunt. **E**t erit cor fortiū moab in die illa sicut cor mulier parturiētis. **E**t cessabit moab esse plius: qm̄ ⁊ tra dñm glarus est. **P**auor ⁊ fouea. ⁊ laq; sup te o habitator: **M**oab ait dñs. **Q**ui fugerit a facie pauor cadet i foueā et q̄ cōscēderit d fouea capiet laq;. **A**dducā em̄ sup moab annū visitatōis eozuz ait dñs. **I**n vmbra efebōn steterunt de laq; fugiētes. qz ignis egressus est de efebōn. ⁊ flāma d meo dio seō. ⁊ deuorauit p̄tē moab. ⁊ ⁊ tice filioz tumult⁹. **D**e tibi moab. **P**eristi popule chamos: qz cōprehensi sunt filij tui et filie tue i captiuitatē. **E**t cōuertā captiuitatē moab i nouissimis diebus ait domi⁹. **H**ucusq; iudicia moab.

XLIX
a **D** filios amō. **H**ec dicit dñs. **N**ūq̄d

nō filij sunt isrl: aut heres nō est ei⁹. **C**ur igit hereditate possedit melchon gad. ⁊ plis eius in vrbib⁹ eius habitauit. **I**o ecce dies veniunt in te dicit dñs. ⁊ auditū faciā sup rabbat filioz ammō fremitū plij. **E**t erit in tumultuz dissipata: filieq; eius igne succēdēt. ⁊ possidebit isrl possessores suos ait dñs. **G**lula efebō qm̄ vastata est hai. **C**lamate filie rabba. accigite vos cilitijs. **P**lāgite ⁊ circūite p sepes. qm̄ melchon in trāsmiḡtōez ducef: sacerdotēs ei⁹ ⁊ pncipes eius sit. **Q**uid glaris in vallibus: **D**eflurtt vall tua filia delicata: q̄ cōfdebas in thesauri tuis. ⁊ dicebas. **Q**uis veniat ad me: **E**cce ego inducā sup te terrore. ait dñs deus exercitūū ab oibus q̄ sūt i circuitū tuo. et disp̄gemi singuli a ⁊ spectu vestro. nec erit q̄ ⁊ greget fugiētes **E**t post hec reuert i faciam fugiētes ⁊ captiuos filioz amō ait dñs **A**d idumeā. **H**ec dicit dñs exercitūū. **P**unq̄d nō vltra est sapia in themā. **P**erijt ⁊ filiū a filijs. **I**nutil facta est sapia eozū. **F**ugite et terga ⁊ tite. descēdite in voraginē habitatores dedan: qm̄ pditōz esau adduxi sup eum. tps visitatōis ei⁹. **S**i videmiatōes eius venissent sup te. nō relq̄ssent racemū. si fures i nocte. rapuissinet q̄ sufficeret sibi. **E**go ⁊o dif cooperui esau. reuelau i abscondita ei⁹ ⁊ celari nō poterit. **V**astatū est semē ei⁹ ⁊ fratres ei⁹ ⁊ vicini ei⁹ ⁊ nō erit. **R**elinq̄ pupillos tuos. ⁊ ego faciā eos vluere. ⁊ vidue tue in me spe rabūt: quia hec dicit dñs. **E**cce quibus non erat iudiciū vt biberēt calicē: bibentes bibēt ⁊ tu q̄si innocēs relinq̄ris: **N**ō eris innocens sed bibens bibes. **Q**uia p memetipm̄ iurau i dicit dñs: q̄ in solitudine ⁊ in opprobriū ⁊ in def̄tum ⁊ in maledictōez erit bosra: ⁊ oēs ciuitates ei⁹ erūt in solitudines sempitnas. **A**uditū audiui a dño ⁊ legar⁹ ad gentes missus suz. **C**ōgregami ⁊ venite contra eā. ⁊ plurga mus in plūū. **E**cce em̄ puulū de di te in gentibus: ⁊ tēptibilem inē hoies. **A**rrogantia tua decepit te ⁊ supbia cordis tui: q̄ habitas i cauernis petre: ⁊ ap̄hēdere niter altudiez colli. **C**ū exaltauer q̄si aqla nidū tuū. inde detrahā te diē dñs. **E**t erit idumea defra. **D**is q̄ trāsibit p eā stupebit: ⁊ sibilabit sup omēs plagas ei⁹: sicut sut ūsa est sodoma ⁊ gomozra ⁊ vicine ei⁹ ait dñs. **N**ō hīrabit ibi vir: et n̄ i colet eā filij hois. **E**cce q̄si leo ascēdz d̄ supbia iordais ad pulchritudinē robustā. qz sibi to currere faciā eū ad illā. **E**t q̄s erit elcet⁹ que p̄ponā ei⁹: **Q**uis ei simit mei: **E**t q̄s sustinebit me: **E**t q̄s ē iste pastor: q̄ resistat vultui meo: **P**rop̄tea audite ⁊ filiū dñi qd̄ isrl d̄ edō ⁊ cogitatōes ei⁹ q̄s cogitauit d̄ habitatorib⁹ theman. **S**i nō deiecerint eos paruuli gregi

Jeremias

nisi dissipauerint cum eis habitaculum eorum. **A** voce ruine eorum commota est terra clamor in mari rubro auditus est vocis eius. **E**cce quasi aqua ascendet et euolabit: et expandet alas suas super bosra. **E**t erit cor fortium idumee in die illa quasi cor mulierum parturientium. **A**d damascum. **C**onfusus est emath et arphat: quia auditum pessimum audierunt. **T**urbati sunt in mari: pro sollicitudine quae escerent potuit. **D**issoluta est damascus: ysa est in fuga: tremor apprehendit eam. **A**ngustia et dolores tenuerunt eam quasi parturientem. **Q**uomodo dereliquerunt ciuitatem laudabilem: urbem leticie? **I**o cadent iuuenes eius in plateis eius et omnes viri plii peritescunt in die illa ait dominus exercituum. **E**t succendat ignem in muro damasci et deuorabit menia benedab. **A**d cedar et ad regem asor: qui percussit nabuchodonosor rex babilonis. **H**ec dicit dominus. **S**urgite et ascendite ad cedar: et uastate filios orientis. **T**abernacula eorum et greges eorum capient: pelles eorum et omnia uasa eorum et camelos eorum tollent sibi: et uocabunt super eos formidinem in circuitu eius. **F**ugite: abite uehementer in voraginibus sedete quae habitatis asor ait dominus. **I**nijt enim contra uos nabuchodonosor rex babilonis et cogitauit aduersus uos cogitationes. **C**onfugite et ascendite ad gentem quietam: habitantem confidenter ait dominus. **N**on ostia nec ueretes eius: soli habitant. **E**t erunt camelus eorum in diruptis: et multitudo iumentorum in praedae. **E**t dissipauit eos in omnem uentum quae sunt attossi in comam. **E**t ex omni confinio eorum adducam interitum super eos ait dominus. **E**t erit asor in habitaculum draconum deserta usque in eternum. **N**on manebit ibi uir: nec incolet eam filii hominis. **Q**uod factum est uerbum domini ad hieremiam per prophetam aduersus elam in principio regni sedechie regis iuda dicens. **H**ec dicit dominus exercituum. **E**cce ego confringam arcum elam et sumam fortitudinem eorum et inducam super elam quatuor uentos a quatuor plagis caeli: et uentilabo eos in omnes uentos istos: et non erit gens ad quam non perueniant profugi elam. **E**t pauere faciam elam coram inimicis suis: et in conspectu gentium aiam eorum. **E**t adducam super eos malum: ira furoris mei dicit dominus. **E**t mittam post eos gladium donec confusum eos: et ponam solium meum in elam: et perdam indereges et principes ait dominus. **I**n nouissimis autem diebus reuerti faciam captiuos elam dicit dominus. **U**erbum quod locutus est dominus de babilone et de terra chaldeorum in manu hieremie prophete. **A**nnunciate in gentibus et audientem facite. **U**enite signum: predicare: et nolite celare. **D**icite. **C**apta est babilonia: confusus est bel: uictus est marodach. **C**onfusa sunt omnia sculptilia eorum: supata sunt idola eorum. **Q**uoniam ascendet contra eam gens ab aegypto: quae ponet terram eius in solitudinem et non erit qui habitet in ea ab homine usque

ad pecus. **E**t moti sunt et abierunt. **I**n diebus illis et in tempore illo ait dominus: uentum filii iherusalem et filii iuda filii. **A**mbulantes et flentes pererabunt et dominum deum suum querent. **I**n syon interrogabunt uiam: huc facies eorum uenient: et apponent ad dominum federe sempiterno: quod nulla obliuioe delebit. **G**reges perditus factus est populus mens: pastores eorum seduxerunt eos: feceruntque uagari in montibus. **D**e monte in colle transferunt: obliti sunt cubili sui. **Q**uoniam quae inuenerunt comederunt eos: et hostes eorum dixerunt. **N**on peccauimus pro eo quod peccauerunt domino deorum iusticie et expectationi patrum eorum domino. **R**ecedite de medio babilonis: de terra chaldeorum egredimini: et estote quasi hedi ante greges. **Q**uoniam ecce ego suscitabo et adducam in babilonem congregationem gentium magnam de terra aegipti et preparabunt aduersus eam et in de capiet. **S**agitta eius quasi uiri foris inspectori non reuertet uacua. **E**t erit chaldaea in praedae: omnes uastantes eam replebunt ait dominus. **Q**uoniam exultatis: et magis loqui diripientes hereditatem meam quam effusi estis sicut vituli super herbam: et mugistis sicut tauri. **C**onfusa est terra uera nimis: et adaequata pulueri quae genuit uos. **E**cce nouissima erit in gentibus: et deserta inuisa et arens. **A**b ira domini non habitabit: sed rediget tota in solitudinem. **Q**uoniam quae transibit per babilonem stupebit: et sibilabit super uniuersis plagis eius. **P**reparamini contra babilonem per circuitum. **Q**uoniam quae tendit arcum debellate eam: non parcat is iaculum quod domino peccauit. **C**lamate aduersus eam. **U**bique dedit manus. **R**eciderunt fundamenta eius destructi sunt muri eius: quoniam ultio domini est. **C**itionem accipite de ea. **S**icut fecit: facite ei. **D**ispandite saram de babilone: et tenetez falcem in tempore messis a facie gladii columbe. **A**nusquisque ad populum suum peruenietur et singuli ad terram suam fugiet. **G**reges dispersi israel leones eiecerunt eum: primus comedit eum rex assur: iste nouissimus exossauit eum. **N**abuchodonosor rex babilonis. **P**ropterea hec dicit dominus exercituum deus israel. **E**cce ego uisitabo regem babilonis et terram eius sicut uisitaui regem assur: et reducam israel ad habitaculum suum. **E**t pasceat carmelus et basan et in monte effrai: et in galaad saturabit aiam eius. **I**n diebus illis et in tempore illo ait dominus: quare iniquitas israel: et non erit: et peccatum iuda et non inueniet: quoniam perperit ero eis quos reliquo. **S**uper terram dominantium ascende: et super habitatores eius uisita. **D**issipa et in fessis quae post eos sunt ait dominus: et fac iuxta omnia quae precepi tibi. **U**ox belli in terra et contritio magna. **Q**uomodo confusus est et contritus malleus uniuersae terrae: quomodo ysa est in deserta babilonia in gentibus? **I**lla quae uide et capta est babilonia et nesciebas: inuenta est et apprehensa: quoniam dominum prouocasti. **R**egit dominus thesaurus suum et prulit uasa ire sue

qm̄ op^o est dñs deo exercituū in t̄ra chaldeo-
ruz. **V**eniite ad eā ab extremis finibus apite
vt excēt q̄ conculcēt eaz. **T**ollite de via lapi-
des ⁊ redigite in acervos. ⁊ inficite eam. nec
sit q̄c̄q̄ reliquū. **D**issipate vniūsos fortes ei^o
de: cēdāt in occisionē. **V**e eis qz veit dies eo-
rum: tps visitatōis eozū. **V**ox fugientium et
eozū q̄ euaserūt de t̄ra babilonis. vt annun-
cient in syon vltionē dñi dei nr̄i. vltionē tēpli
eius. **A**nnūciate in babilonē plurimis oibus
q̄ tendūt arcū. **C**ōsistite adūsus eā p̄ gyrū. et
nullus euadat. **R**eddite ei sm̄ op^o suū iuxta
oīa q̄ fecit: facite illi: qz p̄tra dñm erecta est ad
uersum sanctū isrl̄. **A**d circo cadent iuuenes
ei^o in plateis ei^o. ⁊ oēs viri bellatores ei^o con-
ticescēt in die illa. ait dñs. **E**cce ego ad te su-
p̄be dicit dñs deus exercituū. qz veniet dies
tuus tps visitatōis tue. **E**t cadet sup̄b^o ⁊ cor
ruet. ⁊ nō erit q̄ suscitēt eū. **E**t succendā ignez
in vrbib^o eius. ⁊ deuorabit oīa in circūitu ei^o
Hec dicit dñs exercituū. **C**alūniā sustinēt fi-
liū isrl̄ ⁊ filij iuda sit. **O**ēs q̄ ceperūt eos tenēt
nolūt dimittere eos. **R**edemptor eozū fortis
dñs exercituū nomē ei^o. **J**udicō defēdet cau-
sam eozū: vt exterreat t̄rā ⁊ cōmoueat habita-
tores babilonis. **G**ladi^o ad chaldeos ait do-
min^o: ⁊ ad habitatores babilonis ⁊ ad p̄nci-
pes ⁊ ad sapiētes ei^o. **G**ladius ad diuinos ei^o
q̄ stulti erunt. **G**ladi^o ad fortes illius: q̄ time-
bunt. **G**ladi^o ad eq̄s ei^o ⁊ ad currus ei^o et ad
omne vulg^o qd̄ est in medio ei^o. ⁊ erunt quasi
mulieres. **G**ladi^o ad thesauros ei^o q̄ diripien-
tur. **S**iccitas sup̄ aq̄s ei^o erit ⁊ arefcēt q̄a t̄ra
sculptiliū est. ⁊ in portētis glorianē. **P**ropt̄-
ea habitabūt dracōes cū fatuis ficarijs ⁊ ha-
bitabūt in ea strutiones. **E**t nō inhabitabūt
vltra vsq̄ in sempiternū. nec extruet vsq̄ ad
generatōz ⁊ generatōez. **S**icut sbuertit dñs
sodomā ⁊ gomorrā ⁊ vicinas ei^o ait dñs. **N**ō
habitabit ibi vir. ⁊ non incolet eā filius hoīs
Ecce p̄ls veniet ab aq̄lone ⁊ gens magna. et
reges multi p̄surgēt a finibus terre. **A**rcu ⁊
scutū app̄hēdēt crudeles sunt ⁊ immiserico-
des. **V**ox eoz q̄si mare sonabit: ⁊ sup̄ equos
ascēdent sicut vir patus ad p̄liū cōtra te filia
babilon. **A**udiuit rex babilonis famā eozū
⁊ dissolute sunt man^o ei^o. **A**ngustia app̄hen-
dit eū: dolor q̄si parturientē. **E**cce q̄si leo as-
cēdet de sup̄bia iordanis ad pulchritudinē
robustā. qz subito currere faciā cum ad illam
Et q̄s trit elect^o quē p̄ponaz ei^o: **Q**uis eniz si-
milis mei. ⁊ q̄s sustinebit me: **E**t q̄s ē iste pa-
stor q̄ resistat vultui meo: **P**ropt̄erea audite
p̄siliū dñi qd̄ mente p̄cepit adūsuz babilōez
⁊ cogitatōes eius q̄s cogitauit sup̄ t̄rā chal-
deozū. **N**isi detraherint eos paruuli gregum

nisi dissipatū fuerit cū ip̄s habitaculū eozū.
A voce captiuitatis babilonis cōmota ē t̄ra
⁊ clamor inter gentes auditus est. **XLI**

Hec dicit dñs. **E**cce ego suscitabo su-
per babilonez ⁊ sup̄ habitatores ei^o
q̄ cor suum leuauerūt contra me qua-
si ventū pestilentē. ⁊ mittam in babilonē vē-
tilatores ⁊ ventilabūt eam. **E**t demolientur
t̄rā eius: qm̄ venerūt sup̄ eam vndiq̄ i die
afflictōis eius. **N**ō tendet qui tendit arcum
suū. ⁊ non ascendet loricator. **P**olite parce-
re iuuenibus eius: interficite omnē militiam
eius. **E**t cadent interfecti in terra chaldeozū
et vulnerati in regionibus eius. **Q**uoniā nō
fuit viduat^o isrl̄ ⁊ iuda a domio deo suo dño
exercituū. **T**erra aut̄ eozuz repleta est deli-
cto a sancto isrl̄. **F**ugite de medio babilonis
vt saluet vnus q̄sq̄ aīam suam. **P**olite tacere
sup̄ iniquitatē eius. qm̄ tps vltionis eius est
domio. vicissitudinē ip̄e retribuet ei. **C**alix
aureus babilon in manu domi inebriās om-
nem t̄rā. **D**e vino ei^o biberūt gētes et ideo
cōmote sunt. **S**ubito cecidit babilon ⁊ p̄tri-
ta est. **A**lulate sup̄ eā: tollite resinas ad dolo-
rem eius si forte sanet. **C**urauim^o babilonez
⁊ nō est sanata. **B**erelinq̄imus eā ⁊ eam^o vn^o
quisq̄ in t̄rā suā. **Q**m̄ puenit vsq̄ ad celos
iudiciū eius. et eleuatum est vsq̄ ad nubes.
Protulit dñs iusticias nr̄as: venite ⁊ narre-
mus in syon opus domi dei nr̄i. **A**cuite sagit-
tas ⁊ implete pharetras. **S**uscitauit domin^o
sp̄m regū medoz. ⁊ p̄tra babilonē mēs ei^o
vt perdat eā. **Q**m̄ vltio domi est: vltio tēpli
sui. **S**up̄ muros babilonis leuate signū. au-
gete custodiā. **L**euate custodes: p̄parate in-
sidias: q̄a cogitauit dñs et fecit q̄cunq̄ locut^o
est contra habitatores babilonis. **Q**ue habi-
tas sup̄ aquas multas locuples in thesauris
venit finis tuus pedalis p̄cisionis tue. **J**ura-
uit dñs exercituū p̄ aīam suā: qm̄ replebo
te hostibus quasi brucheo. et sup̄ te ceulema cā-
tabif. **Q**ui fecit t̄rā in fortitudine sua ⁊ pre-
parauit orbē in sapiētia sua. ⁊ prudentia sua
extēdit celos. **V**ante eo vocē multiplicantur
aque in celo. **Q**ui leuat nubes ab extremo t̄-
re: fulgura in pluuiā fecit. et p̄duxit ventos
de thesauri suis. **S**tultus factus est oīs hō a-
scia p̄susus est oīs p̄sator: in sculptili. qz men-
dax est p̄satio eius nec est sp̄s in eis. **V**ana
sunt opa ⁊ risu digna. in tpe visitationis sue
p̄ibūt. **N**ō sicut hec ps iacob: qz q̄ fec̄ oīa ip̄e
est ⁊ israhel scēptrū hereditari eius dñs exerci-
tuū nomē eius. **C**ollidis tu mihi vasa belli.
⁊ ego collidā in te gētes ⁊ disp̄dā in te regna.
Et collidā in te equū ⁊ eq̄tem eius: ⁊ collidā
in te currū ⁊ ascensozē ei^o. ⁊ collidā in te virū

Hieremias

et mulierem. Et collidam in te senem et puerum
et collidam in te iuuenem et virginem. Et collidam
in te pastorem et gregem eius: et collidam in te
agricolam et iugales eius. Et collidam in te duces
et magistrat. Et reddam babiloni et cunctis ha-
bitatoribus chaldeae omne malum suum quod fecerunt
in syon in oculis vestris. ait dominus. Ecce ego ad te
mors pestifer ait dominus qui corripis vniuersam terram
Et extendam manum meam super te et euoluam te de pe-
tris. et dabo te in motum combustionis. Et non
tollent de te lapidem in angulum et lapidem in fun-
damento. sed perditus in eternum eris ait dominus. Re-
uate signum in terra. clagite buccina in montibus
Sancificate super eam gentes annunciate propter il-
lam regibus ararath menni et ascenez nuerate
propter eam tapfar. Adducite equum quasi buchum
aculeatum. Sancificate propter eam gentes: reges
medie. duces eius: et vniuersus magistrat. eius
cunctaque terra partus eius. Et commouebit terra
et turbabit: quia euigilabit propter babilonem cogi-
tatio domini ut ponat terram babilonis desertam
et inhabitabilem. Cessauerunt fortes babilonis
a plio: habitauerunt in presidijis. Deuoratum est
robur eorum. et facti sunt quasi mulieres. Incesa
sunt tabernacula eius. cõtriti sunt vectes eius. Cur-
rens obuiam currenti veniet. et nuncius obuius nunci-
anti ut annunciet regi babilonis quia capta est
ciuitas eius a summo usque ad summum: et vada
poccupata sunt et paludes incensi sunt igni. et
viri bellatores turbati sunt. Quia hec dicit
dominus exercituum deus israel. Filia babilonis quasi
area. tempus triture eius. Adhuc modicum et veni
et tempus messionis eius. Comedit me deuorauit
menabuchodonosor rex babilonis. Reddi-
dit me quasi vas inane. Absorbuit me quasi draco
repleuit ventrem suum teneritudine mea. et eiecit
me. Iniquitas aduersum me. et caro mea super ba-
bylonem dicit habitatio syon. et sanguis meus super
habitatores chaldeae dicit hierusalem. Propterea
hec dicit dominus. Ecce ego iudicabo carnem tuam et vi-
ciscar vitiones tuas. Et desertum faciam mare eius
et siccabo venam eius. Et erit babilus in tumultum
habitatio draconum: stupor et sibilus eo quod non
sit habitator. Sicut ut leones rugiet et excutiet
comas veluti catuli leonum. In calore eorum po-
nam potus eorum: et inebriabo eos ut sopiant et
dormiant somnum sempiternum. et non surgant. dicit
dominus. Reducam eos quasi agnos ad victimas. et quasi
arietes cum hedis. Quomodo capta est sesach. et con-
prehensa est inclita vniuersae terre: Quomodo facta est in-
stupor babilus in gentes: Ascendit super Ba-
bylonem mare: multitudo fluctuum eius optata est.
Facte sunt ciuitates eius in stupore: terra inhabi-
tabilis et deserta terra in qua nullus habitet. nec tran-
siet per eam filius hominis. Et visitabo super bel in ba-
bylone et euiciam quod absorbuerat de ore eius. et

non confluent ad eam ultra gentes. Siquidem
et murus babilonis corruet. Egredimini de
medio eius populus meus et saluet vnusquisque animam
suam ab ira furoris domini. Etne forte mollescat
cor vestrum ut timeatis auditum quod audiet in terra.
Et veniet in anno auditio. et post hunc annum
auditio et iniquitas in terra. et dominator super dominato-
rem. Propterea ecce dies veniunt et visitabo
super sculptilia babilonis. et omnis terra eius confu-
det. et vniuersi infecti eius cadent in medio eius.
Et laudabunt super babilonem celi et terra et omnia
quae in eis sunt. quia ab aequilone veniet ei perdone-
s. ait dominus. Et quomodo fecit babilus ut caderet occi-
si in israel. sic de babilone cadent occisi in vniuersa
terra: Qui fugistis gladium. venite nolite sta-
re. Recordamini percul domini: et hierusalem ascen-
dat super cor vestrum. Confusi sumus quoniam
audiuimus obprobrium. Operuit ignominia
facies nostras: quia venerunt alieni super sanctifi-
cationem domus domini. Propterea ecce dies ve-
niunt ait dominus. et visitabo super sculptilia baba-
lonis. et in omni terra eius mugiet vulneratus.
Si ascenderit babilus in celum et firmauerit in
excelsis robur suum. ad me venient vastatores
eius ait dominus. Vox clamoris de babilone et
peritio magna de terra chaldeorum: quoniam vastauit
dominus babilonem et perdidit ex ea vocem magnam
et sonabunt fluctus eorum quasi aqua melle. Bedit soni-
tum vox eorum quia venit super eam. id est super baba-
lonem perdo. Et apprehensi sunt fortes eius. et
emarcuit arcus eorum: quia fortis vltor: dominus red-
dens retribuet. Et inebriabo principes eius et
sapientes eius duces eius et magistrat. eius
et fortes eius. Et dormiet somnum sempiternum
et non exurgens ait rex dominus exercituum nomen
eius. Hec dicit dominus exercituum. Quis baba-
lonis ille latissimus suffossione suffodiet. et por-
te eius excelsae igne comburentur et labores populo-
rum ad nihilum et gentium in ignem erunt. et disper-
bunt. Verbum quod precepit hieremias propheta sa-
raie filio nerie filio maasie cum pgeret cum sede
chia rege in babilone in anno quarto regni eius.
Saraia autem erat princeps prophete. Et scripsit
hieremias omnem alium quod venturum erat super
babilonem in libro vno: omnia verba hec que
scripta sunt contra babilonem. Et dixit hier-
emias ad saraiam. Cum veneris in babilonem et vi-
deris et legeris omnia verba hec. dices. Domi-
ne tu locutus es propter locum istum ut disperderes eum
ne sit qui in eo habitet ab homine usque ad pecus: et
ut sit perpetua solitudo. Cumque compleueris lege-
re librum istum: ligabis ad eum lapidem et pricies
illum in medium eufraten. et dices. Sic submerge-
tur babilus. et non conserget a facie afflictionis
quam ego adduco super eam. et dissoluet. Huc
usque verba hieremie. LII

Alius viginti et unius anni erat Se-
dechias cum regnare cepisset. et vnde-
cum annis regnavit in hierlm. Et no-
men matris eius amithal: filia hieremie d lo-
bna. Et fecit malum in ocul' domi iuxta oia q
fecerat ioachim. qm furor dñi erat in hierlm.
et i iuda vsq; q; pñceret eos a facie sua. Et re-
cessit sedechias a rege babylonis. Factus est
aut' i anno nono regni eius in mense decimo
decima die mensis. venit Nabuchodonosor
rex babylonis ipse et omnis exercitus eius ad-
uersus hierlm. et obsederunt eam et edificaue-
runt extra eam munitōes in circūitu. et fuit ciui-
tas obsessa vsq; ad vndecimū annuz regni se-
dechie. Quod mense aut' q̄rto nona die mēsis obli-
tinuit fames ciuitatē. et nō erant alimenta po-
pulo terre. Et dirupta est ciuitas et oēs viri
bellatores eius fugerūt exierūtq; de ciuitate
nocte p viam porte q̄ est inter duos muros et
ducit ad hortū regis. chaldeis obsidētibus
vrbē in gyro et abierūt p viam q̄ ducit i here-
mum. Persecutus est aut' chaldeoz exercit'
regem. et apprehenderunt sedechiā in deserto
qđ est iuxta hiericho: et oīs comitat' ei' diffu-
git ab eo. Cūq; cōphēdissent regē: adduxerunt
euz ad regem babylonis in reblata q̄ est
in fra emath. et locut' est ad eū iudicia. Et iu-
gulauit rex babylonis filios sedechie in ocul'
eius: sed et oēs pñcipes iuda occidit i reblata.
Et oculos sedechie eruit et vinxit eū cōpedi-
bus. Et adduxit eū rex babylonis in babylo-
nem et posuit eū in domo carceri vsq; ad diez
mortis sue. In mēse aut' q̄rto. decima mēsis
ipse est ann' nonus decim' Nabuchodonosor
regis babylonis. venit nabuzardan pñceps
militie q̄ stabat corā rege babylonis i hierlm
et incendit domū dñi et domū regis et oēs do-
mūs hierlm. et oēm domū magnaz igne com-
bussit. et totū murū hierlm p circūitū destru-
xit cunct' exercit' chaldeozū q̄ erat cū mḡro
militie. De paupibus aut' p̄liet de reliquo
vulgo qđ remāserat in ciuitate: et de pfugis
q̄ trāsigerant ad regē babylonis. et ceteros
de multitudine trās tulit nabuzardan pñceps
militie. d paupibus vno terre reliq̄t nabuzar-
dan pñceps militie vinitores et agricolas.
Colūnas q̄ ereas q̄ erant in domo dñi et ba-
ses et mare eneu qđ erat in domo dñi confre-
gerūt chaldei. et tulerūt omne es eozū in baby-
lonē. Et lebetes et creagras et psalteria et phi-
al as et mortariola et oia vasa erea q̄ i ministe-
rio fuerāt. tulerūt et hydrias et thymiamate-
ria et vrceos et pelues et cādelabra et mortaria
et cyathos. Quotq̄t aurea aurea: et q̄tq̄t argē-
tea argentea. Tulit mḡr militie colūnas du-
as et mare vnū et vitulos duodeci ereos qui

erāt sub basibus: q̄s fecerat rex salomō in do-
mo dñi. Nō erat pōdus eris oim horū vaso-
rum. De colūnis aut': decē et octo cubiti alti-
tudis erāt i colūna vna et funicul' duodecim
cubitoz circūibat eā. Porro grossitudo eius
q̄tuor digitoz. et intrisec' caua erat. et capitel
la sup vtraq; erea. Altitudo capitelli vnus
q̄nq; cubitoz. et retiacula et malognata sup
coronam in circūitu. oia enea. Et fuerunt ma-
logranata nonagita sex depēdētia. et oia ma-
lognata centū retiacul' circūdabant. Et tulit
mḡr militie saraiaz sacerdotē p̄mū et sophoni-
am sacerdotē secundū. et custodes vestibuli.
Et de ciuitate tulit eunuchum vnū q̄ erat p̄-
positus sup viros bellatores et septem viros
de his q̄ videbant faciē regis q̄ inuenti sunt i
ciuitate. et scribā pñcitem militum q̄ pbabat
tyrones. et sexaginta viros de p̄lo terre q̄ in-
uenti sunt in medio ciuitatis. Tulit autē eos
nabuzardan mḡr militie et duxit eos ad regē
babylonis in reblata. Et percussit eos rex Ba-
bylonis. et mēfecit eos i reblata in fra emath.
Et trāsatus est iuda de fra sua. Iste est p̄ls
quē trāstulit nabuchodonosor. In anno se-
ptimo iudeos tria milia et vigintitres. In an-
no octauodecimo nabuchodonosor trāstulit
de hierlm aias octingētas trigintaduas.
In anno vicesimo octio nabuchodonosor. trā-
stulit nabuzardan mḡr militie aias iudeozū
septingētas q̄draginta q̄nq;. Dēs ergo aime
q̄tuor milia sexcēte. Et factū est in tricesimo/
septio anno trāsmiḡtōnis ioachim regis iu-
da duodecimo mense vicesima q̄nta mēsis: ele-
uauit euilmerodach rex babylonis. ipso āno
regni sui caput ioachim regis iude. et eduxit
eū de domo carceris. et locut' est cū eo bona.
Et posuit thronū eius sup thronos regum q̄
erāt post se in babylone et mutauit vestimen-
ta carceris eius: et comiebat panem coraz eo
semp cunctis diebus vite sue. Et cibaria eius
cibaria ppetua dabant ei a rege babylonis
statuta p singulos dies: vsq; ad diem mortis
sue cunctis dieb' vite eius.

Incipiunt Threni. id est. lamentationes
hieremie que cynoth hebraice inscribuntur.

Factum est postq̄ in captiui-
tatem redactus est israel. et hie-
rusalem deserta est. sedit hie-
mias propheta flens et planxit
lamentatione hāc in hierusalem
et amaro animo susp̄rans et euilans dixit.

Aleph. Caplin I
Quomodo sedet sola ciuitas plena
p̄plo. Facta est q̄si vidua dñi gen-
tium: pñceps p̄uantiarū facta ē s̄
tributo. Beth. plorans plorauit